

JMG

Kandidatuppsats i journalistik
2022-01-14

Institutionen för journalistik
medier och kommunikation

www.gu.se/jmg

“En talare åt gången”

*En kvantitativ undersökning av hur manliga och kvinnliga politiker
avbryts i 2010-talets slutdebatter i Sveriges Television*

Författare: Alex Kennegård, Emelie Skoog och Ida Palm Ekspong

Handledare: Bengt Johansson

Kursansvarig: Marina Ghersetti

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

Title: “En talare åt gången”

Authors: Alex Kennegård, Emelie Skoog och Ida Palm Ekspong

Level: Bachelor thesis in Journalism

Term: HT 2021

Supervisor: Bengt Johansson

Aim of thesis: The aim of the essay is to investigate whether female and male party leaders are being interrupted equally, during the 2010s final debates in Sveriges Television (SVT). This, due to Public Service’s requirements of conducting equal programme activities, where interruptions are used as a measurement of equality.

Theoretical framework and methods: The size of the material selection and intention of answering questions about the 2010:s, makes a quantitative analysis suitable for this essay. Data from the three final debates are coded in the statistical analysis platform SPSS. The theoretical framework used is Conversational analysis (CA), which is an approach to study social interactions. The phenomenon of interruptions is only a minor component of CA, but is focused on here since it is the relevant part for this essay. There are numerous definitions of what an interruption is, but the one used in the analysis is based on one of the developers of CA, Sacks’, definition: if A is talking along and B starts to talk in the course of it somewhere, then we might say that B is interrupting A (Sacks, 1992, s. 323). The reason for the usage is the simplicity of his definition, which improves the reliability and replicability and reduces the risk of interpretation.

Results: The result shows that journalists interrupt men and women differently, where men generally are the disadvantageous ones. Men receive more interruptions and get to speak shorter time before an interruption is made by a journalist. The opposite is true for women. This goes against previous research about inequality in the media, where women generally are the disadvantageous ones. This may be problematic because of the Public Service’s requirements to conduct equal programme activities. The result finds that the journalist’s handling of the politicians’ interruptions of one another is relatively equally conducted.

To see if the interruption rate depends on the gender of the politicians, another aspect is also studied, namely political coalition. A difference between both gender and different political coalitions are found here. Meaning that it is not only the gender of the politician that affects how often and after how long time they get interrupted. However, the difference between the interruptions of female and male politicians is problematic, concerning the requirements that SVT have on conducting equal programme activities.

Key words: Public service, final debate, gender equality, party leader, female politicians, male politicians, interruption, conversational analysis

Innehållsförteckning

1 Inledning	6
2 Syfte och frågeställningar	8
2.1 Syfte	8
2.2 Frågeställningar	8
3 Bakgrund	10
3.1 Jämställdhet	10
3.2 Politiska mål	10
3.3 Public service och jämställdhet	11
3.4 Den svenska slutdebattens historia	12
3.5 Tv-debatter och publiken	13
4 Tidigare forskning	15
4.1 Kvinnor och män i medierna	15
4.1.1 Representation av kvinnor och män	15
4.1.2 Gestaltning av manliga och kvinnliga politiker	16
4.2 Avbrott i diverse samtal med fokus på könsskillnader	18
4.3 Avbrott i journalistiska samtal	19
4.3.1 Avbrott i journalistiska och politiska samtal med fokus på könsskillnader	20
5 Teori	22
5.1 Samtalsanalys (CA)	22
5.2 Avbrott inom samtalsanalys	22
5.3 Avbrott i institutionella samtal enligt samtalsanalys	23
5.4 Problematisering av avbrott inom samtalsanalys	24
6 Metod och material	25
6.1 Kvantitativ studie	25
6.2 Material och urval	25
6.2.1 Slutdebatternas struktur	26
6.3 Några definitioner av avbrott	27
6.4 Undersökningens definition av avbrott	28
6.5 Operationalisering	29
6.5.1 Genomförande	29

6.5.2	Problematisering av genomförandet	30
6.5.3	Diskussion om variablerna	31
6.5.4	SPSS och signifikans	32
6.6	Validitet	34
6.7	Reliabilitet	34
7	Resultat	36
7.1	Överblick över SVT:s slutdebatter på 2010-talet	36
7.1.1	Manliga och kvinnliga partiledare i debatterna	36
7.1.2	Avbrott i debatterna	37
7.1.3	Avbrott gjorda av journalister och partiledare	37
7.1.4	Debattklimatet under 2010-talets debatter	38
7.1.4.1	År 2010	38
7.1.4.2	År 2014	39
7.1.4.3	År 2018	39
7.2	Första frågeställningen: Andel avbrott mot kvinnliga och manliga partiledare	39
7.2.1	Avbrott gjorda av journalister	40
7.2.2	Avbrott gjorda av andra partiledare	41
7.3	Andra frågeställningen: Genomsnittlig talartid innan avbrott mot manliga och kvinnliga partiledare	43
7.3.1	Avbrott gjorda av journalister	43
7.3.2	Avbrott gjorda av andra partiledare	44
7.4	Tredje frågeställningen: Förändring över tid	45
7.4.1	Andelen avbrott	46
7.4.2	Genomsnittlig talartid	46
7.5	Fjärde frågeställningen: Journalistens agerande när en partiledare avbryter en kvinnlig eller manlig partiledare	47
7.6	Kontrollvariabel - kön kombinerat med blocktillhörighet	48
7.6.1	Första frågeställningen: Andel avbrott, kön kombinerat med blocktillhörighet	48
7.6.1.1	Avbrott gjorda av journalist	48
7.6.1.2	Avbrott gjorda av andra partiledare	50
7.6.2	Andra frågeställningen: Genomsnittlig talartid innan avbrott, kön kombinerat med blocktillhörighet	51
7.6.2.1	Avbrott gjorda av journalister	51
7.6.2.2	Avbrott gjorda av partiledare	53
7.6.3	Fjärde frågeställningen: Journalistens agerande när en partiledare avbryter, kön kombinerat med blocktillhörighet	54

8 Diskussion	56
8.1 SVT:s jämställdhetskrav	56
8.2 Tidigare forskning om jämställdhet	58
8.3 Förändringen genom 2010-talets slutdebatter	59
8.4 Andra förklaringar till avbrotten	60
9 Slutsats	63
9.1 Förslag till vidare forskning	63
Referenser	
Bilagor	

1 Inledning

“En talare åt gången” ...

... är en fras som programledare uttrycker då partiledare avbryter varandra i tv-sända partiledardebatter. Avbrytandet i sig används dock som verktyg av både programledare och partiledare, om än på olika sätt. Det här är vad denna uppsats ämnar undersöka; avbrott gjorda av främst journalister, men också av partiledare mot andra partiledare och mer specifikt ifall de skiljer sig beroende på om den som avbryts är en man eller en kvinna.

Slutdebatter, som är arenan för uppsatsens undersökning, kallas de partiledardebatter som sänds i Sveriges Television (SVT) två dagar innan riksdagsvalet. Den här uppsatsen ska undersöka avbrott som förekommer i 2010-talets tre slutdebatter i SVT. Fokus ligger på om manliga och kvinnliga politiker avbryts lika ofta och efter lika lång tid av programledarna. Avbrotten undersöks som ett möjligt tecken på ojämställdhet, då ett avbrott av en partiledare hindrar hen från att fullfölja sitt resonemang (Al-Ardidi, 1986). Även politikernas avbrott av varandra undersöks, eftersom journalistens agerande i samband med dessa kan vara mer eller mindre likt. Avbrottsbenägenheten och journalistens modererande sätts sedan i relation till kravet på jämställdhet som SVT har på sig, enligt sändningstillståndet (Regeringsbeslut Ku2019/02007/MD). Detta är en av anledningarna till att det är just SVT:s slutdebatter som studeras.

Dessutom har Sverige godkänt FN:s kvinnokonvention som säger att ”kvinnor ska på lika villkor som män ha rätt att delta i landets politiska och offentliga verksamhet, genom att bland annat ha rösträtt och vara valbara.” (UN Women, 2020). Kvinnokonventionen gör det relevant att studera ifall medier behandlar män och kvinnor olika, eftersom det skulle kunna begränsa kvinnor att delta i politiken på samma villkor som män. Samtidigt ska det påpekas att uppsatsen inte undersöker vilken effekt avbrotten har på samtalet eller slutdebattens påverkan på valutgången.

Vidare finns det inte någon tidigare svensk forskning på hur manliga och kvinnliga politiker avbryts i partiledardebatter. Däremot finner många studier att medierna är ojämställda, både vad gäller representationen och gestaltningen av kvinnor och män (t.ex. Edström & Jacobsson, 2020; Hammarlin & Jarlbro, 2014). Detta gör det intressant att studera om även programledarna i SVT:s slutdebatter under 2010-talet gör skillnad på kvinnor och män.

Sverige har dessutom världens längsta tradition av tv-sända slutdebatter, vilket har skapat en tradition hos väljarkåren att titta på programmet (Strömbäck, 2009). Vissa påstår till och med att slutdebatten i SVT är politikens motsvarighet till Kalle Anka på julafton.

“Den avslutande partiledardebatten i Sveriges television på fredagskvällen före valet är av tradition valrörelsens höjdpunkt. Vid sidan av Kalle Anka på julafton, melodifestivalen och högoktaniga sportevenemang som fotbolls-VM är partiledardebatten historiskt ett av de mest betittade programmen.”

Citat av Oscarsson & Holmberg, 2008

År 2018 var SVT:s slutdebatt det politiska tv-program som drog störst publik, 58 procent av svenskarna såg slutdebatten (Håkansson & Johansson, 2020). Det visar att debatten, likt Kalle Anka, behållit en stor publik genom åren, trots hög konkurrens om publikens uppmärksamhet i 2010-talets medieklimate. Vålarkåren beslutar sig dessutom allt senare in i valkampanjen för vilket parti de ska rösta på (Bjerling, 2007). Det gör slutdebatten extra betydelsefull, vilket är ytterligare en anledning till att den undersöks i uppsatsen.

2 Syfte och frågeställningar

Nedan redovisas uppsatsens syfte och fyra frågeställningar. Som nämnts i inledningen är programledarens avbrott i fokus, vilket är anledningen till att de står utskrivna i frågeställningarna. I resultatet redovisas dock även partiledarnas avbrott emellan, eftersom det är relevant i förhållande till hur programledaren agerar vid dessa avbrott.

2.1 Syfte

Undersökningen genomförs mot bakgrund av kravet på SVT om att bedriva en jämställd programverksamhet, där avbrott är måttet på jämställdhet. Syftet med uppsatsen är att undersöka om programledarna i SVT avbryter manliga och kvinnliga partiledare lika ofta och efter lika lång tid under 2010-talets slutdebatter.

2.2 Frågeställningar

Den första frågeställningen undersöker hur stor andel av alla avbrott som görs mot manliga eller kvinnliga partiledare. Eftersom kvinnorna utgör en minoritet av partiledarna i 2010-talets debatter, jämförs andelen avbrott med andelen män och kvinnor i debatten. Det står därför utskrivet i den andra frågan av den första frågeställningen. Det ska sägas att det är svårt att avgöra hur lik andelen avbrott måste vara andelen manliga och kvinnliga partiledare för att det ska anses vara jämställt. Uppsatsen har inget mått på det, utan kommer diskutera om det är mer eller mindre jämställt.

- Hur stor andel av journalisternas avbrott i SVT:s slutdebatter på 2010-talet, riktar sig mot kvinnliga respektive manliga partiledare? Skiljer sig andelen avbrott från andelen kvinnor och män i debatterna?

Den andra frågeställningen undersöker hur lång tid partiledare får prata innan de blir avbrutna. När en samtalstur börjar och slutar definieras i metodkapitlet. Återigen kommer talartiden diskuteras som mer eller mindre jämställt, beroende på hur jämn talartiden mellan män och kvinnor är.

- Hur länge får kvinnliga respektive manliga partiledare i genomsnitt prata innan de blir avbrutna av journalister i SVT:s slutdebatter på 2010-talet? Skiljer det sig mellan könen?

Den tredje frågeställningen belyser om det sker någon utveckling över tid, samt om det skiljer sig från år till år. Det är endast de två första frågeställningarna och journalistens avbrott som undersöks från år till år. Politikernas avbrytande av varandra för varje separat år illustreras i diagram för att tyda generella mönster, men besvaras inte mer djupgående.

- Hur har andelen avbrott och den genomsnittliga tiden innan avbrott (gjorda av journalister), mot kvinnliga respektive manliga partiledare förändrats mellan SVT:s slutdebatter på 2010-talet?

Den fjärde frågeställningen är anledningen till varför politikernas avbrytande av varandra är relevant, förutom för att jämföra med journalisternas avbrott. Om politikerna har en tendens att avbryta oftare eller snabbare mot något kön, är det intressant mot bakgrund av SVT:s

jämställdhetskrav att se hur de hanterat dessa. Den här frågeställningen undersöks inte för varje år eftersom det är en liten mängd data för varje år.

- Hur agerar journalisten när en politiker avbryter en annan politiker i SVT:s slutdebatter på 2010-talet? Skiljer sig agerandet beroende på den avbrutna politikerns kön?

3 Bakgrund

I det här kapitlet redogörs det för varför uppsatsens ämne är relevant även utanför forskningsvärlden. Till att börja med redogörs det för att kvinnor fortsatt är underrepresenterade på politiska positioner, framför allt globalt men även i Sverige. Dessutom strävar Sverige, genom sina politiska mål, efter att tillgängligheten av politiska positioner ska vara lika god för kvinnor som för män, och att positionerna ska fördelas jämnt mellan könen. De politiska målen gör det intressant att titta på om svenska medier ger manliga och kvinnliga politiker lika förutsättningar att delta i politiska tv-debatter. Slutdebattens sändning har vidare en stor publik med en viss påverkan på väljarkårens uppfattning av partiledarna, vilket gör undersökningen relevant för allmänheten. Sist men inte minst, är det viktigt att studera SVT:s jämställdhetsarbete, då jämställdhet är ett krav i sändningstillståndet. SVT finansieras också via skattsedeln så huruvida de uppfyller sändningstillståndets krav är således relevant för gemene man.

3.1 Jämställdhet

Det är fortsatt relevant att studera jämställdhet i världen, eftersom världen är långt ifrån jämställd år 2021. Ojämligheten märks bland annat inom den politiska sfären. UN Women har tillsammans med Inter-Parliamentary Union tagit fram statistik år 2020, för att kartlägga mängden kvinnor på politiska poster i världen. Statistiken visar att kvinnor utgör ungefär 23 procent av de politiskt valda runt om i världen. Av alla världens länder har 40 procent röstat fram en kvinnlig regeringschef (UN Women, 2020).

I Sverige finns fortfarande indikationer på ojämställdhet i samhället, vilket gör dess avfärgning i svenska medier relevant att undersöka. Förvisso har Sverige nu en kvinnlig regeringschef, men det svenska folket har ännu aldrig röstat fram en kvinnlig statsministerkandidat. Samtidigt rankas Sverige som ett av världens mest jämställda länder och i Europa hamnar Sverige högst på listan över länders jämställdhetsindex (European Institute for Gender Equality, 2020). I den svenska politiska sfären är kvinnor fortfarande underrepresenterade, även om andelen kvinnor i politiken ökat över tid. År 1985 utgjorde kvinnor 28 procent av ledamöternas platser i riksdagen. Andelen kvinnor är betydligt större år 2010 då kvinnor representerade 48 procent av riksdagens stolar. År 2020 är siffran istället 45 procent. Utvecklingskurvan har planat ut efter att svenska kvinnor fick runt 40 procent av mandaten under sent 1990-tal (Statistiska Centralbyrån, 2019).

Sedan 1990-talet har det pendlat mellan en och tre kvinnliga partiledare bland riksdagspartierna. Åren som den här uppsatsen undersöker, hade tre kvinnliga partiledare år 2010 och 2018, och en kvinna år 2014. År 2021 har Sverige fler kvinnliga partiledare än någonsin tidigare, då sex av nio partiledare för riksdagens partier är kvinnor.

3.2 Politiska mål

Sverige arbetar aktivt för att det politiska inflytandet ska vara lika för kvinnor och män. Delvis genom godkännandet av FN:s kvinnokonvention där första artikeln lyder: "Kvinnor ska på lika villkor som män ha rätt att delta i landets politiska och offentliga verksamhet, genom att bland

annat ha rösträtt och vara valbara.” (UN Women, 2020). Dessutom har Sverige en jämställdhetsmyndighet vars första delmål, på uppdrag av regeringen, är att jobba för en jämn fördelning av makt och inflytande (Jämställdhetsmyndigheten, 2018).

Målen om att kvinnor ska kunna delta i politiken på samma villkor som i män, gör det intressant att se om kvinnor och män deltar på samma villkor i slutdebatten. Jämställdhetsmyndighetens delmål gör det ytterligare intressant att titta på journalisternas avbrottsbenägenhet i slutdebatterna, då en skillnad mellan könen potentiellt begränsar möjligheten för en partiledare att föra fram sitt budskap. Avbrottet kan i sin tur ses som ett begränsande av politikernas inflytande, vilket strider mot jämställdhetsmyndighetens delmål.

3.3 Public service och jämställdhet

Sveriges godkännande av kvinnokonventionen och därmed visionen om att kvinnor på lika villkor som män ska kunna delta i landets politiska och offentliga verksamheter, gör det relevant att studera om medier behandlar kvinnliga och manliga politiker lika. Mediers avbrytande av kvinnliga politiker skulle kunna begränsa kvinnor att delta i politiken på samma villkor som män. Exempelvis finner Haraldsson och Wägnerud (2018) att ju fler av vissa indikationer på sexistiska medier (i studien innefattar det mängden kvinnliga nyhetssubjekt i medier) i landet som finns, desto färre kvinnor finns det i landets politiska sfär.

Villkoren för SVT:s sändningar gör dess hantering av politiker speciellt relevant att titta närmare på. SVT ägs av Förvaltningsstiftelsen för SR, SVT och UR (Förvaltningsstiftelsen, 2021) och finansieras av public service-avgiften som betalas via skattsedeln, sedan ändringar år 2018 i lagen om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst (2018:795). Regeringen är instansen som ger sändningstillstånd till SVT (2018:1893). Resterande tv-bolag får sitt tillstånd av Myndigheten för press, radio och tv (Myndigheten för press, radio och tv, 2021).

Vidare är SVT verksamheten med mest långtgående krav för att få sändningstillstånd, enligt Myndigheten för press, radio och tv (2021). I sändningstillståndet som beviljades SVT för perioden 2020 - 2025 finns det krav på att "programverksamheten som helhet ska bedrivas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv" (Regeringsbeslut Ku2019/02007/MD, s. 5). I sin årsredovisning 2020 förtydligade SVT målen som de har i linje med sändningstillståndets krav. Där står det: "I all programverksamhet ska jämställd fördelning mellan kvinnor och män främjas" (Sveriges Television AB, 2020, s.75).

Enligt radio- och TV-lagen ska SVT:s sändningar dessutom präglas av grundläggande demokratiska värderingar och principen om alla människors lika värde (SFS 2010:696). I propositionens text förtydligar man hur texten ska tolkas. Där nämns det att SVT ska ta avstånd ifrån antidemokratiska uttalanden, där jämställdhet mellan könen ses som en del av grundläggande demokratiska värderingar (prop. 2005/06:112 s. 32).

Det är samtidigt viktigt att påpeka att SVT inte ska drivas av politiska ambitioner, som att fler kvinnor ska delta i den politiska verksamheten. I sändningstillståndet står det uttryckligen att SVT ska vara en självständig verksamhet som ska bedrivas skild från bland annat staten och politiska intressen (Regeringsbeslut Ku2019/02007/MD).

Kravet på att programverksamheten ska präglas av jämställdhet är en viktig anledning till att titta närmare på hur kvinnliga och manliga politiker bemöts i SVT:s program. Studien bedömer dock inte SVT:s jämställdhetsarbete på det stora hela, utan om de uppfyller kravet på jämställdhet (avseende avbrott) under slutdebatterna inför 2010-talets riksdagsval. Med andra ord kan indikationer på ojämställdhet, som uppsatsen inte undersöker, förekomma.

3.4 Den svenska slutdebattens historia

Slutdebatten i SVT är den partiledardebatt som äger rum två dagar innan valdagen varje valår. Den är intressant att studera för att slutdebatten är den största politiska debatten i Sverige. Håkansson och Johansson (2020) beskriver att SVT:s slutdebatt var det politiska program som drog störst publik under valåret 2018. Mediamätning i Skandinavien AB bekräftar den bilden och visar att slutdebatten i SVT 2018 hade en publik på ca 1 530 000. Det är den högsta siffran sedan valet 2002, då publikens uppmättes till 1 600 000 (Mediamätning i Skandinavien AB, 2018, s. 6).

Slutdebattens historia redogörs för här, för att hjälpa läsaren att förstå journalistens och partiledarnas olika roller genom slutdebattens olika perioder. Partiledardebatten har en lång tradition i Sverige, enligt Håkansson och Johansson (2020). Den börjar redan på 1930-talet inom public service radioverksamhet, då granskningsidealet ännu inte var särskilt starkt bland journalister. Partiledarna fick då, med dagens mått, prata relativt oemotsagt (Bjerling, 2007). Den första tv-debatten ägde rum 1958 och sändes då av SVT. Inför valet 1960 sändes den första slutdebatten inför ett riksdagsval och sedan dess har slutdebatter i SVT sänts vid varje val. Det innebär att Sverige har den längsta obrutna traditionen av tv-sända slutdebatter i världen (Strömbäck, 2009).

Håkansson och Johansson (2020) förklarar att debattens natur förändras på 1960- och 70-talet. Då börjar journalisterna moderera allt mer i debatten genom att kontrollera olika partiledares talartid noggrant med tidtagarur. Samtidigt fick partiledarna välja egna sakområden att diskutera utan att journalisterna kommenterade eller ifrågasatte påståendena. Håkansson och Johansson påpekar att det innebar ett annat slags maktförhållande mellan journalister och politiker i debatterna, än det vi känner till idag.

Ett nytt maktförhållande blir till efter valet 1998, då SVT-journalister tappade den kontroll de tidigare haft över fördelningen av ordet. Inför EU-valet 1999 lämnade SVT sin tidtagarur-stil för en allt friare debatt. Partiledarna fick då en stor möjlighet att argumentera mellan varandra. Parallellt fick journalisterna dock en ny slags makt när de samtidigt började välja ämnen som skulle debatteras (Håkansson & Johansson, 2020).

Under 2010-talet blir konkurrensen om publiken stor och kanalerna för att nå väljare fler. År 2014 sände etablerade tidningsmedier, som Aftonbladet, live-debatter mellan partiledare. Ändå var SVT:s slutdebatt den som drog störst publik. Den står sig starkt över tid med tanke på det förändrade medielandskapet med ett ökat medieutbud. År 2018 uppgav 58 procent av svenskarna att de såg slutdebatten (Håkansson & Johansson, 2020).

Strukturerna och normerna har alltså sett olika ut under programmets olika tidsepoker. Till en början liknar debatterna en plattform där politiker fick ut sitt budskap relativt ostört. Sedan

möter partiledaren allt fler motfrågor och talartiden blir hårdare styrd, efter ytterligare en tid växer ett friare debattklimat fram. Även om det fortfarande är norm att en talar åt gången, gör det friare debattklimatet att avbrott från journalister och politiker emellan är vanligare nu än vid partiledardebattens begynnelse i 30-talets radio. Hur slutdebatterna ser ut på 2010-talet beskrivs i detalj i metodkapitlet.

3.5 Tv-debatter och publiken

Forskning visar att väljarkårens röstintentioner till viss del kan påverkas av debatter som äger rum strax innan val. Debattens potentiella påverkan på publiken är ytterligare en anledning, utöver SVT:s jämställdhetskrav, till att studera just slutdebatter i SVT. Avbrotten kan påverka hur ledarna framstår inför den stora publiken som tar del av debatten, vilket i sin tur kan tänkas påverka opinionens uppfattning av kvinnliga respektive manliga politiker. Samtidigt ska det påpekas att den här uppsatsen inte undersöker slutdebattens eller avbrottets effekt på publiken.

Strömbäck (2009) studerade två av SVT:s sändningar i valrörelsen 2006, nämligen duellen mellan statsministerkandidaterna och slutdebatten. Han tittade närmare på effekten dessa tv-sändningar har på publiken och dess röstintentioner. Studien finner att de två tv-debatterna påverkar synen på partierna och ökar kunskapen om dem, samt påverkar röstintentionen och troligtvis även valutgången. Vidare finner studien att båda blockens väljarkår växer efter debatterna, vilket tyder på att osäkra väljare hittar partier att rösta på genom debatterna. De som ändrar sig efter debatterna gör det främst inom det egna höger- och vänsterblocket. Studien understryker i och med dessa fynd, det som annan utländsk forskning visat, nämligen att slutdebatter blir viktigare för valutgången när väljarkåren har en svag partiidentifikation och är sena med röstbeslutet (Strömbäck, 2009, Hillygus & Jackman, 2003, Maier & Faas, 2011). I Sverige har väljarkårens partiidentifikation blivit svagare över tid och allt fler verkar bestämma sig långt in i valrörelsen (Bjerling, 2007). I inledning av slutdebatten 2010 säger programledaren Mats Knutson att över 700 000 väljare ska bestämma vilka de ska rösta på från och med slutdebatten fram till valet två dagar senare (Jelinek & Wännström, 2010).

Andra utländska studier finner också att kunskap om partierna och dess kandidater ökar i och med tv-sända partiledardebatten och hjälper medborgare att ta ställning i valrörelsens frågor (Lindemann & Stoetzer, 2021). Ytterligare finner Maier och Faas (2011) att många väljare inför de tyska valen 2002 och 2005 ändrade sina åsikter om förbundskanslerkandidaterna efter att ha tagit del av debatten och en del ändrade sig också i sitt slutgiltiga val. Dessutom visar resultatet från tyska valrörelsen 2009 att det fanns en större benägenhet att rösta på ett parti vars kandidat anses ha "vunnit" den slutgiltiga debatten.

Strömbäck (2009) redogör även för det är svårt att avgöra vilka retoriska metoder som är fördelaktiga för en politiker. Fler tittare visar sig reagera positivt på Reinfeldts retorik än på Perssons. Strömbäck kan inte se att en viss retorisk strategi ligger bakom detta, utan att det handlar om Reinfeldt som person och möjligen det politiska läget.

Med andra ord finns det underlag för att partiledardebatter kan påverka publiken och därmed potentiellt valutgången, vilket gör den här undersökningen ännu mer relevant. Hur partiledarna framstår i slutdebatterna kan ha en inverkan på publiken. Det ska dock sägas att den här studien

inte har för avsikt att undersöka publikeffekter, utan att forskning om slutdebatternas betydelse för väljare istället motiverar att titta på just slutdebatter.

4 Tidigare forskning

Det här kapitlet innehåller tidigare forskning inom fyra olika områden. Det två första ämnena redogör närmare för hur män och kvinnor framställs i media och hur väljarkåren påverkas av politiska tv-debatter. Det blir en introduktion till de områden som uppsatsen berör och en förklaring till varför forskningsområdet är relevant. Därefter beskrivs betydelsen av avbrott inom journalistiska samtal, samt generell forskning på avbrott kopplat till kön, vilket ligger närmare uppsatsens undersökning. Det ger en djupare förståelse för uppsatsens forskningsområde och en introduktion till teori- och metodkapitlet. Dessutom kommer en del av denna forskning jämföras med studiens egen undersökning i diskussionen. Mer om olika typer av avbrott och dess innebörd i efterföljande kapitel.

4.1 Kvinnor och män i medierna

Jämställdhet i medierna kan mätas på flera olika sätt. Inledningsvis diskuteras skillnader mellan i vilka sammanhang som män och kvinnor förekommer i medierna. Vidare belyses skillnader i hur män och kvinnor framställs i media. Dessa jämställdhetsparametrar ger en övergripande bild av hur jämställd mediebevakningen är. Forskningen visar att den i viss mån är ojämsälld. Det är därför intressant att studera en annan parameter av ojämsälldhet i media, nämligen hur journalister avbryter kvinnliga respektive manliga politiker. Parametern avbrott diskuteras inte inledningsvis, utan senare i tidigare forskning samt i teorikapitlet.

4.1.1 Representation av kvinnor och män

Medierna har historiskt sett varit arenor skapade av män, för män (Edström & Nordberg, 2007). En övergripande studie som gjorts av Maria Edström och Maria Jacobsson (1994) visar att kvinnor och män förekommer i olika sammanhang och i olika åldrar i mediebruset (nyheter, reportage, fiktion och reklam i såväl press, tv som film). Sett till samtliga genrer är kvinnorna något fler än männen (53 procent respektive 47 procent), men män dominerar i nyhetsgenren och som yrkesverksamma. Kvinnor framträder i större utsträckning som privatpersoner och främst i åldrarna 15 - 29 år. Andelen kvinnliga elitpersoner är underrepresenterade i förhållande till andelen kvinnliga elitpersoner i den faktiska verkligheten. Studien redogör för mediebruset år 1994, men liknande tendenser finns även i senare studier.

Även år 2000 är "positioner, roller och fokus könsmärkta, liksom åldrarna" i både SVT:s och TV4:s utbud av såväl faktaprogram och nyheter som fiktion (Edström, 2006, s. 203). Män dominerar inom samtliga elitgrupper, inom samtliga fokusområden (politik, nöje, ekonomi och så vidare). Den högsta andelen kvinnliga eliter hittas inom fiktionen. Däremot sammanfaller medierepresentationen av politikereliten i stort sett med den faktiska politikereliten, det vill säga andelen kvinnliga politiker är ungefär densamma i medieutbudet som i verkligheten (Edström, 2006). Detta skiljer sig från resultatet från 1994, vilket skulle kunna tyda på att det har skett en förändring i mediernas könsrepresentation.

Det ser annorlunda ut i Edström och Nordbergs studie (2007) som också studerar mediernas könsrepresentation år 2000. De konstaterade att andelen kvinnliga elitpersoner är överrepresenterade i jämförelse med den faktiska andelen kvinnor i den svenska makteliten.

Dock finner de att kvinnor generellt är underrepresenterade i både tidningar, radio och tv. Totalt utgör kvinnorna 32 procent av alla medverkande i Dagens Nyheter, Sveriges Radios P1 och kanal ett och två i SVT, under en vecka.

En viss ökning av kvinnors representation i nyhetsmedier finner man i den globala nyhetsstudien Global Media Monitoring Project (GMMP). Den svenska rapporten för GMMP från 2020 visar att andelen kvinnor i svensk tv, radio och press är 38 procent. Detta kan jämföras med 2015 då andelen kvinnor var 31 procent (Edström & Jacobsson, 2015). Män är framför allt överrepresenterade inom ämnena brott och våld, socialt och rättsligt samt politik. De förekommer oftare i egenskap av framför allt experter och talespersoner än vad kvinnor gör, likt Edströms resultat från 1994. Kvinnor är oftare synliga när rapporteringen rör personliga erfarenheter, även om männen utgör majoriteten av subjekten. Det vanligaste yrket hos nyhetssubjekten är politiker, varav 31 procent är kvinnliga politiker. Den faktiska andelen förtroendevalda kvinnor i riksdagen och Sveriges kommuner är högre (46 respektive 43 procent) (Edström & Jacobsson, 2020). Detta går hand i hand med vad Edströms och Jacobssons (1994) resultat visade om representationen av elitpersoner, även om motstridiga resultat hittas under åren däremellan.

4.1.2 Gestaltning av manliga och kvinnliga politiker

Vidare till diskussionen om hur kvinnliga och manliga politiker framställs i medier. Tobias Bromander (2012) studerade politiska skandaler och konstaterade att rapporteringen i svenska tidningsmedier, i många avseenden, är jämställd. Några av de främsta skillnaderna mellan manliga och kvinnliga politiker är att det skrivs mer om kvinnornas skandaler än om männens. Rapporteringen om kvinnors skandaler är mindre accepterande och väcker starkare negativa känslor, kritiska synpunkter och missnöje. Vid rapporteringen om mäns skandaler läggs ett större fokus på politikernas möjlighet att fortsätta sitt förtroendeuppdrag. Dessutom granskas kvinnors privatliv hårdare, de krävs på avgång i fler fall och presenteras oftare utan tjänstetitel. Det är också ett större fokus på huvudpersonen i kvinnornas skandaler, det vill säga mer kraft läggs på frågan *vem* istället för *vad*. Somliga av nämnda skillnader behöver dock inte vara ett resultat av en ojämsställd gestaltning, enligt Bromander. Det skulle istället kunna handla om att manliga och kvinnliga politiker tenderar att hamna i olika typer av skandaler och att mediebevakningen skiljer sig åt mellan dessa.

Hammarlin och Jarlbro (2014) studerade också representation och gestaltning av kvinnliga och manliga partiledare. De kommer fram till följande: för det första finns det ingen koppling mellan en partiledares kön eller partitillhörighet, och utrymmet som hen får i tidningarna. Ser man däremot till det totala materialet, det vill säga samtliga artiklar, är andelen manliga partiledare (64 procent) högre än andelen kvinnliga partiledare. I 61 procent av artiklarna där en manlig partiledare förekommer är politik i fokus. Samma siffra för artiklar med en kvinnlig partiledare är 39 procent. Det är inte ovanligt att de kvinnliga partiledarna presenteras via sina familjer, till exempel genom bröder, makar och fäder. För de manliga ledarna, å andra sidan, ligger fokus snarare på att de av egen kraft och vilja har nått den position de har. Ytterligare en skillnad är att männen tillskrivs fler positiva personlighetsdrag och ledaregenskaper (till exempel kompetent, förtroendeingivande, trovärdig och saklig) än kvinnorna. Därtill är det vanligare att partiledarens betydelse för partiet, i positiv bemärkelse, kommenteras i artiklar

som handlar om en manlig ledare. För män beskrivs den positiva betydelsen i 66 procent av det totala antalet artiklar. För kvinnor är samma siffra 34 procent.

En svensk diskursanalys om Annie Lööf, av Bergqvist och Johansson (2019) kan knyta an till Hammarlins och Jarlbros fynd om att porträtteringen av kvinnor och män skiljer sig åt. Den visar att "gestaltningen av Annie Lööf i svenska tidningsmedier är i enlighet med bilden av traditionell kvinnlighet [...]" (Bergqvist & Johansson, 2019, s. 264). Ett stort fokus ligger på Annie Lööf som *privatperson*, till exempel utseende och moderskap, vilket gör att Annie Lööf som *politiker* kommer i skymundan. Hon tillskrivs dock inte bara feminina attribut, studien visar att medierapporteringen också framhäver en del stereotypa maskulina drag hos Annie Lööf (Bergqvist & Johansson, 2019).

I en internationell studie som jämförde hur manliga och kvinnliga kandidater till politiska val framställdes i tidningar, konstateras att stereotypa manliga frågor (till exempel ekonomi, skatter, jobb och försvar) ges större uppmärksamhet i media om de kan kopplas ihop med en manlig politiker. När sådana frågor relateras till en kvinnlig politiker får de mindre uppmärksamhet. Resultatet visar även att stereotypa manliga och kvinnliga karaktärsdrag (till exempel självständig, intelligent, aggressiv och opålitlig för män och ärlig, varsam, ointelligent och beroende för kvinnor) ofta tillskrivs respektive kön. Det är också vanligare att manliga drag tillskrivs kvinnor än vice versa (Fridkin & Kittilson 2008). Att manliga drag tillskrivs kvinnor visar även ovan nämnda studie om Annie Lööf (Bergqvist & Johansson, 2019), vilket ger stöd för resultatet.

Ytterligare ett exempel på olik gestaltning hittas i en kanadensisk studie där man studerade mediebevakningen av politiska debatter i tv. I studien ingick Kanadas statliga public service-bolag (för tv) och ett kommersiellt tv-bolag. Resultatet visar att kvinnliga politiker ofta porträtteras som aggressiva i mediebevakningen, trots att deras manliga motståndare i själva verket uppvisat ett mer aggressivt beteende under debatten. När de kvinnliga politikerna uppför sig "kamplystet" porträtteras de som "angripare" som för ett "krig" mot sina motståndare. När männen uppvisar ett liknande beteende, skildras detta enbart som en "del av spelet" (Everitt & Gidengil, 2003).

Sammanfattningsvis kan det konstateras att studier som tittat på representationen och gestaltningen av kvinnor och män i medierna har något varierande resultat. Däremot visar samtliga studier att det *finns skillnader* mellan hur kvinnor och män syns i medierna, i vilka sammanhang de får komma till tals och hur de porträtteras. Avsnittet inleddes med att konstatera att medierna historiskt sett varit arenor skapade av män, för män (Edström och Nordberg, 2007) och mot bakgrund av forskningsgenomgången ovan kan man argumentera för att medierna fortfarande är det i vissa avseenden. Skildringen av män och kvinnor är inte densamma och männen ges generellt en större plats i medier. Med andra ord är medierna ojämförbara avseende representation och gestaltning. Frågan om huruvida svenska medier (mer specifikt SVT) också gör skillnad på manliga och kvinnliga politiker, vad gäller hur ofta de avbryts, kvarstår dock. Det är just denna fråga som studien besvarar.

4.2 Avbrott i diverse samtal med fokus på könsskillnader

Det finns många studier som kartlagt hur ofta kvinnor respektive män blir avbrutna i olika kontexter med varierande resultat. Dock är antalet studier på avbrott och talartid i partiledardebatter begränsade, vilket gör denna undersökning till ett viktigt inlägg i forskningen. Dessutom har många av studierna på området några år på nacken, vilket ger ytterligare en anledning till undersökningen. Bristen på nyare studier på avbrott i relation till kön, gör också att det här avsnittet främst redogör för äldre forskning. Detta kan tänkas vara problematiskt då det som tidigare nämnts, skett förändringar i samhället som skulle kunna påverka studiernas resultat om de gjordes om idag. Det ska dock understrykas att studierna fortfarande är de mest framträdande på området, vilket motiverar användningen av dem.

I en metastudie på ämnet av James och Clarke (1993) lyfts och jämförs 21 olika studier, genomförda mellan 1965 och 1991, som både visar att män avbryter kvinnor oftare än vice versa och det motsatta; att kvinnor avbryter män oftare än vice versa. Dock visar merparten av studierna (13 stycken) att det inte finns några signifikanta skillnader könen emellan och att eventuella skillnader kan bero på andra faktorer. Nedan följer ett antal studier som gjorts inom ämnet med olika resultat.

Zimmerman och West (1975) påvisar skillnader i avbrott mellan män och kvinnor. De studerade samtal mellan två parter på offentliga platser samt i hemmet och konstaterar att män avbryter kvinnor betydligt mer än vad kvinnor avbryter män. De konstaterar att det finns en manlig dominans i samtalen och relaterar detta till ojämlikhet på andra plan: "Thus, we speculate that just as male dominance is exhibited through male control of macro-institutions in society, it is also exhibited through control of at least a part of one micro-institution" (s. 125).

Till skillnad från Zimmerman och West kan Beattie (1981) i sin studie, med handledningsgrupper (bestående av studenter och en handledare) vid universitet i Sheffield, konstatera att män och kvinnor avbryter varandra lika mycket. Däremot finns det skillnader mellan studenterna och handledaren, där studenterna avbryter handledaren i större utsträckning än vice versa. Följaktligen är det de interagerande personernas status, snarare än deras kön, som har betydelse för frekvensen av avbrott.

Inte heller Blumstein, Kollock och Schwartz (1985) hittar skillnader mellan män och kvinnor. De visar i sin studie av homosexuella och heterosexuella par, att avbrott är förknippat med makt och att det inte finns några egentliga könsskillnader mellan män och kvinnor. Det innebär att den part som har mer makt i ett samtal, oavsett kön, tenderar att avbryta den part som har mindre makt. Hos de par där det råder maktbalans avbryter män och kvinnor varandra ungefär lika frekvent.

Sammanfattningsvis kan sägas att det finns studier som både visar på skillnader åt båda håll, och de som inte visar några alls. James och Clarke (1993) vill dock inte dra några generella slutsatser kring detta i sin metastudie, då det finns brister i tillvägagångssätt och andra tänkbara förklaringar till omständigheterna. För även om resultaten i de flesta fall visar att det inte finns några signifikanta skillnader överlag, finns det antaganden om att kvinnor och män avbryter på olika sätt och av olika anledningar. Exempelvis finns det indikationer på att kvinnor avbryter

oftare i syfte att bekräfta och knyta an till den som talar, medan män eventuellt gör det för att visa makt och dominans i större utsträckning. Dessa potentiella skillnader i avbrottens syfte är dock något som James och Clarke ser kritiskt på. Det finns inga objektiva och generella kriterier som avgör om det är ett avbrott grundat på dominans eller om det inte är det. Reliabiliteten hos studierna kritiserar därför för att vara bristande.

4.3 Avbrott i journalistiska samtal

Journalistiska samtal, däribland partiledardebatter, skiljer sig från vardagliga samtal på så sätt att det finns förutbestämda roller som ska efterföljas, vilket påverkar hur avbrotten formas. I följande del beskrivs avbrottets funktion i journalistiska samtal och orsaken till att de uppstår. Mer om avbrott som begrepp och betydelsen av det kommer i teori- och metodkapitlet.

Esaiasson och Håkansson (2002) visar att avbrytandet är en viktig del i den aktiva och granskande journalistiken. De snabba ordbyten kan vara ett sätt för journalisterna att behålla publikens intresse för samtalet. Samtidigt menar de intervjuade journalisterna i studien att avbrottet handlar om en avvägning mellan ”att låta politikerna tala färdigt och att ’hindra dem från att hålla föredrag’”. Dessutom påverkar avbrott i journalistiska samtal publiken som tar del av samtalet, då politikerna framstår som mer eller mindre auktoritära när de motvilligt eller frivilligt lämnar över ordet.

Esaiasson och Håkansson (2002) gör gällande att benägenheten att avbryta har ökat över tid. En möjlig anledning till detta kan vara det förändrade medieklimatet. Medialiseringen och offentlighetens anpassning till medielogiken gör att politiker får större makt över exempelvis intervjusituationen och avbrott blir en reaktion på detta. Det blir ett sätt att ”återfå” makten över samtalet. Det här diskuteras även av Bjerling (2007) som undersöker partiledarutfrågningarna i SVT 2006. Resultatet visar att journalisterna avbryter nio gånger så mycket som partiledarna, vilket visar att det är journalisten som styr den typen av samtal.

Samtidigt kan benägenheten att avbryta skilja sig mellan olika program och personer, vilket bland annat kan bero på två systematiska faktorer, enligt Esaiasson och Håkansson (2002). Dels har det att göra med politiska faktorer som journalisters komplicerade relation till etablissemangspartier (i studien räknades Socialdemokraterna, Moderaterna, Folkpartiet/Liberalerna och Centerpartiet in i den kategorin), dels med personliga faktorer som prestationskrav eller politikernas uppträdande. Dessa systematiska faktorer som i grunden påverkar hur journalisten agerar blir problematiska i fråga om journalisternas neutralitet och uppdrag att behandla partiledarna på lika villkor.

Angående relationen till etablissemangpartiet kan det leda till att journalisterna utsätter ledare för de större partierna för en hårdare utfrågning, då partiledarna antingen konkurrerar om kommande mandatperiod eller sitter vid makten och ska ”ställas till svars” för det. Relationen kan också utmynna i motsatsen; att etablissemangspartierna får ett snällare bemötande dels för att politikerna och journalisterna som grupp kommer varandra närmare, dels för att ”outsiderpartier” tenderar att vara mindre populära bland de utfrågande journalisterna (Esaiasson & Håkansson, 2002). Resultatet i studien visar att just etablissemangspartierna får en lättare utfrågning och avbryts inte lika ofta som icke-etablissemangspartierna (avbrottsbenägenheten är sju procentenheter lägre för etablissemangspartierna), med undantag

för statsministern och regeringsrepresentanter som avbryts något oftare (Esaiasson & Håkansson, 2002). Att etablissemangspartierna får det lättare är däremot ingenting som framkommer i studien av partiledarutfrågningarna 2006. Under den valrörelsen var det tvärtom etablissemangspartierna som avbryts oftare än icke-etablissemangspartierna (Bjerling, 2007).

Den andra systematiska faktorn som Esaiasson och Håkansson redogör för (den personliga), visar sig också spela en central roll. I studien tar man upp Olof Palme och Carl Bildt som exempel då dessa betraktas som ”provocerande personligheter” som tenderar att väcka starka känslor hos människor, däribland journalister. I jämförelse med andra partiledare som upplevs som mindre provocerande, avbryts Palme och Bildt betydligt oftare än dem (avbrottsbenägenheten var 14 procentenheter högre för Palme och Bildt) (Esaiasson & Håkansson, 2002). Så är fallet även under partiledarutfrågningarna 2006 (Bjerling, 2007) och provocerande politiker avbryts i högre grad än politiker som inte väcker lika starka känslor.

Ekström, Eriksson, Johansson och Wikström (2013) finner också att partiledarens beteende till viss del påverkar hur tuff journalistens utfrågning i direktsända intervjuer blir. De påpekar att även strukturella faktorer kan påverka utfrågningens tuffhet. I sin slutsats påpekar de att ytterligare studier behövs på direktsända intervjuer och dess opartiskhet.

Sammanfattningsvis är avbrott en central del i det journalistiska samtalet, där journalisten avbryter för att bibehålla ett intresse hos publiken eller för att upprätthålla en granskande journalistik. Avbrottsbenägenheten påverkas av både personliga faktorer (till exempel en politikers personlighet) och politiska faktorer (till exempel journalistens relation till etablissemangspartier). Att avbrottsbenägenheten ökat över tid, gör det intressant att studera avbrottsfrekvensen under samtliga slutdebatter på 2010-talet.

4.3.1 Avbrott i journalistiska och politiska samtal med fokus på könsskillnader

Beattie (1982) tittar i en jämförande studie på tv-intervjuer med de brittiska politikerna Margaret Thatcher (intervjuad av Denis Tuohy) och Jim Callaghan (intervjuad av Llew Gardner). Resultatet visar att Thatcher blir avbruten oftare av sin intervjuare än vad Callaghan blir. Callaghan avbryter också sin intervjuare mer än vad Thatcher avbryter sin. Beattie menar dock att skillnaderna inte nödvändigtvis är könsrelaterade utan att de snarare kan kopplas till personliga drag hos politikerna. Margaret Thatcher sänder omedvetet ut icke-verbala signaler vilka indikerar att hon har pratat klart, trots att detta inte är fallet. Hon använder till exempel ett fallande tonläge och drar ut på betoningen på sista stavelsen – och det är ofta vid dessa tillfällen som Tuohy avbryter henne.

Vidare diskuterar Beattie (1982) att det fanns en vedertagen, spridd uppfattning om att Margaret Thatcher är dominerande. Jim Callaghan, å andra sidan, ses som avslappnad och älskvärd. Anledningen till att Thatcher ses som mer dominerande är hon ofta fortsätter prata när hon blir avbruten - och ofta lyckas behålla ordet. Människor tar inte i beaktande att det faktiskt är hennes intervjuare som avbryter henne i första taget. Hennes möjligen “dominerande” beteende är i själva verket bara en respons på att hon ofta blir avbruten.

Två studier av Shaw (2000) och Grebelsky-Lichtman och Katz (2019) belyser att könsstereotyper kan påverka hur kvinnor och män avbryter varandra. Vidare påpekas det att även moderatorn påverkas av stereotyperna och reagerar på avbrotten olika beroende på vem

som gör dem. Det är relevanta fynd för den här studien eftersom den delvis ska undersöka journalistens hantering av avbrott politiker emellan.

Shaw (2000) studerade manliga och kvinnliga politikernas olika beteenden i den brittiska kammarens debatter år 1998 och 1999. I den brittiska kammaren finns det olika ord som ropas ut när man uttrycker med- eller mothåll med den som pratar. Vidare ställer sig parlamentsledamöter upp när de vill signalera att de vill bli fördelade ordet av moderatorn. Shaw finner att män utgör 90 procent av fallen då någon avbryter den talande parlamentsledamöten utan att följa nämnda normer och regler. Dessutom blir män sällan tillrättavisade när de bryter mot reglerna. Shaw finner i sin slutsats att de manliga politikerna har mer makt i de brittiska debatterna för att de har bestämt normerna och har större möjlighet att bryta mot dessa utan konsekvenser. Hon konkluderar att manliga och kvinnliga politiker i Storbritannien är politiker på olika villkor.

En nyare undersökning genomförd av Grebelsky-Lichtman och Katz (2019) undersöker debatterna inför det amerikanska presidentvalet 2016. Även den undersökningen finner att det finns skillnader i kvinnors och mäns benägenhet att avbryta. I en lista över typiska kommunikationsmönster för respektive kön, kategoriseras *avbrott* som typiskt maskulint (s. 702). Detta går i linje med studiens resultat, då presidentkandidaterna Donald Trump och Hillary Clinton använde sig av avbrott i olika hög grad. I en av de undersökta debatterna avbryter Clinton i snitt var tionde minut. Trump avbryter med ett intervall på cirka två och en halv minut.

Grebelsky-Lichtman och Katz kopplar fynden till en teori om kön som social konstruktion. De menar att dessa skilda förväntningar på könen (snälla, omtänksamma, lagspelande och kärleksfulla för kvinnor och rationella, oberoende, självständiga och ambitiösa för män) blir problematiska för kvinnor i politiska debatter, då politiker förväntas uppträda efter de egenskaper som betraktas maskulina. Om en kvinna följer de maskulina mönstren kommer det upplevas som avvikande i relation till de förväntningar som finns på henne som kvinna. Om en kvinna, tvärtom, *följer* de sociala förväntningarna för kvinnor riskerar det att skada den politiska bilden av henne. Detta med hänvisning till att väljare, medvetet eller omedvetet, tenderar att se till kandidater med manliga karaktärsdrag (Grebelsky-Lichtman & Katz, 2019).

Sammanfattningsvis finner studierna att kvinnliga politiker blir avbrutna oftare än deras manliga kollegor. Dessutom finner de att männen oftare är de som avbryter. Samtidigt diskuterar Beattie (1982) att anledningen till att just Margret Thatchers blir avbruten inte måste bero på kön, utan på hennes sätt att tala.

5 Teori

Avbrottets betydelse för ett samtal är en del av samtalsanalys (CA), vilket gör den till en relevant teori för den här uppsatsen. Det ska poängteras att avbrott endast är en liten del av CA. Här får dock avbrott ett stort fokus, eftersom det är den relevanta delen för den här undersökningen. Den definition av avbrott som denna undersökning använder redogörs för i metodkapitlet.

5.1 Samtalsanalys (CA)

Samtalsanalys (CA) är den mest vedertagna teorin och metoden för att studera samtal. Grundtanken i CA är att alla samtal, formella som informella, följer olika regler och strukturer. Metoden bygger på autentiska samtal som analyseras, ofta genom transkription. Detta till skillnad från till exempel experimentliknande situationer där forskaren rekonstruerar händelser, eller metoder där forskare intervjuar en person som får beskriva ett samtal hen deltagit i. Inom CA är man intresserad av detaljerna och dynamiken i ett samtal, till exempel småord, pauser, intonation och kroppsspråk (Ekström & Moberg, 2019).

Det görs också skillnad på olika typer av samtal, som formella och institutionella. Grunden för analys av formella och institutionella samtal är densamma, men det finns också en viktig skillnad. De institutionella samtalen har ofta en annan dynamik, exempelvis att en journalist ställer frågor och att en intervjuperson besvarar dem. Det gör att det finns förutbestämda roller som deltagarna förhåller sig till, vilket formar vad som sägs och hur. Den här tydliga uppdelningen finns inte i vardagssamtal där man både förväntas ställa frågor och svara på dem (Ekström & Moberg, 2019).

Inom CA talar man också om samtalssturer, det vill säga en "sammanhängande tidsperiod då en talare har ordet" (Ekström & Moberg, 2019, s. 76). En tur kan bestå av ett ord, en mening eller ett längre yttrande. Turtagning handlar om hur ordet fördelas mellan samtalsdeltagarna. Turer kan fördelas av en person i ett samtal, till exempel i debatter där journalisten fördelar ordet. Turdelningen kan också ske naturligt när en talare tar vid där föregående talare slutat (Ekström & Moberg, 2019). Det finns också flera typer av turövergångar där en deltagare verkar ta ordet från en annan, men där det inte påverkar samtalet utan istället gör att det flyter på och tar sig framåt på ett naturligt sätt (Bilmes, 1997).

5.2 Avbrott inom samtalsanalys

En av samtalsanalysens grundare, Sacks, påpekar att grundregeln för ett samtal är att man talar en åt gången och att annat kan betraktas som avvikande (Sacks, 1992). James och Clarke (1993) diskuterar att det inom samtalsforskningen också talas om att avbryta är att göra våld på en talares rätt att avsluta sin tur. Dock är det, som nämnts i kapitlet *tidigare forskning*, svårt att dra generella slutsatser om när avbrott är ett uttryck för makt och dominans i samtal och när det istället kan bero på ett aktivt deltagande i konversationen (James & Clarke, 1993).

Samtalsanalytiker har som sagt funnit att det finns normer kring hur ett samtal går till, där avbrott räknas som avvikande. Normen bygger på att en åt gången talar och när turen är färdig finns det plats för nästa deltagare att ta ordet. I situationer när denna norm bryts och flera

deltagare pratar samtidigt, kommer deltagare i regel avsluta sin tur utan att färdigställa den påbörjade turen. Normen om "en talare åt gången", märks dessutom genom att både den avbrutna och den som avbrutit stannar upp mitt i turen (Bilmes, 1997).

Det finns olika uppfattningar om avbrott, när det sker och vad det innebär för samtalet. Men generellt sett brukar man tala om avbrott som en överträdelse av en samtalsdeltagares rätt att tala. Det behöver dock inte vara vilken typ av överträdelse som helst. En deltagare i ett samtal kan överlappa någons tur, utan att för den delen nödvändigtvis avbryta, utan istället visa på engagemang och motivera personen att fortsätta, till exempel som att instämmande humma (Bilmes 1997). Avbrott kan även tyda på att en konversation är livlig och att deltagarna är känslomässigt involverade. I det avseendet är avbrott inte nödvändigtvis något negativt (Sacks, 1992, s. 643).

Dessutom är det vanligt att överta ordet av missförstånd. I slutet av en tur när olika indikatorer (t.ex. intonation och röstläge) visar på att talaren snart är färdig och att det finns plats för en ny talare, kan någon annan råka ta över ordet. Dessa överträdelser definieras alltså inte nödvändigtvis som avbrott utan som överlappande tal. Avbrott däremot, handlar snarare om att på ett olägligt och häftigt sätt inkräkta på talarens rätt att avsluta sin tur (Bilmes, 1997).

Att avbryta kan också vara ett sätt att visa att det som sägs är upprörande. Att flika in med sin egen uppfattning innan den aktuella talaren pratat till punkt kan vara mer effektivt än att vänta tills hen avslutat sin tur (Sacks, 1992, s. 643).

5.3 Avbrott i institutionella samtal enligt samtalsanalys

Sacks, Schegloff och Jeffersson (1974) beskriver att ett samtal är uppbyggt av 14 olika beståndsdelar. Några av aspekterna är att turtagningsordning och att längden på varje tur inte är förutbestämd, vilket även gäller för den totala samtalslängden. Men i debatt är just dessa aspekter ofta förutbestämda, vilket gör att debattens samtalsstruktur skiljer sig betydligt från andra samtalsstrukturer. Den här uppsatsen klassar partiledardebatten som ett institutionellt journalistiskt samtal eftersom samtalets struktur skiljer sig från vardagliga samtal.

Vidare förklarar Al-Rojaie (2003) att journalistens roll i direktsänd tv är att fördela ordet och se till att samtalet flyter på enligt professionens normer. Det innebär att de ska uppmuntra diskussion, utmana intervjupersoner och hantera dispyter som eskalerar. Journalistens modererande roll ger den rätt att avbryta i direktsända intervjuer. Annan forskning av Al-Ardidi (1986) visar att man identifierat olika motiv till att journalisten avbryter. Konstruktiva avbrott kallas det när journalisten överlappar någon annans prat för att undvika långa pauser i sändningen. Destruktiva avbrott kallas det när journalisten stoppar medverkande från att fullfölja sitt resonemang.

Bull och Mayer (1988) redogör också för att tv-intervjuer med politiker har en högre frekvens av avbrott än andra samtal. Det beror delvis på att journalisten omformulerar frågor för att kräva tydligare svar från politiker. Men det handlar också om att politiker snabbt avbryter för att på ett effektivt sätt poängtera att de håller med eller tar avstånd från uttalanden.

5.4 Problematisering av avbrott inom samtalsanalys

Som tidigare nämnts kan avbrott vara ett uttryck för makt och dominans i samtal (t.ex. James & Clarke, 1993). På grund av att det är svårt att avgöra när avbrottet är ett tecken på just detta, gör denna studie inget anspråk på att förklara när avbrotten i slutdebatterna grundar sig på maktförhållanden. Om det ena könet blir annorlunda bemött än det andra genom att bli avbrutet oftare eller efter kortare tid tyder det på ojämställdhet och det, i sin tur, bottnar i maktstrukturer. Med andra ord skulle man kunna argumentera för att avbrott, ur ett jämställdhetsperspektiv, är ett uttryck för makt. Men som nämnts fördjupar sig inte denna studie vidare i detta.

Det är också viktigt att poängtera att begreppet avbrott på många sätt är problematiskt då det inte finns någon definition på när det i praktiken räknas som avbrott. I många fall uppfattas inte överlappande tal (eller ens ett avbrott) som just ett avbrott av deltagarna i samtalet. Om det handlar om att göra våld på en talares rätt att avsluta sin tur (men talaren inte upplever det som våld för att det blir en del av dynamiken och livligheten i samtalet), kan det då analyseras därefter? Bilmes (1997) talar istället om att det krävs tecken och ageranden från deltagarna att det just skett ett ”normbrytande avbrott” för att det ska kunna tolkas som det.

Bilmes (1997) kritiserar vidare hur samtalsanalytiker har studerat avbrott och menar att det varit utifrån ett ensidigt perspektiv. Han menar att analytikerna är duktiga på att avgöra hur olika beteenden i samtal skapas, exempelvis avbrott, men att det finns väldigt få studier på ifall beteendena beror på hur något presenteras eller mottas. Han påpekar att forskningen kring hur yttranden tas emot är bristfällig, i förhållande till hur många studier som finns kring presentationen av något och att mottagandet därför bör studeras mer ingående för att bredda förståelsen av vad avbrott är och vad det gör med ett samtal.

Denna problematik kommer den här studien undvika med hänvisning till de institutionella samtalsnormer och förutbestämda struktur. Olika typer av avbrott, som till exempel uppmuntrande överlappningar eller missförstånd, förekommer sällan i den typ av samtal som partiledardebatter tillhör. Istället är det fråga om normen *en talare åt gången*. Det ska dock sägas att journalistens modererande roll ger den rätt att avbryta i sammanhanget. En utgångspunkt i att olika avbrott har olika betydelser kräver också tolkning, vilket som tidigare nämnts är problematiskt i sig. Med hänsyn till de tydliga normer som förekommer i institutionella samtal och studiens reliabilitet används en förenklad definition av avbrott i undersökningen. Det här utvecklas vidare i nästkommande kapitel– *metod*.

6 Metod och material

I det här kapitlet redogörs för CA:s mer precisa definitioner av avbrott och den definition som används i undersökningen. Det finns, som tidigare nämnts, problem med avbrottets olika definitioner. De tydliga normer och regler som finns i slutdebatter, gör avbrotten betydligt lättare att definiera för denna uppsats. Utöver avbrott förklaras uppsatsens tillvägagångssätt och variabler, som efterföljs av en diskussion om validitet och reliabilitet.

6.1 Kvantitativ studie

En kvantitativ studie lämpar sig för vad uppsatsen undersöker. Kvantitativa metoden lämpar sig bäst när man undersöker hur frekvent olika kategorier förekommer och det utrymme dessa kategorier får (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns & Wägnerud, 2017). Den kvantitativa metoden passar bra eftersom uppsatsen tittar på hur ofta avbrott sker och vilket talutrymme som ges innan avbrottet inträffar. En stor fördel med metoden är också att ett större material kan undersökas, vilket gör det möjligt att studera samtliga avbrott under 2010-talet. Dessutom har kvantitativa studier generellt en högre reliabilitet, eftersom enkla variabler (som studien har) lätt kan replikeras (Esaiasson et al., 2017).

En kvalitativ studie riskerar vara svårare att replikera för att tolkningen är en större del av metoden. Däremot har en kvalitativ metod andra styrkor, som att den kan återspegla en mer korrekt eller nyanserad bild av verkligheten (Esaiasson et al., 2017). En kvalitativ studie skulle kunna användas för att studera uttryck av ojämställdhet i slutdebatten. Exempelvis skulle man kunna undersöka kontexten i vilken avbrotten sker samt innebörden av dessa. Det hade kunnat säga något om avbrottets karaktär och vad det ger uttryck för. Dock visar tidigare forskning att det kan vara svårt att göra en sådan tolkning.

En nackdel med en kvantitativ metod är att man endast får svar på frågorna som ställs till materialet och på så sätt kan andra aspekter missas. En mer induktiv ansats, som är möjlig med kvalitativa metoder, skulle göra det möjligt att söka efter fler möjliga indikationer på ojämställdhet i debatten (Esaiasson et al., 2017). Dock hade det varit svårt att studera ett lika stort material med en kvalitativ studie. En mindre mängd data tillsammans med det kvalitativa metodens tolkningsutrymme försvagar dessutom reliabiliteten (Esaiasson et al., 2017).

6.2 Material och urval

I studien undersöks SVT:s slutdebatter på 2010-talet. Debatterna begärs ut från Kungliga biblioteket och ses via applikationen Box. Att slutdebatterna har valts och inte andra partiledardebatter, beror på den långa tradition som slutdebatten har och att den, trots ett förändrat medielandskap, fortfarande är det politiska tv-program som drar till sig störst publik. År 2018 var slutdebatten det politiska program som drog flest tittare – 58 procent uppgav att de såg debatten (Håkansson & Johansson, 2020). Valet av SVT: slutdebatter motiveras inte bara av det faktum att de drar mest publik, utan också av det krav på jämställdhet som finns för hela public service programverksamhet (Regeringsbeslut Ku2019/02007/MD, s. 5).

Åren som valts är som känt 2010, 2014 och 2018. Valen av dessa år grundas i att de är från tre senaste valen och de blir ett totalurval från det senaste årtiondet, vilket säger något om samtiden. Slutdebatternas strukturer skiljer sig åt mellan åren (se mer nedan), men samtliga avbrott kodas på samma sätt i debatterna för reliabilitetens skull. Ifall enstaka liknande segment skulle väljas ur respektive debatt, riskeras delar som inte är representativa för slutdebatten i övrigt, att väljas ut. Detta eftersom alla partiledare inte alltid deltar i varje ämne, vilket skulle ge en ofullständig bild av debatterna. Dessutom är det intressant att se om den ojämställdhet som förekommer generellt i medier (se avsnittet *kvinnor och män i medierna*) också är synlig i SVT:s slutdebatter som har för avsikt att vara jämställda. Att inte bara det senaste valet studeras beror på att jämförelsen över tid kan belysa en potentiell förändring, vilket kan bidra till den forskning som redan finns på avbrott i politiska sammanhang.

Både programledarens och partiledarnas avbrytande av partiledare studeras. Anledningen till att även avbrotten partiledare emellan undersöks är delvis för att kunna jämföra mönstren med journalisternas avbrytande. Dessutom är det viktigt att se hur partiledarna avbryter varandra för att kunna analysera journalisternas hantering av dessa avbrott.

Slutligen har avbrott valts som ett mått på jämställdhet, utan att påstå att avbrott är det enda måttet på jämställdhet. Det blir helt enkelt ett exempel av många andra tänkbara mått. Att just avbrott valts som mått beror på att det kan ses som negativt och tolkas som ett våldsbrott på någons samtalsur, eller ett hinder för någon att fullfölja sitt resonemang (James & Clarke, 1993; Al-Ardidi, 1986). Dessutom är avbrott ett mått som i relation till jämställdhet i debatter är relativt utforskat. Det finns studier på hur manliga och kvinnliga politiker framställs i media, skillnader i avbrottsbenägenhet utifrån kön och avbrottets funktion i politiska samtal. Däremot finns det inga studier som mäter skillnader i talartid innan avbrott i partiledardebatter. Dessutom finns det ingen forskning på avbrottsbenägenheten gällande kön i journalistiska samtal i just Sverige. Med andra ord finns det här en forskningslucka som den här studien kan bidra till att fylla. Dessutom är många av de studierna som täcker vissa av den här undersökningens beröringspunkter flera decennier gamla.

6.2.1 Slutdebatternas struktur

Genom hela uppsatsen kallas alla politiker som företräder ett parti som medverkar i slutdebatterna för partiledare, trots att Miljöpartiet kallar sina företrädare för språkrör. Anledningen är att ett förståeligt och tydligt samlingsord gör det lättare att diskutera denna grupp politiker i text. Det ska också poängteras att orden politiker och partiledare samt att journalist och programledare används synonymt genom hela uppsatsen. Före detta Folkpartiet byter namn under de undersökta åren, vilket gör att de benämns som *Folkpartiet/Liberalerna* och *FP/L*.

SVT:s slutdebatt 2010 har sju huvudteman som diskuteras i den två timmar långa sändningen. Frågorna är jobb, skola, vård, föräldraförsäkring, klimat, invandring och integration samt brottslighet. När frågorna om jobb och vård diskuteras får alla partiledare säga en kort replik om ämnet innan programledarna lämnar över till en mer fri debatt. Utöver dessa segment sker två specialutfrågningar där statsministerkandidaterna blir utfrågade av motståndarblockets partiledare. I slutet ger alla partiledare ett slutanförande. Partiledare år 2010 är Lars Ohly (V),

Mona Sahlin (S) Maria Wetterstrand (MP), Jan Björklund (FP/L), Maud Olofsson (C), Fredrik Reinfeldt (M) och Göran Hägglund (KD). Programledare är Mats Knutson och Anna Hedenmo (Jelinek & Wännström, 2010).

År 2014 är upplägget något annorlunda. Debatten pågår strax över två timmar och avhandlar under den tiden åtta områden. Dessa är jämställdhet, bostäder, jobb, klimatet, välfärden, skolan, flyktingpolitik och integration, samt försvarspolitik. Grundstrukturen är att varje ämne inleddes med en duell mellan två partiledare och sedan släpps resterande partiledare in för en friare debatt. Varje partiledare deltar i två dueller var. Partiledarna år 2014 är Jonas Sjöstedt (V), Stefan Löfven (S), Gustav Fridolin (MP), Jan Björklund (FP/L), Annie Lööf (C), Fredrik Reinfeldt (M), Göran Hägglund (KD) och Jimmie Åkesson (SD). Programledare är Mats Knutson och Anna Hedenmo (Jelinek, Ek & Tardell, 2014).

SVT:s slutdebatt 2018 berör fem olika ämnen: sjukvård, klimat, integration, ekonomi och efter valet (diskussion om vem som kan tänka sig att samarbeta med vem). Varje ämne inleds med att två partiledare får 45 sekunder på sig att beskriva partiets viktigaste förslag inom ämnet. Det följs av en kortare debatt mellan de två partiledarna. Därefter släpps övriga partiledare in i debatten. Ordet fördelas av programledarna. Partiledarna som deltar under debatten 2018 är Jonas Sjöstedt (V), Stefan Löfven (S), Isabella Lövin (MP), Jan Björklund (FP/L), Annie Lööf (C), Ulf Kristersson (M), Ebba Busch (KD) och Jimmie Åkesson (SD). Programledare är Anders Holmberg och Camilla Kvartoft (Jelinek, Andersson & Tardell, 2018).

Som synes ser inte debatterna exakt likadana ut, utan det finns skillnader i hur de är upplagda. Ändå analyseras slutdebatterna i sin helhet för att få en förståelse för hur det sett ut under 2010-talet debatter. Dessutom kan eventuella skillnader tänkas jämnas ut sig, då samtliga partiledare är med i dueller. Enda tillfället då vissa partiledare får mer fokus på sig, är under utfrågningen av statsministerkandidaterna 2010. Det är dock relativt korta segment och resterande partiledare är de som sköter utfrågningarna.

6.3 Några definitioner av avbrott

Som tidigare nämnts är avbrott ett begrepp som är svårt att definiera. Det har trots det gjorts flertalet definitioner av vad ett avbrott är. Sacks (1992, s. 323) definierar ett avbrott på följande vis: Om A pratar och B börjar prata någon gång under tiden som A pratar, så har B avbrutit A. I konversationer med flera deltagare kan det bli mindre tydligt vem som egentligen avbryter vem. Om A ställer en fråga till B och C börjar prata direkt efter att A slutfört sitt yttrande varpå B sedan bryter in, kan det tolkas som att B avbryter C. I själva verket är det dock C som från början tagit turen från B, det vill säga C har avbrutit från den sekund hen började prata.

Sacks (1992) definition av avbrott är dock förenklad, vilket han själv konstaterar. Det finns situationer då B börjar prata innan A har talat till punkt, eftersom A förutsätts vara på väg att avsluta sin tur (Bérczes & Ekström, 2008). Flera forskare ställer sig bakom att överlappande prat när talaren är på väg att avsluta sin samtalsur, inte ska räknas som avbrott (Zimmerman & West, 1975; Schegloff, 1987; Itakura, 2001). Enligt dessa krävs det alltså att överlappningen sker mitt i talarens tur för att det ska definieras som avbrott. Lakoff (1990: 47) är ännu mer specifik. Han anser att det endast är ett avbrott när talaren inte ger någon indikation på att den är på väg att avsluta sin tur.

6.4 Undersökningens definition av avbrott

Avbrottet definieras på samma sätt oavsett om det är programledaren eller en annan partiledare som avbryter. Partiledares avbrytande av programledare studeras inte i uppsatsen. I den här studien används samtalsanalytikern Sacks förenklade definition av avbrott, det vill säga om A pratar och B börjar prata någon gång under tiden som A pratar, så har B avbrutit A. Med andra ord räknas inte politiker C med (som i Sacks andra exempel ovanför). Det finns framförallt två anledningar till detta. Dels har slutdebatter en förutbestämd struktur där programledaren visar vem som ska prata. När någon börjar prata trots att de inte blivit tilldelade ordet, är det ett tydligt regelbrott, eller som James och Clarke (1993) uttrycker det: "Ett våldsbrott mot den som har ordet". Dels innebär en förenklad definition av avbrott att kodningen av materialet blir enklare att genomföra. Det minskar risken för tolkningsfel och ger i sin tur en god validitet. Om exempelvis Schegloffs definition skulle användas, skulle man behöva ta hänsyn till och tolka huruvida en politiker är på väg att avsluta sin tur. Det skulle ge utrymme för tolkning och öka risken för att kodningen blir inkonsekvent och svår att replikera. Allt överlappande prat kodas alltså som avbrott, oavsett om den talande politikern är på väg att avsluta sin tur. En ny tur börjar då någon pratar ensam.

Det ska poängteras att det enbart är ord som kodas som ett avbrott. Orsaken är att harklingar, hostningar, skratt och dylikt inte kan ses som regelrätta avbrott. Sådana inslag kan naturligtvis också störa samtalet och den talande politikern, men kräver tolkning och djupare analys, vilket ligger utanför undersökningens syfte. Det gör dock att när orden inte kan tydas för att den som avbryter pratar lågt eller mumlar, räknas inte det som avbrott ett avbrott. Det är inget stort problem i uppsatsen eftersom sådana situationer uppstod väldigt få gånger i undersökningen.

Som tidigare nämnts kan avbrott tolkas både som något positivt och negativt. Exempelvis kan det vara ett tecken på ett livligt samtal och uppmuntra den som har ordet att fortsätta, men också negativt i den bemärkelsen att personen inte får avsluta sin tur. I den här studien ses avbrott som något negativt mot bakgrund av att avbrott kan ses som ett våldsbrott på någons samtalstur (James & Clarke, 1993). Alternativt, och kanske än vanligare i slutdebatter, ett hinder för någon att fullfölja sitt resonemang (Al-Ardidi, 1986). Avbrotten används som mått på ojämställdhet, så om det ena könet blir avbrutet oftare eller snabbare än det andra är det ett tecken på ojämställd behandling. Med positivt och negativt menas inte publikens uppfattning av politikern i sig, utan istället på den potentiellt negativa innebörden det har för personen som blir avbruten. I kapitlet *bakgrund* redogörs det för att det är svårt att avgöra vilka retoriska metoder som är fördelaktiga för en politiker.

En annan anledning till att avbrott definieras som negativt i studien är att normerna i en politisk debatt skiljer sig från normerna i andra vanliga samtal. Det är tydligt uppdelat vem som ska prata och hur länge, när dessa regler inkräktas på är det nästan alltid för egen vinning. Antingen är det politiker som vill göra politiska poänger eller journalister som vill behålla publikens uppmärksamhet eller utkräva tydligare svar. Således blir avbrott i politiska samtal tydligare "regelbrott", än vad de blir i ett vardagligt samtal, med undantag för journalistens avbrott som har en modererande funktion. Samtidigt bör de modererande avbrotten fördelas så att en jämställd sändning uppnås enligt sändningstillståndet (Regeringsbeslut Ku2019/02007/MD), vilket motiverar att journalisternas avbrott studeras på samma sätt.

6.5 Operationalisering

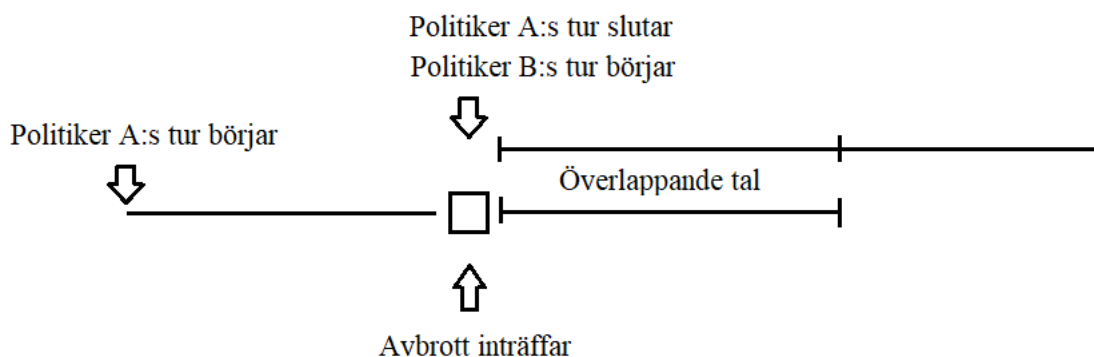
En detaljerad beskrivning av hur avbrott definieras i undersökningen presenteras nedan, följt av tveksamma scenarier som uppstått i processen med att koda avbrotten i SVT:s slutdebatter. Därefter presenteras vilka variabler som ger svar på vilka frågeställningar och en redogörelse för hur statistikprogrammet SPSS har använts.

6.5.1 Genomförande

Nedan följer en mer specifik definition av hur avbrott definieras i undersökningen. Den förklaras i syfte att förtydliga när partiledarnas samtalsturer börjar och slutar enligt undersökningen. I exemplet nedan är det två politiker som avbryter varandra, trots att uppsatsens främsta fokus är journalisternas avbrytande av partiledare. Detta för att det är viktigt för uppsatsen att definiera när partiledarnas samtalsturer börjar och slutar eftersom det påverkar hur lång tid de anses få prata innan de blir avbrutna. Definitionen av avbrott ser likadan ut när journalister avbryter en politiker, men journalisternas egen samtalstur kodas inte i undersökningen. Dessutom studerar uppsatsen, som tidigare nämnts, även när politiker avbryter varandra i syfte att analysera journalistens agerande vid sådana avbrott.

Det är dock bara ett exempel på hur det kan se ut. Alla samtalsturer och avbrott ser inte ut på det här viset, men det ger en tydlig beskrivning över hur samtalsturer och avbrott definieras i undersökningen.

Figur 6.1 Exempel på hur undersökningen definierar samtalsturers början och slut

Kommentar: Definitionen av avbrott är inspirerad samtalsanalysens teori (CA). Politiker A avser den politiker som har ordet och politiker B avser den politiker som avbryter.

Figur 6.1 visar att det endast blir en egen tur när talaren är ensam om ordet. När avbrottet inträffar räknas det som att politiker A:s tur tar slut, trots att den fortsätter prata. Det är för att politiker A inte blir ensam om ordet igen, vilket krävs för att det ska räknas som en egen samtalstur. Politiker B:s tur räknas som en egen samtalstur eftersom den blir ensam om ordet efter ett tag. Turens början räknas från när politiker B först börjar prata, alltså när politiker B avbryter politiker A. Anledningen till det är att politikern som avbrutit börjar framföra sitt resonemang när avbrottet sker. Att räkna in den tiden är nödvändigt med tanke på de politiska

poängerna de kan lyckas framföra innan nästkommande avbrott. Det är inte varje gång som personen som avbrutit lyckas framföra något resonemang under det överlappande pratet, utan kanske behöver börja om sin mening igen. Här räknas turen ändå alltid från och med avbrottet, för att inte missa tiden som den som avbryter oftast använder för att få fram sitt budskap. Dessutom blir definitionen av en samtalstur tydligare och lättare att koda, vilket är bra för undersökningens reliabilitet.

Det överlappande talet är utrymmet som journalisten har att agera på avbrottet som sker, genom att fördela ordet till någon av politikerna A eller B, eller en annan politiker. Om journalisten agerar under det överlappande talet kodas det som ett agerande. Om en politiker lyckas ta över ordet efter överlappande tal, utan att journalisten agerar, kodas det som att journalisten gör ingenting. Blir en politiker ensam om ordet och journalisten reagerar först då, räknas det som ett nytt avbrott.

För att avgöra respektive partiledares talartid vid varje avbrott, utgås videospelarens tidslinje ifrån. Syftet med det är att tiden ska bli exakt och inte påverkas av någons förmåga att hantera ett tidtagarur.

I uppsatsens resultat jämförs andelen avbrott med andelen kvinnliga och manliga partiledare i varje debatt. Andelen kvinnliga och manliga partiledare är densamma som andelen avbrott varje partiledare bör få emot sig om de ska fördelas jämnt mellan alla partiledare. Att jämföra andelen avbrott med andelen partiledare är således samma sak som att jämföra med ett medelvärde av avbrotten.

6.5.2 Problematisering av genomförandet

Journalisten anses ha gripit in vid ett avbrott om ingripandet skett samtidigt som överlappande prat, det vill säga då politiker A och politiker B talar i mun på varandra. Om politiker B lyckas ta över ordet, talar ensam och på så vis får en egen tur räknas journalistens ingripande istället som ett nytt avbrott och inte som ett agerande på politiker B:s avbrytande av politiker A. Problemet med den här definitionen är att senare ageranden av journalisten inte kodas. Med andra ord kan journalisten ha gått in med avsikt att agera på avbrottet men agerandet kodas istället som ett avbrott för att politiker B hunnit bli ensam talare.

Under debatten 2010 applåderar publiken betydligt mer än i de andra debatterna. Om en politiker börjar prata, det vill säga påbörjar en tur, och publiken applåderar och politikern stannar upp räknas det inte som en påbörjad tur och inte heller som ett avbrott. Politikernas tur börjar då hen börjar prata igen, ostört, efter applåderna. Det är för att talartiden under 2010 inte ska bli längre än i de andra debatterna på grund av applåderna. Det är inte heller politikernas val att vara tysta under applåderna, som i en konstpaus då det räknas som att de behåller ordet.

Ett potentiellt problem med tidtagningen i undersökningen är att mätaren kan vara precis mellan två olika sekunder när någons talartid börjar eller ett avbrott sker, vilket skapar en felmarginal.

I uppsatsen jämförs andelen avbrott mot partiledare med hur stor andel av partiledarna som de utgör. Anledningen är andelen avbrott inte ska fördelas jämnt mellan manliga och kvinnliga partiledare, om kvinnorna och männen i debatterna inte utgör hälften av partiledarna

(detsamma gäller kontrollvariabeln). I första frågeställningen efterfrågas därför en sådan jämförelse. Som tidigare nämnts finns det inget mått på hur lika andelarna ska vara för att jämställdhet ska gälla. Det ska också tilläggas, att det skulle vara givande att titta på andelen avbrott i förhållande till andelen av den totala talartiden för manliga och kvinnliga politiker (samt politiker från olika block). Även i jämförelse med den genomsnittliga talartiden innan avbrott, vore det intressant att titta på politikernas totala talartid. Det skulle kunna förklara eventuella skillnader till varför vissa avbryts snabbare och oftare av journalister. Men den totala talartiden för respektive politiker kods inte i undersökningen.

Det finns situationer då politiker avbryter programledarna. Detta kods inte som ett avbrott eftersom undersökningen har för avsikt att studera hur journalister bemöter politiker, inte vice versa. Om en politiker avbryter en journalist och sedan blir ensam om ordet räknas det dock som en egen samtalsur, enligt tidigare nämnda definitioner.

6.5.3 Diskussion om variablerna

I kodschemat (se bilagan) används benämningarna politiker A och politiker B. Med politiker A avses den politiker som talar, det vill säga den som har ordet. Med politiker B avses den politiker som avbryter politiker A. Kodschemat innehåller totalt sju variabler (benämns fortsättningsvis som V). V4, partitillhörighet, är en kontrollvariabel (se mer om detta i stycket nedan). V2, tid på spelaren när avbrottet sker, ger inte svar på någon av frågeställningarna, utan används enbart för att underlätta arbetet om man skulle behöva gå tillbaka och studera ett avbrott en gång till. Övriga variabler är förknippade med frågeställningarna. Det ska poängteras att det inte finns någon variabel som svarar på vilket kön den som avbryter har. Det beror på att samtliga kön kan tänkas påverkas av könsnormer och avbryta därefter.

Att partitillhörighet valts som kontrollvariabel grundas i Esaiasson och Håkanssons studie (2002) som visar att journalisters relation till politiker och etablissemangen kan påverka bemötandet av politikerna. Partitillhörighet används för att kunna dela in partiledarna utefter både kön och blocktillhörighet. Det görs i syfte att undersöka om blocktillhörighet, kombinerat med kön, påverkar talartiden innan avbrott och andelen avbrott, samt hur journalisten agerar på avbrotten. Detta för att kontrollera ifall resultatet har med kön att göra, eller om det skulle kunna handla om vilket block partiledaren tillhör. Först delas partiledarna in i två block i enlighet med hur partierna gick till val inför valen åren 2010, 2014 och 2018. De två blocken är alliansen (Folkpartiet/Liberalerna, Centerpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna) och de rödgröna (Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet). Sverigedemokraterna tillhör inte något av blocken, utan är en egen kategori. Därefter kombineras partiledarnas blocktillhörighet med deras kön, vilket ger följande grupper: kvinnliga allianspolitiker, manliga allianspolitiker, manliga rödgröna politiker, kvinnliga rödgröna politiker samt manlig SD-politiker (Sverigedemokraternas partiledare är samma under slutdebatterna då Sverigedemokraterna deltar, år 2014 och 2018).

Nedan följer en redogörelse för vilka variabler som ger svar på vilka frågeställningar.

- **Hur stor andel av journalisternas avbrott i SVT:s slutdebatter på 2010-talet, riktar sig mot kvinnliga respektive manliga partiledare? Skiljer sig andelen avbrott från andelen kvinnor och män i debatterna?**

Mäts med hjälp av analysenheter, V3 (kön på politikern som talar) och V6 (vem som avbryter).

- **Hur länge får kvinnliga respektive manliga partiledare i genomsnitt prata innan de blir avbrutna av journalister i SVT:s slutdebatter på 2010-talet? Skiljer det sig mellan könen?**

Mäts med hjälp av V3 och V5 (hur många sekunder partiledaren får tala innan hen blir avbruten) och V6. Utifrån variabelvärdena på V5 räknas ett genomsnittligt värde ut.

- **Hur har andelen avbrott och den genomsnittliga tiden innan avbrott (gjorda av journalister), mot kvinnliga respektive manliga partiledare förändrats mellan SVT:s slutdebatter på 2010-talet?**

Mäts med hjälp av V1 (år), V3, V5 och V6.

- **Hur agerar journalisten när en politiker avbryter en annan politiker i SVT:s slutdebatter på 2010-talet? Skiljer sig agerandet beroende på den avbrutna politikerns kön?**

Mäts med hjälp av V3, V6 och V7 (hur programledaren, det vill säga journalisten, agerar vid avbrottet).

6.5.4 SPSS och signifikans

Avbrotten i slutdebatterna kodas i SPSS enligt kodschemat ovan. Dessa variabler ger i sin tur möjlighet att skapa nya, kombinerade variabler som kan besvara frågeställningarna. Ett exempel är kombinationen V4, partitillhörighet, och V3, kön på talande politiker, som kan slås ihop och jämföras med exempelvis talartid. Det skapar en möjlighet att kontrollera om blocktillhörighet påverkar antal avbrott och talartid innan avbrott. På så sätt går det att se om resultatet gällande kön står sig, eller om nya nyanser framkommer, när ytterligare en aspekt tas hänsyn till.

Med hjälp av SPSS kan signifikansvärde tas fram, även kallat p-värde. Att detta görs, trots att undersökningen grundas i ett totalurval, (används vanligtvis vid stickprovsundersökningar för att resultatet ska kunna generaliseras) beror på att ett signifikansvärde kan påvisa intressanta skillnader när andra referenspunkter inte finns. Avbrottsbenägenhet i partiledardebatter, är som tidigare förklarats, inte ett särskilt utforskat område. Dessutom finns det inga gränser för hur stor differensen får vara i exempelvis talartid för att det ska bedömas som jämställt. Signifikanstestet hjälper då till att avgöra vad som i sammanhanget är anmärkningsvärt när andra mått inte finns. Med det sagt är resultat som inte visar på signifikans inte ointressanta med hänsyn till totalurvalet och kommer även de redogöras för i resultatkapitlet.

Vidare till hur signifikansmättet fungerar. Ett p-värde på 0,05 innebär att sambandet mellan två variabler, till exempel kön och talartid innan avbrott, till 95 procents säkerhet *inte* beror på slumpen. Om resultatet inte är signifikant är sannolikheten större att sambandet mellan två variabler beror på slumpen. Ju större p-värdet (upp till 1), desto större sannolikhet att sambanden beror på slumpen. Ju lägre p-värde (ner till 0), desto större sannolikhet att sambanden *inte* beror på slumpen. Gränsen för att resultatet överhuvudtaget ska räknas som signifikant går vid ett p-värde på 0,05 (Field, 2009). Med det sagt ska det poängteras att övriga resultat, som inte visar på signifikans, ändå är relevanta med hänsyn till att ett totalurval undersöks.

Signifikansen mellan talartid (innan avbrott) och kön för avbrott gjorda av både journalisterna och andra politiker räknas ut med hjälp av *Independent-samples T test*. Detta test jämför medelvärdena för två av varandra oberoende grupper i syfte att fastslå om det finns signifikanta skillnader. Om Independent-samples T-test ger ett p-värde som är 0,05 eller lägre är resultatet signifikant (Field, 2009, 334). Detta innebär att skillnaderna för medelvärdena, till minst 95 procents säkerhet, *inte* beror på slumpen. Närmare bestämt är det en liten sannolikhet att eventuella skillnader i talartid mellan kvinnor och män beror på slumpen.

Signifikansen för talartid (innan avbrott) och kön kombinerat med blocktillhörighet räknas ut med hjälp av *One-way analysis of variance*, i fortsättningen *One-Way ANOVA*. One-Way ANOVA används för att fastslå om det finns några statistiskt signifikanta skillnader mellan medelvärdena (i detta fallet den genomsnittliga tiden innan avbrott) för minst tre grupper som är oberoende av varandra. Om One-Way ANOVA visar att resultatet på något vis är signifikant, det vill säga p-värdet är 0,05 eller lägre, görs ett så kallat *post hoc-test* som kan visa mellan vilka specifika grupper som signifikansen finns (Field, 2009, s. 359).

Det finns flertalet olika post hoc-test som tar hänsyn till olika aspekter och som bör väljas utifrån hur materialet ser ut. Återigen ska p-värdet vara 0,05 för att det ska räknas som signifikant. I denna undersökning används post hoc-testet *Tukey's HSD*. Detta test är lämpligt när ett större materials medelvärden ska jämföras och för att hitta så kallade *Type 1 errors* (Field, 2009, s. 374). Type 1 error är när testet visar signifikans men egentligen inte är det. När testet visar signifikans är det som sagt säkert till 95 procent att det *inte* beror på slumpen och med det sagt finns det en 5-procentig risk att signifikansen beror på just slumpen (Field, 2009, s. 56). Tukey's HSD testar just det, ifall signifikansen är verklig mellan grupperna.

De p-värden som redovisas i resultatet är dels p-värden enligt Tukey HSD, dels p-värden som tas fram med hjälp av Independent-samples T test. De p-värden som One-Way ANOVA visar redovisas inte, utan det nämns endast om One-Way ANOVA visar att resultatet på något vis är signifikant eller icke-signifikant. Det ska poängteras att signifikansen endast redovisas för talartid, inte för antal och andel avbrott samt journalistens agerande. Att inte signifikans för andel och antal avbrott redovisas beror på att andelen avbrott istället jämförs med den faktiska andelen kvinnliga och manliga partiledare samt kvinnliga och manliga partiledare från respektive block. Dessutom används måttet "andel avbrott" för att få en överblick över materialet och för att se hur avbrottsmönstren för journalister och politiker ser ut. För journalistens agerande redovisas inte signifikans eftersom det finns svårigheter med att fastslå

denna signifikans. Det skulle kräva en ännu djupare analys, vilket inte ryms inom ramarna för denna uppsats.

6.6 Validitet

Validitet handlar om hur väl studien mäter det som den utger sig för att mäta (Ekström & Johansson, 2019). I denna studie används avbrott som ett mått på jämställdhet. För att studien då ska ha god validitet ska avbrott fungera som en indikator på hur jämställda SVT:s slutdebatter är. Jämställdhet kan i sin tur definieras som att kvinnor och män ska behandlas lika. I detta fall handlar det om att kvinnliga och manliga politiker ska ha samma möjligheter att förmedla sitt budskap och komma till tals. Om det ena könet får prata kortare tid innan avbrott och avbryts mer än det andra, frångås principen om en lika behandling. Det kan indikera att SVT inte lever upp till kravet på jämställdhet, som står inskrivet i sändningstillståndet (Regeringsbeslut Ku2019/02007/MD, s. 5). På så vis är alltså avbrott ett bra mått på jämställdhet. Det ska dock poängteras att avbrott inte är det enda måttet på jämställdhet. Studien gör därför inga anspråk på att uttala sig om hur jämställda SVT:s slutdebatter är på det stora hela. Det som undersöks är enbart hur jämställda debatterna är med avseende på just avbrott. Det ska också tilläggas att kodschemat innehåller en kontrollvariabel; partitillhörighet (V4). På så vis kan det kontrolleras om eventuella skillnader i antalet avbrott faktiskt kan kopplas till partiledarnas kön, och inte deras blocktillhörighet.

Som tidigare nämnts kan språket studeras som ett verktyg för makt, där avbrott är ett exempel på en språklig företeelse som ger uttryck för makt. I det avseendet hade avbrott kunnat studeras utifrån ett maktperspektiv eftersom maktbalans kan kopplas till jämställdhet. På vilket sätt avbrott är ett uttryck för makt undersöks dock inte den här studien. Det beror på att det är svårt att dra generella slutsatser om när avbrott är ett uttryck för makt och dominans (James & Clarke, 1993). Forskningens oenighet gällande huruvida avbrottet är ett uttryck för makt är ett problem för validiteten, eftersom uppsatsen inte kan garantera att alla avbrott är uttryck för makt eller negativa i bemärkelsen. Dock stärks validiteten av att avbrott i partiledardebatter hindrar någon från att framföra sitt politiska resonemang, vilket är hela syftet med partiledarnas deltagande.

Ett problem för studiens validitet som hade funnits oavsett om en kvantitativ eller kvalitativ metod valts, är att avbrott är ett svårstuderat ämne för att begreppet har många olika definitioner. Därför är det svårt att jämföra studier om avbrott med varandra. Följaktligen kommer alla sorters avbrott att kodas. En svaghet med det är, som tidigare nämnts, att man inte kan fastslå vad avbrottet ger uttryck för. En styrka är att det inte lämnar något utrymme för tolkning, som kan skilja sig åt mellan olika teorier och författare.

6.7 Reliabilitet

En god reliabilitet handlar om frånvaro av slumpmässiga eller osystematiska fel (Esaiasson et al., 2017). Studiens reliabilitet kan bedömas som god på grund av att variablerna är enkla, konkreta och därmed lätta att tolka. Det finns till exempel inga variabler som kräver en mer djupgående tolkning av materialet. Vidare har en förenklad definition av avbrott valts och det blir på så vis tydligt vilka situationer i debatterna som ska kodas. Det enkla och tydliga

upplägget minskar risken för tolkningsfel och en inkonsekvent kodning, vilket också är fördelaktigt för replikerbarheten. En provkodning av de första 15 minuterna av slutdebatten 2018 och 2010 genomförs. Efter provkodningen bestäms uppsatsens slutgiltiga modell för vad som räknas som ett avbrott och när samtalsturer börjar och slutar. I figur 6.1 illustreras ett exempel på samtalsturens början och slut.

Ytterligare kudas allt material av samtliga uppsatsförfattare, vilket gör att allt material är kodat på samma sätt. För att avgöra respektive partiledares talartid vid ett specifikt tillfälle, utgås videospelarens tidslinje ifrån. Det gör att tiden blir exakt och inte avgörs av någons förmåga att hantera ett tidtagarur. En god resultatvaliditet innebär att reliabiliteten och begreppsvaliditeten är god (Esaiasson et al., 2017). Studiens begreppsvaliditet kan anses vara god eftersom definitionen av avbrott som används vid kodningen ligger nära en av CA:s definitioner för avbrott. Det stämmer med beskrivningen att god begreppsvaliditet innebär att undersökningen ska vara fri från systematiska fel och att den teoretiska definitionen ska stämma överens med den operationella indikatorn (Esaiasson et al., 2017).

7 Resultat

I följande kapitel redovisas studiens huvudsakliga resultat i den ordning som frågeställningarna ställs. Det ska poängteras att resultatet för den tredje frågeställning i stor utsträckning besvaras genom diagrammen under frågeställning ett och två. Under den tredje frågeställningen finns istället en fördjupad redogörelse för studiens fynd, vad gäller jämförelser mellan åren. Politikernas avbrott redovisas också, både i syfte att jämföra det med journalisternas avbrottsbenägenhet och för att se förhållandet till journalistens agerande. Efter att resultaten för studiens huvudsakliga frågeställningar besvarats följer ett avsnitt där samtliga frågeställningar besvaras igen, men utefter kontrollvariabeln "blocktillhörighet". Resultatet under samtliga frågeställningar presenteras med hjälp av tabeller och diagram med en tillhörande beskrivande text. Resultatdelen följs av ett diskussionskapitel där resultaten diskuteras och jämförs mer djupgående och sätts i relation till tidigare forskning.

7.1 Överblick över SVT:s slutdebatter på 2010-talet

Resultatets introduktionsavsnitt ger en överblick över 2010-talets olika debatter, för att göra resultat i nästkommande delar i resultatet lättare att förstå.

7.1.1 Manliga och kvinnliga partiledare i debatterna

Eftersom uppsatsen undersöker huruvida politikernas kön påverkar hur de blir avbrutna, börjar resultatdelen med att redogöra för antalet och andelen deltagande män och kvinnor i SVT:s slutdebatter på 2010-talet.

Tabell 7.1 Kvinnliga och manliga partiledare i SVT:s slutdebatter år 2010 - 2018 (procent)

År	Kvinnor	Män	Summa
2010	43	57	100 (7)
2014	13	88	101 (8)
2018	38	63	101 (8)
Totalt	30	70	100 (23)

Kommentar: Siffrorna i kolumnerna "Kvinnor", "Män" samt första siffran i "Summa" visar procentsatsen av alla partiledare i SVT:s slutdebatter år 2010 - 2018. Siffran inom parentes i kolumnen "Summa" visar antalet partiledare i varje slutdebatt. Alla procentandelar har avrundats uppåt för att bli hela procenttal. År 2014 och 2018 blir den totala procentsatsen för kvinnor och män i debatterna 101 procent.

Tabell 7.1 visar att andelen kvinnor och män i partiledardebatten varierar mellan åren. År 2014 var Annie Lööf (C) den enda kvinnan i partiledardebatten. Det gör att allt resultat avseende kvinnor 2014, endast är baserat på Annie Lööf. Både debatterna 2010 och 2018 har tre

kvinnliga partiledare. Dock utgör kvinnorna en mindre andel av partiledarna år 2018 än 2010. Anledningen är att Sverigedemokraterna kommer in i riksdagen efter valet 2010, vilket gör att partiledarna ökar från att vara sju år 2010 till åtta i debatterna år 2014 och 2018. Antalet män i debatterna varierar från fyra till sju under slutdebatterna de undersökta åren.

7.1.2 Avbrott i debatterna

Genom att titta på mängden avbrott som förekommer i SVT:s slutdebatter på 2010-talet, framträder olika mönster som ger en djupare förståelse av materialet. Här presenteras mängden avbrott totalt och för varje enskild debatt. Det är skillnader i mängden avbrott de olika åren, vilket tyder på ett mer eller mindre intensivt debattklimat.

Tabell 7.2 Avbrott i SVT:s slutdebatter år 2010 - 2018

År	Andel avbrott (%)	Antal avbrott
2010	26	157
2014	43	260
2018	31	189
Totalt	100	606

Kommentar: I kolumnen "Andel avbrott" visas procentsatsen av alla avbrott i SVT:s slutdebatter år 2010 - 2018. Kolumnen "Antal avbrott" visar antalet avbrott för varje slutdebatt och totalt.

Tabell 7.2 visar att det sammanlagt sker 606 avbrott i SVT:s tre slutdebatter under 2010-talet. Om fördelningen av avbrott skulle varit jämn mellan åren, skulle varje enskilt år innehålla en tredjedel av alla avbrott, alltså 202 avbrott, men så är inte fallet. År 2010 sker 157 av avbrotten, alltså 26 procent av samtliga avbrott. Slutdebatten 2014 innehåller överlägset flest avbrott med 260 avbrott, alltså 43 procent av dem. Det är en ökning på över 100 avbrott från tidigare valår. Slutdebatten 2018 innehåller näst flest avbrott med 189 stycken, det vill säga 31 procent av avbrotten.

7.1.3 Avbrott gjorda av journalister och partiledare

Genom att titta på hur stor andel av avbrotten som journalisterna respektive partiledarna står för kan olika debattklimat urskiljas, vilket säger något om intensiteten i avbrotten.

Tabell 7.3 Avbrott gjorda av journalist och partiledare i SVT:s slutdebatter år 2010 - 2018 (procent)

År	Journalist	Partiledare	Summa
2010	42	58	100 (157)
2014	69	31	100 (260)
2018	48	52	100 (189)
Totalt	55	45	100 (606)

Kommentar: Siffrorna i kolumnerna "Journalist", "Partiledare" samt den första siffran i "Summa" visar procentsatsen av avbrott gjorda av journalist eller partiledare. Siffran inom parentes visar antalet avbrott gjorda av journalist eller partiledare. Det totala antalet avbrott i debatterna är 606.

Tabell 7.3 visar att av alla avbrott utförs majoriteten av journalisterna, nämligen 55,3 procent av avbrotten. Resterande avbrott är gjorda av partiledarna själva. Journalisterna och partiledarna står för ungefär hälften av avbrotten var år 2018. År 2010 är det en större skillnad i andelen avbrott, då partiledarna står för en ännu större majoritet av avbrotten. År 2014 är skillnaden som störst och det omvända förhållandet gäller, då journalisten avbryter i betydligt större utsträckning än politikerna.

7.1.4 Debattklimatet under 2010-talets debatter

Genom den presenterade datan i figur 7.1, 7.2 och 7.3 går det att se tendenser till olika debattklimat i SVT:s slutdebatter. Vad som präglar de olika slutdebatterna presenteras nedan.

7.1.4.1 År 2010

Det syns i tabellerna 7.2 och 7.3 att 2010 är slutdebatten där politiker blir som minst avbrutna generellt och av journalister. Den här slutdebatten upplevs också som betydligt lugnare och långsammare än de två senare slutdebatterna. Det förekommer applåder från publiken när någon pratat klart, vilket inte sker i de andra debatterna. Applåderna skapar naturliga pauser när en partiledare har pratat klart, som gör att journalisten lugnt kan fördela ordet medan publiken applåderar. Många avbrott i de andra debatterna förekommer just när en partiledares talartid håller på att ta slut och en annan politiker vill flika in. Men på grund av att applåderna överröstar talet blir det svårt att flika in. Att applåderna förekommer så pass ofta i slutdebatten 2010, visar också på att partiledarna hinner prata klart och göra sina politiska poänger. Att 2010 är året som journalisterna avbryter som minst är ytterligare en indikator på att partiledarna får tala till punkt. Så är inte fallet i slutdebatten nästkommande val, år 2014.

7.1.4.2 År 2014

Slutdebatten år 2014 innehåller flest avbrott av SVT:s slutdebatter under 2010-talet (se tabell 7.2) Det är främst journalisternas förändrade avbrottsstrategi som gör att 2014 innehåller flest avbrott. De avbryter 113 gånger fler under debatten 2014 än de gör 2010. Det är en ökning på 171,2 procent jämfört med föregående slutdebatt. Partiledarnas avbrott minskar från 91 till 81 avbrott 2014 (se tabell 7.3).

Debatten 2014 präglas också i mycket högre utsträckning av att partiledare inte hinner tala till punkt. Ofta sker avbrotten för att markera att politikern pratar för länge, ändå hinner de inte få fram sina poänger lika tydligt som i debatten 2010. Det ska dock påpekas att under föregående debatt är partiledarna mer noggranna med att låta varandra prata klart. År 2014 är alla politiker mer på hugget, vilket kan påverka hur mycket journalisterna griper in. År 2010 verkar samtalsturerne fördelas mer naturligt mellan partiledarna själva.

7.1.4.3 År 2018

Den mest hektiska slutdebatten politiker emellan äger rum år 2018, då politikerna avbryter varandra flest gånger (99 avbrott, se tabell 7.3). Dock utgör politikernas avbrott den största andelen avbrott 2010 med 58 procent av fallen. Det beror på att både politiker och journalister avbryter oftare 2018 än 2010. I debatten 2018 står politikerna för 52 procent av avbrotten. Den främsta skillnaden från debatten 2014 är att journalisterna inte avbryter lika mycket. Det sker en minskning med 89 avbrott eller 21 procentenheter av andelen avbrott från journalisternas år 2014.

Sammanfattningsvis blir debatterna mer hektiska efter debatten 2010 och det är både journalisterna och politikerna som ligger bakom utvecklingen. Den lugnast debatten är slutdebatten år 2010 med minst antal avbrott och applåder som ger naturliga pauser i debatten. Sedan blir debatterna mer hektiska. År 2014 beror det på journalisternas hårda modererande. Under slutdebatten 2018 beror det stressade klimatet i högre grad på partiledarnas beteende. Men även journalisterna fortsätter år 2018 med ett mer intensivt avbrytande än i början av decenniet.

7.2 Första frågeställningen: Andel avbrott mot kvinnliga och manliga partiledare

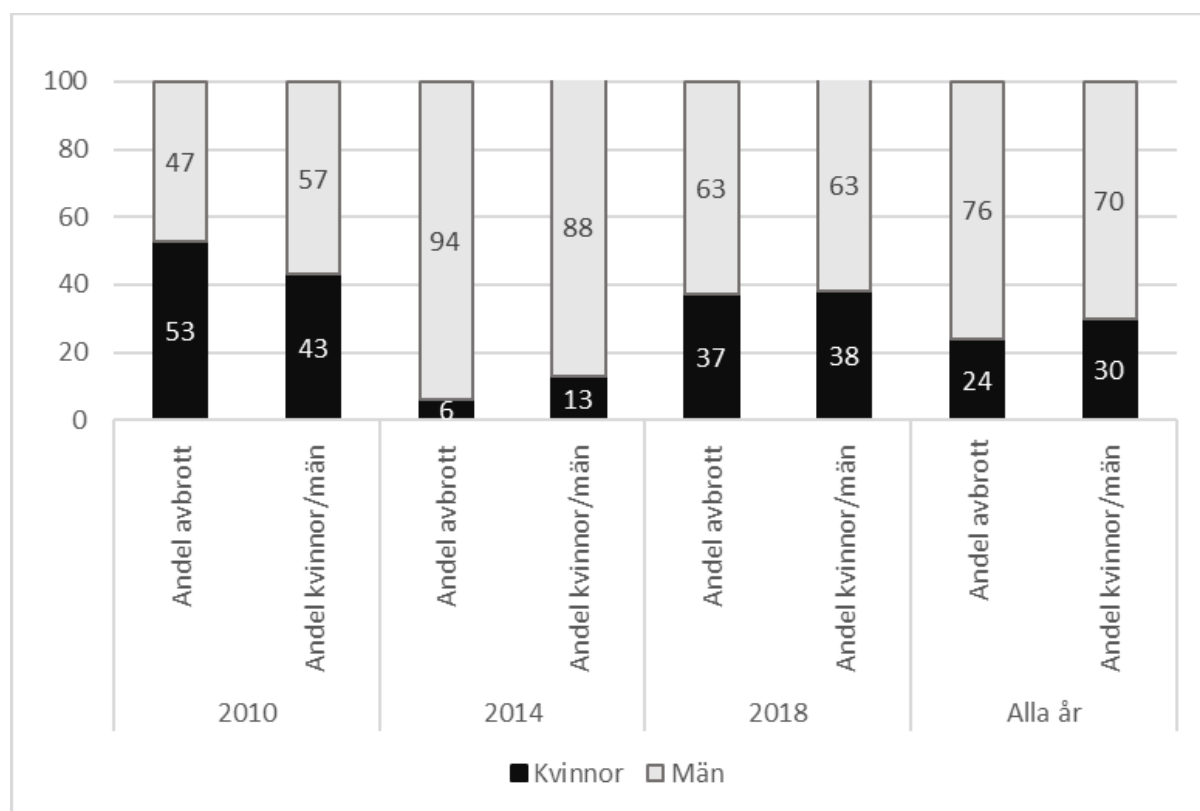
Följande avsnitt svarar på uppsatsens första frågeställning: Hur stor andel av journalisternas avbrott i SVT:s slutdebatter på 2010-talet, riktar sig mot kvinnliga respektive manliga partiledare? Skiljer sig andelen avbrott från andelen kvinnor och män i debatterna?

Frågeställningen besvaras genom att redovisa andelen avbrott som är gjorda mot kvinnliga respektive manliga partiledare i förhållande till andelen män och kvinnor i debatten. Avbrotten gjorda av journalister och politiker presenteras var för sig i syfte att förtydliga skillnaderna i deras avbrottsbeteende och för att senare kunna analysera journalisternas agerande. Generellt kan det sägas att andelen avbrott mot respektive kön hänger ihop med andelen kvinnor och män i debatten. Dock skiljer sig journalisternas andel avbrott mot respektive kön till viss del från andelen kvinnliga och manliga politiker.

7.2.1 Avbrott gjorda av journalister

Här redovisas andelen avbrott gjorda av journalisterna mot respektive kön med andelen kvinnliga och manliga partiledare i debatterna för varje år och totalt. Som nämnts i metoden är jämförelsen mellan andelen avbrott och andelen partiledare detsamma som att jämföra med ett medelvärde. Om hälften av partiledarna exempelvis är kvinnor och män, bör de bli avbrutna i ungefär hälften av fallen. Utgör istället en grupp 12 procent av partiledarna bör avbrotten utgöra runt 12 procent, för att någorlunda jämställd behandling ska uppnås. Hur lik andelen avbrott ska vara andelen partiledare finns det inget mått på, därför kommer resultatet diskuteras som mer eller mindre jämställt.

Diagram 7.4 Avbrott gjorda av journalister mot manliga och kvinnliga partiledare jämfört med andel manliga/kvinnliga partiledare i SVT:s slutdebatter, år 2010 – 2018 (procent)

Kommentar: Inom varje kolumn visar stapeln till vänster andelen avbrott mot kvinnliga och manliga partiledare. Stapeln till höger visar andelen manliga och kvinnliga partiledare i debatten. Alla procentandelar har avrundats uppåt för att bli hela procenttal. Åren 2014 och 2018 blir den totala procentatsen för kvinnor och män i debatterna 101 procent. Antalet avbrott av journalister är totalt 335 stycken. År 2010 innehåller 66 avbrott, varav 35 är mot kvinnor och 31 mot män. År 2014 innehåller 179 avbrott, varav 11 är mot kvinnor och 168 mot män. År 2018 innehåller 90 avbrott, varav 33 mot kvinnor och 57 mot män. Under alla år utgör kvinnorna 7 och männen 16 av de 23 partiledarna i slutdebatterna. År 2010 är kvinnorna 3 och männen 4 av de 7 partiledarna. År 2014 är kvinnorna 1 och männen 7 av de 8 partiledarna. År 2018 är kvinnorna 3 och männen 5 av de 8 partiledarna.

Diagram 7.4 visar att journalisternas andel avbrott mot respektive kön generellt sett korrelerar med andelen partiledare av respektive kön. Det syns även att journalisters andel avbrott mot kvinnor generellt är mindre än andelen kvinnliga partiledare i debatterna, med undantag för år 2010. Det motsatta mönstret gäller för män, där andelen avbrott är större än andelen män i

debatterna. Andelen avbrott gjorda av journalister mot kvinnor genom alla studerade slutdebatter är 24 procent (se diagram 7.4). Samma siffra för män är 76 procent. Kvinnorna utgör 30 procent och männen 70 procent av samtliga partiledare under 2010-talets valår. Andelen avbrott mot kvinnor och män skiljer sig alltså med 6 procentenheter jämfört med andelen kvinnliga och manliga partiledare.

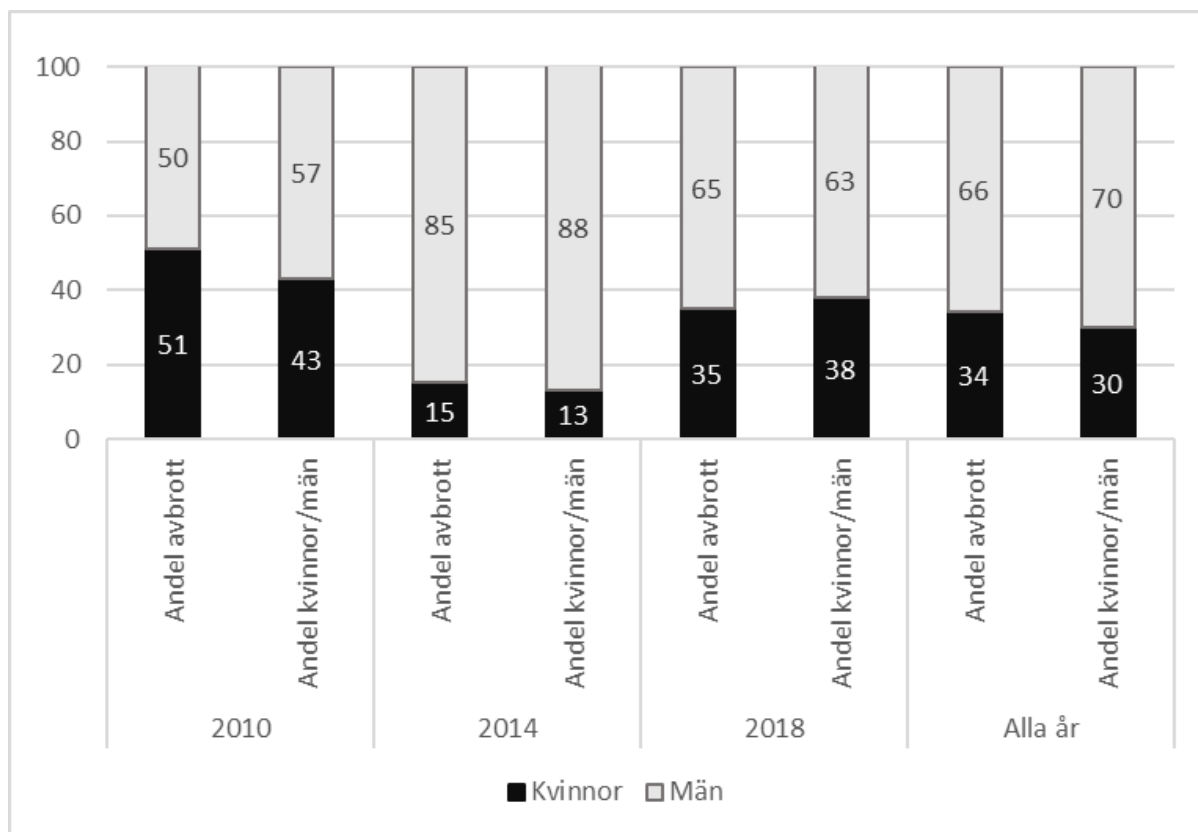
Slutdebatten 2010 är enda året som journalisternas andel avbrott mot kvinnor är större än andelen kvinnor i debatten. Andelen avbrott mot kvinnor utgör då 53 procent av journalistens avbrott, vilket är 10 procentenheter större än andelen kvinnliga partiledare, som samma år är 43 procent. En tabell där skillnad i procentenheter mellan andelen avbrott och andelen kvinnliga och manliga partiledare finns i bilagan (tabell 2.1). Så är inte fallet år 2014, då andelen avbrott mot kvinnor och män utgör 6 procent respektive 94 procent. Det är 7 procentenheter ifrån andelen kvinnliga och manliga partiledare. Även 2018 är andelen avbrott mot kvinnor något mindre än andelen kvinnliga partiledare (det motsatta gäller för män). Dock är skillnaden liten och andelen som både kvinnor och män blir avbrutna stämmer i stort sett överens med andelen män och kvinnor i debatten. Endast en procentenhet skiljer andelen avbrott från den faktiska mängden kvinnor och män i debatten

För att besvara frågeställningen kan det sägas att andelen avbrott mot respektive kön till stor del följer andelen män och kvinnor i SVT:s slutdebatter på 2010-talet. Dock har journalisterna en tendens att rikta en större andel avbrott mot manliga partiledare än den andel manliga partiledare utgör, med undantag år 2010. Journalisternas avbrottsfrekvens mot kvinnor är följaktligen det motsatta. När andelen avbrott mot män och kvinnor jämförs med andelen deltagande kvinnor och män i debatten, avbryts män oftare än kvinnor.

7.2.2 Avbrott gjorda av andra partiledare

Anledningen till att även partiledarnas avbrottsmönster redovisas är för att se om det finns en ojämförbar behandling och i sådana fall hur journalisterna hanterar den (mer om det kommer i den fjärde frågeställningen). Dessutom är det intressant att se om journalisters och politikerns avbrytande följer samma mönster. Precis som när journalistens andel avbrott illustrerades (se diagram 7.4) jämförs politikerns andel avbrott mot respektive kön med andelen kvinnor och män i slutdebatterna i nedanstående diagram.

Diagram 7.5 Avbrott gjorda av partiledare mot manliga och kvinnliga partiledare jämfört med andel manliga/kvinnliga politiker i SVT:s slutdebatter, år 2010 - 2018 (procent)

Kommentar: Inom varje kolumn visar stapeln till vänster andelen avbrott mot kvinnliga och manliga partiledare. Stapeln till höger visar andelen manliga och kvinnliga partiledare i debatten. Alla procentandelar har avrundats uppåt för att bli hela procenttal. Åren 2014 och 2018 blir den totala procentsatsen för kvinnor och män i debatterna 101 procent. Antalet avbrott av partiledare totalt är 271 stycken. År 2010 innehåller 91 avbrott, varav 46 är mot kvinnor och 45 mot män. År 2014 innehåller 81 avbrott, varav 12 är mot kvinnor och 69 mot män. År 2018 innehåller 95 avbrott, varav 33 mot kvinnor och 62 mot män. Under alla år utgör kvinnorna 7 och männen 16 av de 23 partiledarna i slutdebatterna. År 2010 är kvinnorna 3 och männen 4 av de 7 partiledarna. År 2014 är kvinnorna 1 och männen 7 av de 8 partiledarna. År 2018 är kvinnorna 3 och männen 5 av de 8 partiledarna.

Diagram 7.5 visar att precis som när journalisterna avbryter, är politikernas andel avbrott mot respektive kön lik andelen partiledare av respektive kön. Generellt är andelen avbrott mot kvinnliga partiledare större än andelen kvinnor i debatterna, med undantag för år 2018. Det motsatta förhållandet gäller för män.

Politikernas tendens att avbryta de kvinnliga och manliga partiledarna är generellt mer lik andelen kvinnor och män i 2010-talets slutdebatter, än journalisternas. Det är bara i slutdebatten 2018 som journalisternas andel avbrott är mer lik andelen kvinnor och män i debatten, än vad politikernas andel avbrott är. Även när alla år studeras är politikernas andel avbrott mot respektive kön 4 procentenheter ifrån andelen kvinnliga och manliga politiker totalt, än journalisternas där skillnaden är 6 procentenheter (se diagram 7.4).

Sammanfattningsvis följer andelen avbrott mot respektive kön till stor del andelen män och kvinnor som deltar i debatterna, sett till avbrotten gjorda av partiledare. Som tidigare nämnts har journalisterna en generell tendens att avbryta manliga politiker mer än kvinnliga, jämfört

med andelen män och kvinnor i debatterna. Vad gäller politikerna är tendensen den motsatta, de avbryter kvinnliga politiker mer än manliga. Dock är skillnaden mellan andelen kvinnor och män jämfört med andelen avbrott mot kvinnor och män, mindre hos politiker än hos journalister.

7.3 Andra frågeställningen: Genomsnittlig talartid innan avbrott mot manliga och kvinnliga partiledare

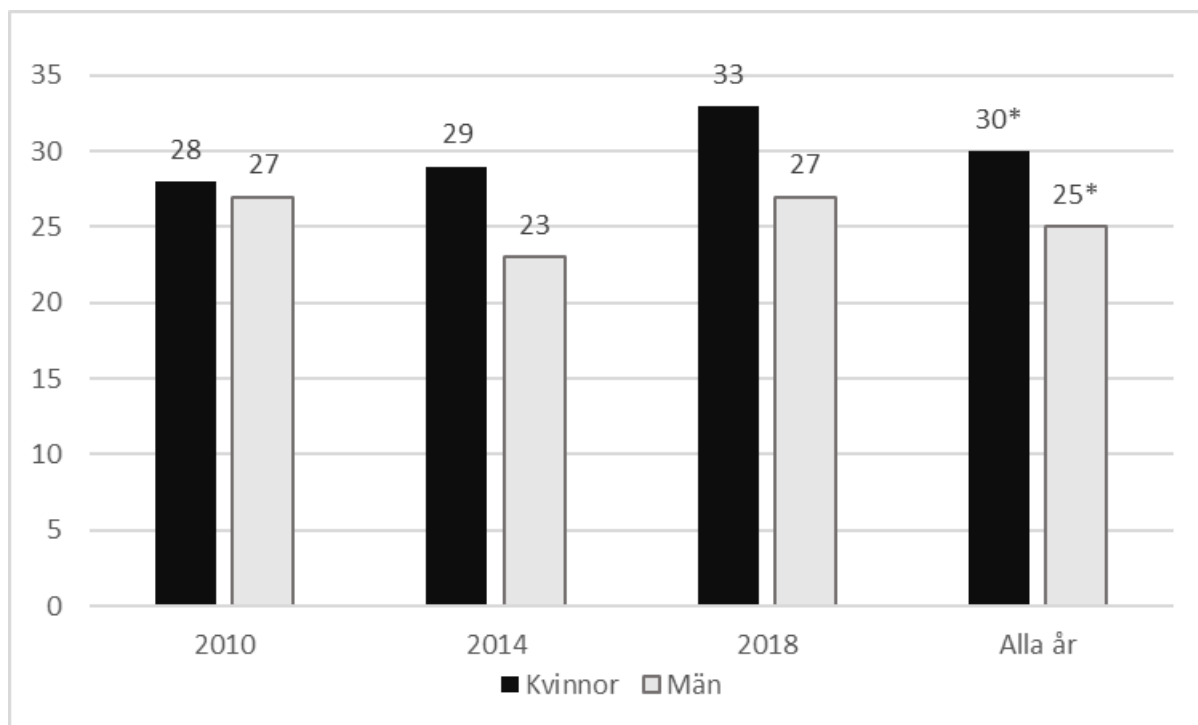
Följande avsnitt svarar på uppsatsens andra frågeställning: Hur länge får kvinnliga respektive manliga partiledare i genomsnitt prata innan de blir avbrutna av journalister i SVT:s slutdebatter på 2010-talet? Skiljer det sig mellan könen?

Frågeställningen besvaras genom att redovisa den genomsnittliga talartiden innan avbrott för manliga och kvinnliga partiledare och jämföra dessa medelvärden med varandra. Det handlar särskilt om journalistens avbrott, vilket redogörs för först, men därefter redovisas även politikernas avbrottsbenägenhet. Dessutom är de särskilt intressanta både för att jämföra med journalisternas avbrott och när det kommer till hur programledaren hanterar dem (om de låter avbrotten ske eller stoppar dem). Detta redogörs dock vidare för efter det här avsnittet. Övergripande kan sägas att talartiden för manliga och kvinnliga politiker följer samma tendenser som antalet avbrott; journalisten avbryter män efter kortare tid än vad de avbryter kvinnor.

7.3.1 Avbrott gjorda av journalister

Som sagts mäts tiden en politiker talar innan en journalist avbryter för att besvara andra frågeställningen. Utgångspunkten är att, för att kvinnor och män ska bedömas behandlas på likvärdigt och jämställt sätt, ska den genomsnittliga talartiden också vara någorlunda likvärdiga. Återigen finns det inget exakt mått på hur lika de ska vara för att jämställdhet ska gälla. Diagram 7.6 visar hur tiderna sett ut under 2010-talets slutdebatter i SVT.

Diagram 7.6 Genomsnittlig talartid innan en journalist avbryter en kvinnlig eller manlig partiledare i SVT:s slutdebatter, år 2010 - 2018 (sekunder)

Kommentar: Diagrammet visar den genomsnittliga talartiden i sekunder år 2010 - 2018 samt totalt för de åren, innan en journalist avbryter en kvinnlig respektive manlig partiledare. År 2010 innehåller 66 avbrott, varav 35 är mot kvinnor och 31 mot män. År 2014 innehåller 179 avbrott, varav 11 är mot kvinnor och 168 mot män. År 2018 innehåller 90 avbrott, varav 33 mot kvinnor och 57 mot män. Asterisken visar att värdet är signifikant ($p = 0,008$ enligt Independent-samples t-test, $\text{diff} = 5,6$).

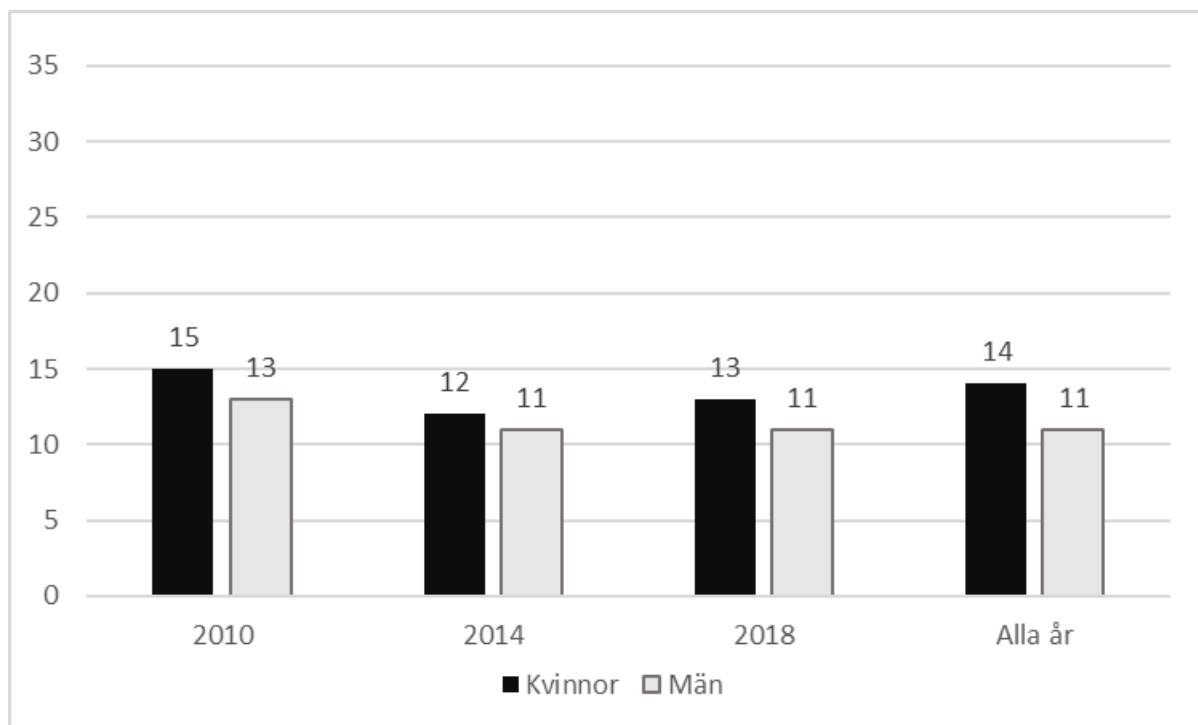
Den genomsnittliga tiden innan en politiker blir avbruten av en programledare är 25 sekunder. Om samma siffra delas upp efter kön, är tidsskillnaderna signifikanta ($p = 0,008$, $\text{diff} = 5$). Som diagram 7.6 visar är tiderna 30 sekunder för kvinnor och 25 sekunder för män, vilket innebär att män generellt får prata 5 sekunder kortare innan de blir avbrutna av journalisten. Det här mönstret finns även under respektive valår, dock med olika stora skillnader. Under 2010 är talartiden mellan män och kvinnor nästan densamma och det rör sig om en halv sekund längre talartid för kvinnor. Under både 2014 och 2018 är skillnaden betydligt större, med 6 sekunder längre talartid för kvinnor än för män båda åren. Det ska poängteras att den genomsnittliga talartiden för båda könen ökar från 2014 till 2018, men att skillnaden förblir densamma.

Med det sagt blir svaret på andra frågeställningen att det finns belegg för att påstå att en programledare avbryter efter olika lång tid beroende på vilket kön den talande politikern har. Närmare bestämt sker avbrottet efter längre tid om vederbörande är en kvinna och efter kortare tid om det är en man.

7.3.2 Avbrott gjorda av andra partiledare

Politikerns avbrottsbenägenhet gentemot andra politiker skiljer sig från programledarens. Diagram 7.7 visar hur tiden förändrats från år till år och skillnaden mellan män och kvinnor.

Diagram 7.7 Genomsnittlig talartid innan en partiledare avbryter en kvinnlig eller manlig partiledare i SVT:s slutdebatter, år 2010 - 2018 (sekunder)

Kommentar: Diagrammet visar den genomsnittliga talartiden i sekunder år 2010 - 2018 samt totalt för de åren, innan en partiledare avbryter en kvinnliga respektive manlig partiledare. År 2010 innehåller 91 avbrott, varav 46 är mot kvinnor och 45 mot män. År 2014 innehåller 81 avbrott, varav 12 är mot kvinnor och 69 mot män. År 2018 innehåller 95 avbrott, varav 33 mot kvinnor och 62 mot män. Här finns inga signifikanta värden enligt Independent-samples t-test ($p > 0,05$).

Genomsnittstiden för när en politiker blir avbruten av en annan politiker skiljer sig som sagt från programledarens. Skillnaderna mellan könen är inte lika stora som för journalistens avbrytande och värdena visar i linje med det ingen signifikans ($p > 0,05$). Överlag kan sägas att politiker avbryter minst dubbelt så snabbt som en journalist (jämförelse mellan genomsnittlig talartid i diagram 7.6 och 7.7). Dock kvarstår könsskillnaden som visar att kvinnor pratar längre tid innan avbrott än vad män gör, vilket gäller för samtliga år. Däremot är skillnaden mellan mäns och kvinnors talartid mindre när en politiker avbryter, än när en journalist gör det. När en politiker avbryter skiljer talartiden mellan män och kvinnor från 1 till 3 sekunder, vilket är betydligt mindre skillnader än de som journalisten står för. Sammanfattningsvis kan sägas att politiker gör mindre skillnad på kön än vad programledarna gör.

7.4 Tredje frågeställningen: Förändring över tid

Den tredje frågeställningen är till stor del besvarad i de två tidigare avsnitten om första och andra frågeställningen. Följande avsnitt är därför en djupdykning av den tredje frågeställningen, för att förtydliga vilka fynden är. Den tredje frågeställningen lyder: Hur har andelen avbrott och den genomsnittliga tiden innan avbrott (gjorda av journalister), mot kvinnliga respektive manliga partiledare förändrats mellan de tre slutdebatterna i SVT år 2010, 2014 och 2018?

Endast journalistens avbrytande redogörs för i det här avsnittet. Anledningen är att politikernas avbrytande beskrivs i syfte att jämföra med hur journalisten agerar när politiker avbryter varandra. Den tredje frågeställningen frågar inte efter journalistens agerande år för år och därför redogörs inte politikernas avbrytande år för år här. Generellt kan sägas att andelen avbrott mot kvinnor och män liknar andelen kvinnor och män i debatterna. Den genomsnittliga talartiden innan avbrott ökar för kvinnliga partiledare över tid, men inte för manliga.

7.4.1 Andelen avbrott

Fördelningen av avbrott mot kvinnliga och manliga partiledare följer inte en lika tydlig trend. Förvisso är andelen avbrott ganska lik andelen kvinnor och män i debatten, som också påpekas när första frågeställningen besvaras. År 2010 avbryts kvinnor i högre utsträckning än andelen kvinnliga partiledare i debatten utgör och vice versa för män. Det är det enda året fördelningen ser ut så. Nästkommande valår 2014 (då journalister avbryter som mest) är förhållandet det motsatta, det vill säga att andelen avbrott mot män är större än andelen manliga parti ledare och vice versa för kvinnor. År 2018 är andelen män och kvinnor i debatten nästan densamma som andelen avbrott mot män och kvinnor, då det skiljer sig en procentenhet.

För att besvara frågeställningen kan det sägas att utvecklingen över tid visar att kvinnor blir avbrutna mer än andelen kvinnor i debatten år 2010. Detsamma gäller för män 2014. År 2018 råder en relativ balans mellan journalisternas avbrott och andelen män och kvinnor i debatten.

7.4.2 Genomsnittlig talartid

År 2014 (då journalister avbryter som mest) sjunker talartiden innan avbrott med fyra sekunder för manliga politiker, annars är den densamma för år 2010 och 2018 (se diagram 7.4). Kvinnliga partiledares talartid innan journalister avbryter ökar tydligt över tid och är längre än männens samtliga år. Den ökar med två sekunder mellan 2010 och 2014. Mellan 2014 och 2018 ökar den med ytterligare fyra sekunder.

Svaret på frågeställningen är att kvinnliga politikers genomsnittliga talartid innan journalister avbryter, ökar för varje valår under 2010-talets slutdebatter. Manliga politikers talartid innan journalister avbryter är densamma år 2010 och 2018, medan den sjunker under slutdebatten 2014. Kvinnor får samtliga år prata längre innan de blir avbrutna, även om den genomsnittliga skillnaden i talartid mellan könen är marginell år 2010.

Här sammanställs både första och andra frågeställning tittas på tillsammans för varje år. År 2010 är talartiden nästintill densamma för kvinnliga och manliga politiker. Dock är andelen avbrott mot kvinnor större i förhållande till den andel partiledare som de utgör. Det mindre jämställda förhållandet som finns 2010, gäller därför för kvinnorna. År 2014 ser det annorlunda ut, då får männen både prata kortare tid innan avbrott och avbryts oftare, vilket innebär att det mindre jämställda förhållandet gäller för männen. År 2018 är andelen avbrott relativt jämnt fördelad mellan könen, dock får männen fortsatt prata kortare tid innan avbrott, än kvinnor får. Det mindre jämställda förhållandet kvarstår år 2018 till männens nackdel. Det innebär att de mindre jämställda tendenserna som finnes i början av decenniet, gäller för kvinnorna. I de två efterföljande slutdebatterna är det männen som drabbas av ett mindre jämställt avbrytande.

7.5 Fjärde frågeställningen: Journalistens agerande när en partiledare avbryter en kvinnlig eller manlig partiledare

Följande avsnitt besvarar uppsatsens fjärde frågeställning: Hur agerar journalisten när en politiker avbryter en annan politiker i SVT:s slutdebatter på 2010-talet? Skiljer sig agerandet beroende på den avbrutna politikerns kön? Att kolla på hur journalisten agerar när en politiker avbryter en annan bidrar till förståelsen för vad som betraktas som acceptabelt av programledarna. Om politikerna skapar en betydande obalans bör journalisten möjligen vara med och rätta till detta i arbetet för en jämställd sändning. Tabell 7.8 besvarar denna frågeställning och det kan sägas att journalisterna i de flesta fall inte går in när en politiker avbryter en annan.

Det kommer inte att redogöras för enskilda år när det kommer till journalistens agerande. Detta eftersom antalet förekomster för enskilda ageranden för varje år är begränsade och att de som finns inte säger så mycket.

Tabell 7.8 Journalistens agerande när en partiledare avbryter en kvinnlig eller manlig partiledare i SVT:s slutdebatter, år 2010 - 2018 sammanlagt (procent)

Journalistens agerande vid avbrott	Kvinna	Man	Summa
Ger tillbaka ordet till politiker A	31	69	100 (16)
Låter politiker B få ordet	31	69	100 (16)
Ger ordet till annan politiker	36	64	100 (22)
Ingenting	35	65	100 (210)
Annat	14	86	100 (7)
Totalt	34	66	100 (271)

Kommentar: Siffrorna i kolumnerna "Kvinna" och "Man" visar procentsatsen för hur vanligt förekommande ett särskilt agerande är. *Ger tillbaka ordet till politiker A* avser att den avbrutna politikern får tillbaka ordet av journalisten, *låter politiker B få ordet* avser att den som avbrutit får ordet, och *ger ordet till annan politiker* avser att politikern som avbrutit får ordet av journalisten. Händelser som inte passar in i kodschemats kategorier ligger under "Annat", och avser händelser som ämnesbyte.

Tabellen 7.8 visar att det inte finns några större skillnader mellan könen i hur programledaren agerar. Procentsatserna skiljer sig inte nämnvärt åt från andelen avbrott mot kvinnliga och manliga politiker gjorda av partiledare i debatterna (34 respektive 66 procent under samtliga år, se diagram 7.5), vilket innebär att respektive agerande relativt är proportionerligt. Det agerande som sticker ut i mängden är *ingenting*, vilket är vad journalisten gör i 210 av 271 fall (78 procent) då en politiker avbryter en annan (tabell 1.11 i bilaga). Inte heller för det specifika agerandet *ingenting* skiljer sig andelen ageranden mot män och kvinnor nämnvärt från andelen

avbrott mot respektive kön som gjorts av en partiledare. Däremot får kvinnor en större andel avbrott mot sig från politiker i förhållande till andelen de utgör, och vice versa för männen (se diagram 7.5). Det ska dock poängteras att män har en kortare talartid och att det därmed kan tänkas jämna ut sig i det här fallet (se diagram 7.7).

Med andra ord är svaret på fjärde frågeställningen att journalisten i de allra flesta fall inte går in när ett avbrott sker, utan låter det vara. Några större könsskillnader hittas inte, utan journalistens agerande tenderar vara relativt jämställt. De övriga agerandena (utöver *ingenting*) är begränsade till antalet och det går därför inte att dra några vidare slutsatser om dem. I ett försök att ändå kommentera det resultatet kan det sägas att journalisten lika ofta ger tillbaka ordet till den avbrutna politikern som den ger ordet till politikern som avbrutit. Något oftare ges ordet till en annan politiker. *Annat* avser händelser som ämnesbyte, vilket inte heller sker särskilt ofta.

7.6 Kontrollvariabel - kön kombinerat med blocktillhörighet

I detta avsnitt grupperas partiledarna utefter både kön och blocktillhörighet kombinerat. Syftet är att se om resultatet att kön påverkar hur politiker blir avbrutna står sig även när partiledarnas blocktillhörighet tas hänsyn till. Tidigare resultat har visat att det finns en skillnad i talartid mellan manliga och kvinnliga partiledare innan en journalist avbryter. Fortsättningsvis studeras om samma skillnader kvarstår om partiledarnas kön kombineras med deras blocktillhörighet eller om nya skillnader uppdagas. Den tredje frågeställningen besvaras inte närmare med kontrollvariabeln här. Anledningen är att kontrollvariabeln främst ska visa om tendenserna som visas i tidigare avsnitt, verkligen hänger ihop med kön eller inte. Journalistens agerande, som fjärde frågeställning svarar på, visade sig tidigare i resultatet inte skilja sig nämnvärt åt mellan kvinnliga och manliga partiledare. Agerandet kommer ändå kontrolleras med kön kombinerat med blocktillhörighet för att upptäcka om journalisternas modererande möjligtvis skiljer sig när blocktillhörighet tas hänsyn till.

7.6.1 Första frågeställningen: Andel avbrott, kön kombinerat med blocktillhörighet

För andelen och antalet avbrott redovisas endast statistik för samtliga år, hopslagna. Enskilda år redovisas som tidigare nämnts inte för här, utan generella tendenser är det som undersöks och jämförs med tidigare resultat. Återigen ska det påpekas att det inte finns någon mått på hur lika andelarna ska vara för att jämställdhet ska gälla.

7.6.1.1 Avbrott gjorda av journalist

Tabell 7.9 visar andelen avbrott som journalisterna gör mot kvinnliga och manlig partiledare från respektive block. Detta jämförs med den faktiska andelen kvinnliga och manliga partiledare från respektive block som deltagit i debatterna.

Tabell 7.9 Avbrott gjorda av journalist fördelat efter kön kombinerat med blocktillhörighet i SVT:s slutdebatter, år 2010 - 2018 sammanlagt (procent)

Block	Kön	Avbrott	Partiledare	Skillnad (procentenhet)
Rödgröna	Kvinna	11	13	-2
	Man	36	26	+10
Alliansen	Kvinna	13	17	-4
	Man	30	35	-5
SD	Man	11	9	+2
Alla block och partier	Båda könen	100 (335)	100 (23)	–

Kommentar: “Rödgröna” = Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. “Alliansen” = Centerpartiet, Folkpartiet/Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna. “SD” = Sverigedemokraterna. Antalet avbrott gjorda av journalister är 335. Den första siffran i kolumnen “avbrott” och kolumnen “partiledare” visar procentsatsen för andelen avbrott. Siffran inom parentes i kolumnen “avbrott” visar antalet avbrott. Siffran inom parentes kolumnen “partiledare” visar antalet partiledare inom varje kategori. I kolumnen “Skillnad (procentenhet)” visas skillnaden mellan andel avbrott och andel partiledare i debatten. En negativ procentenhet innebär att andelen avbrott är mindre än andelen partiledare, och vice versa. I SD finns inga kvinnliga partiledare under dessa år och därför saknas rad för kvinna.

Tabell 7.9 visar att andelen avbrott av journalister mot kvinnor inom både de rödgröna och alliansen är mindre än den faktiska andelen kvinnliga partiledare inom båda block. Detsamma gäller för manliga allianspolitiker, det vill säga andelen avbrott mot dem är mindre än den faktiska andelen de utgör i debatterna. Det är endast män som företräder rödgröna partier och Sverigedemokraterna som har en större andel avbrott mot sig, än den andel av partiledare som de utgör. När blocktillhörighet tas hänsyn till framträder en skillnad inom partiledare av samma kön, som inte synts tidigare. Det är exempelvis mellan manliga allianspolitiker och manliga rödgröna politiker som skillnaderna i andelen avbrott i förhållande till andelen de utgör är som störst. Här är andelen avbrott mot manliga politiker inom de rödgröna 10 procentenheter högre än andelen de utgör och mot manliga allianspolitiker är samma siffra 5 procentenheter lägre än andelen de utgör.

Tendenserna går på så vis delvis hand i hand med resultatet som presenterades under första frågeställningen (att män oftast blir avbrutna mer än den andel de utgör och vice versa för kvinnor, se diagram 7.4), eftersom manliga allianspolitiker blir avbrutna mindre än den andel de utgör. Det innebär att resultatet som visas i första frågeställningen, det vill säga att män blir avbrutna en större andel gånger än den andel de utgör i debatterna, främst beror på att avbrotten mot män inom de rödgröna och Sverigedemokraterna är fler sett till den faktiska andelen som

de utgör. Det går därför att säga att enbart kön inte är den enda förklaringen till andelen avbrott en partiledare får emot sig, utan att även blocktillhörighet i viss mån kan spela in. Sammanfattningsvis kan sägas att det är svårt att säga huruvida partiledarnas kön eller blocktillhörighet är det som påverkar andelen avbrott i förhållande till andelen de utgör. Detta eftersom det skiljer sig inom gruppen män, beroende på blocktillhörighet, på ett sätt som tidigare inte gick att urskilja.

7.6.1.2 Avbrott gjorda av andra partiledare

I tabell 7.10 redovisas andelen avbrott som politikerna gör mot varandra, fördelat på kvinnliga och manliga politiker från respektive block. Detta jämförs med den faktiska andelen manliga och kvinnliga partiledare från respektive block som deltagit i debatterna.

Tabell 7.10 Avbrott gjorda av partiledare fördelat efter kön kombinerat med blocktillhörighet i SVT:s slutdebatter, år 2010 - 2018 sammanlagt (procent)

Block	Kön	Avbrott	Partiledare	Skillnad (procentenhet)
Rödgröna	Kvinna	18	13	+5
	Man	31	26	+5
Alliansen	Kvinna	17	17	±0
	Man	27	35	-8
SD	Man	7	9	-2
Alla block och partier	Båda könen	100 (271)	100 (23)	–

Kommentar: “Rödgröna” = Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. “Alliansen” = Centerpartiet, Folkpartiet/Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna. “SD” = Sverigedemokraterna. Antalet avbrott gjorda av journalister är 271. Siffran i kolumnen “avbrott” visar procentsatsen för andelen avbrott och siffran i kolumnen “partiledare” visar andelen partiledare i debatten. I kolumnen “skillnad (procentenhet)” visas skillnaden mellan andel avbrott och andel partiledare i debatten. En negativ procentenhet innebär att andelen avbrott är mindre än andelen partiledare, och vice versa. I SD finns inga kvinnliga partiledare under dessa år och därför saknas rad för kvinna.

Tidigare resultat (se diagram 7.5) visar att andelen avbrott gjorda mot kvinnliga partiledare är större än den faktiska andelen kvinnliga partiledare i debatterna, och vice versa för de manliga partiledarna. Även om andelen avbrott är relativt lik andelen manliga och kvinnliga politiker i debatten, då det skiljer sig 4 procentenheter. Tabell 7.10 redovisar nya nyanser som visar på skillnader inom könen när de fördelas efter blocktillhörighet.

Det visar nu att rödgröna politiker, oavsett kön, avbryts mer än allianspolitiker i förhållande till hur många de är. Kvinnorna (från båda blocken) har inte en större andel avbrott mot sig än männen, i jämförelse med andelen de utgör. Exempelvis får manliga allianspolitiker färre andel avbrott mot sig i proportion till andelen de utgör. Ett sådant resultat skulle indikerat på samma mönster som i diagram 7.5 där kvinnliga politiker blir avbrutna oftare av andra politiker, än manliga politiker blir.

Politikerna avbrytande av varandra påverkas alltså av blocktillhörighet i sig. När blocktillhörigheten tas hänsyn till, syns inte ett lika tydligt mönster om att den talandes kön påverkar hur mycket den blir avbruten, som det gör när journalisterna avbryter. Skillnaderna mellan andelen avbrott och politiker från olika block är större än skillnaden när avbrotten jämförs med andelen kvinnliga och manliga politiker. Det här är relevant att jämföra med journalistens agerande, då en obalans möjligen ska rättas till av journalisten.

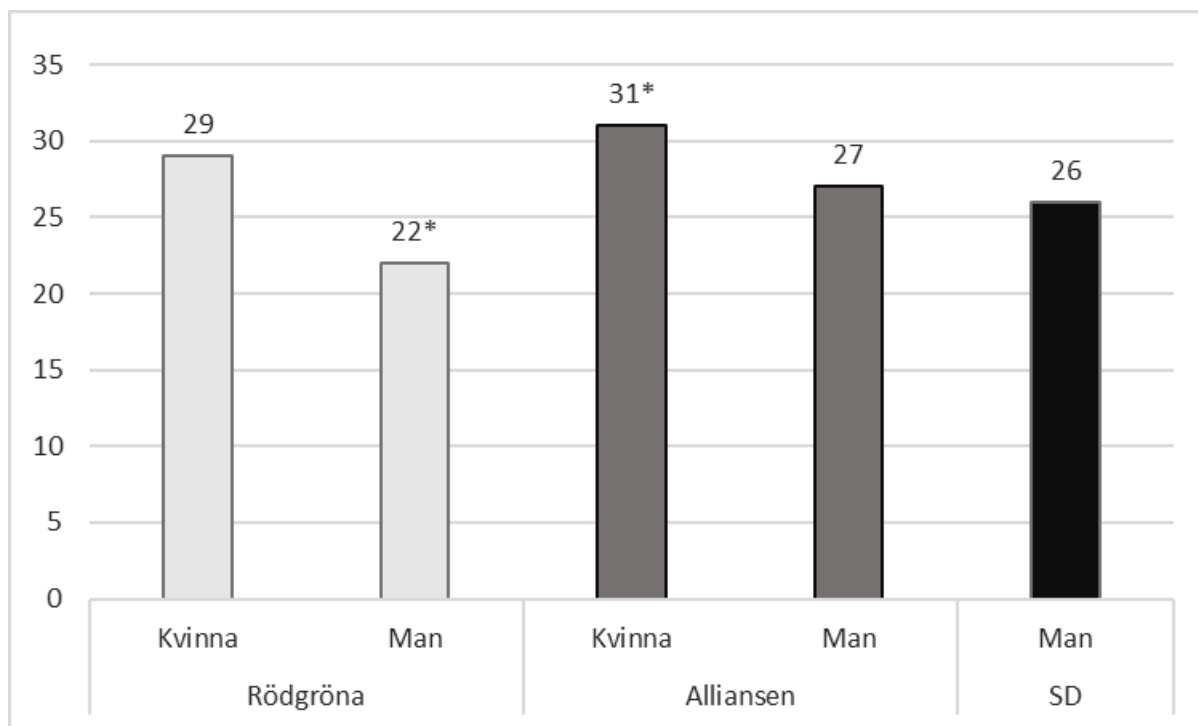
7.6.2 Andra frågeställningen: Genomsnittlig talartid innan avbrott, kön kombinerat med blocktillhörighet

För talartid innan avbrott redovisas först statistik och signifikans för samtliga år. Därefter följer en kort kommentar om hur signifikansen ser ut för respektive år, där relevanta resultat för respektive år redovisas.

7.6.2.1 Avbrott gjorda av journalister

När endast talartid och kön redogörs för (frågeställning två) visas det att skillnaden i journalistens avbrottsbenägenhet mellan könen är signifikant. Med andra ord finns det skäl att säga att journalisten avbryter kvinnor och män efter olika lång tid. I diagram 7.11 redovisas det hur blocktillhörighet kombinerat med kön påverkar talartiden när journalister avbryter partiledarna.

Diagram 7.11 Genomsnittlig talartid innan en journalist avbryter fördelat efter kön kombinerat med blocktillhörighet i SVT:s slutdebatter, år 2010 - 2018 sammanlagt (sekunder)

Kommentar: “Rödgröna” = Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. “Alliansen” = Centerpartiet, Folkpartiet/Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna. “SD” = Sverigedemokraterna. Journalisterna gjorde 36 avbrott mot kvinnliga partiledare för de rödgröna, 120 mot manliga partiledare för de rödgröna, 43 mot kvinnliga partiledare för alliansen, 100 mot manliga partiledare för alliansen samt 36 mot manliga partiledare för Sverigedemokraterna. Asterisken visar att värdet är signifikant ($p = 0,028$ enligt Tukey’s HSD, $\text{diff} = 8,7$). I SD finns inga kvinnliga partiledare under dessa år och därför saknas stapel för kvinna.

Tidigare resultat i diagram 7.6 visar att män generellt får prata kortare än kvinnor innan de blir avbrutna. Det ska dock påpekas att skillnaden är minimal år 2010. Diagram 7.11 visar att det stämmer även när blocktillhörighet tas hänsyn till. De kvinnliga partiledarna inom både alliansen och de rödgröna har längre talartid än de manliga partiledarna, oavsett blocktillhörighet.

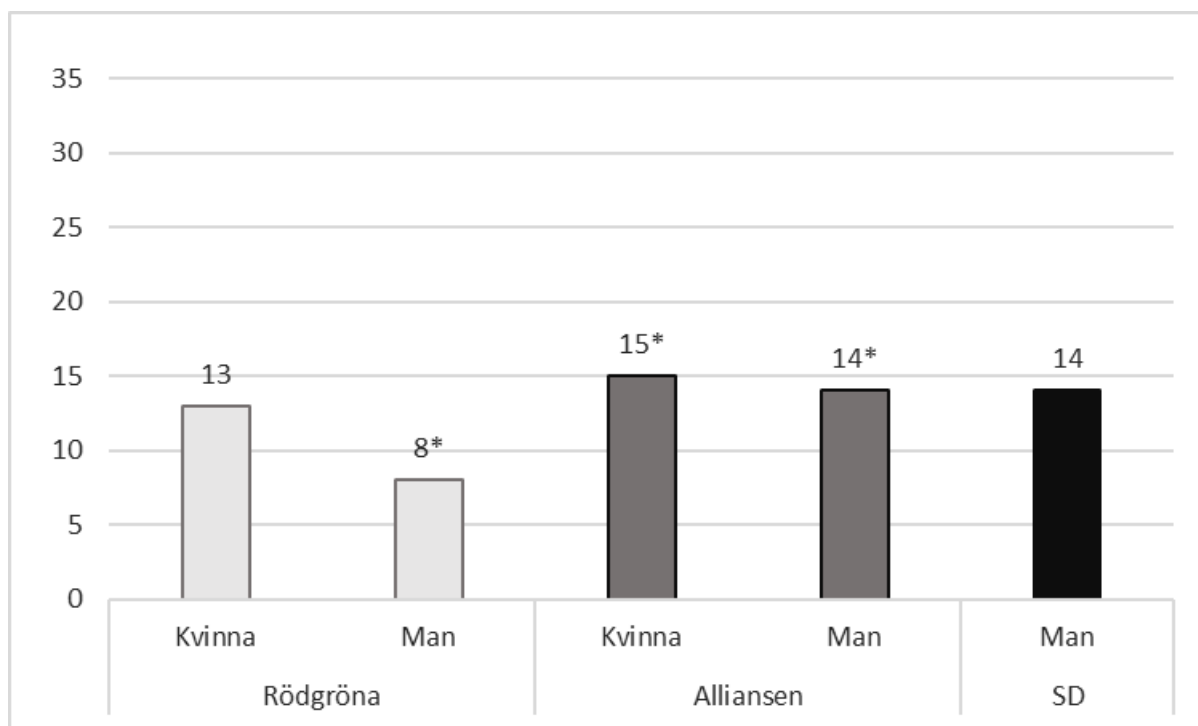
Samtidigt är det tydligt att kvinnor inom alliansen får prata något längre än kvinnor inom de rödgröna och män inom alliansen får prata längre än män inom de rödgröna. Skillnaden är därför som störst mellan män inom det rödgröna blocket och kvinnor inom alliansen, vilket även är där signifikans hittas ($p = 0,028$, $\text{diff} = 8,7$). Diagram 7.11 visar att kvinnliga allianspolitiker får prata 9 sekunder längre än män inom de rödgröna innan de blir avbrutna av programledarna. Kvinnliga politiker inom de rödgröna får prata längre tid än manliga allianspolitiker (skillnaden är 2 sekunder).

Sammanfattningsvis innebär resultatet att det stämmer att män blir avbrutna snabbare av journalister även när blocktillhörighet tas hänsyn till. Dock visar resultatet ytterligare att en politiker som tillhör den rödgröna sidan, och som dessutom är man, får prata kortare tid innan han blir avbruten av journalisterna än en politiker som tillhör alliansen och som dessutom är kvinna.

7.6.2.2 Avbrott gjorda av partiledare

Partiledarnas talartid när en annan politiker avbryter visade sig skilja sig från när en programledare avbryter, på så sätt att politikerna gör mindre skillnad på kön (frågeställning två). Det ska dock sägas att det finns en skillnad mellan män och kvinnor även när politikerna avbryter varandra. Den skillnaden är dock mindre än den för journalisternas talartid innan avbrott och är heller inte signifikant. Diagram 7.12 redovisar hur blocktillhörighet kombinerat med kön påverkar talartiden när en politiker avbryter en annan.

Diagram 7.12 Genomsnittlig talartid innan en partiledare avbryter en annan fördelat efter kön kombinerat med blocktillhörighet i SVT:s slutdebatter, år 2010 - 2018 sammanlagt (sekunder)

Kommentar: “Rödgröna” = Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. “Alliansen” = Centerpartiet, Folkpartiet/Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna. “SD” = Sverigedemokraterna. Politikerna gjorde 46 avbrott mot kvinnliga partiledare för de rödgröna, 84 mot manliga partiledare för de rödgröna, 45 mot kvinnliga partiledare för alliansen, 73 mot manliga partiledare för alliansen samt 19 mot manliga partiledare för Sverigedemokraterna. Asterisken visar att värdet är signifikant (p-värde = 0,026 för kvinnlig allianspolitiker och manlig rödgrön politiker, diff = 6,8; 0,027 för manlig rödgrön politiker och manlig allianspolitiker, diff = 5,8, enligt Tukey’s HSD). I SD finns inga kvinnliga partiledare under dessa år och därför saknas stapel för kvinna.

Diagram 7.7 visar tidigare i resultatet att kvinnor får prata några sekunder längre än män innan de blir avbrutna av en annan politiker. Diagram 7.12 visar delvis att detta stämmer eftersom kvinnorna inom båda block får prata längre än männen inom respektive block. Dock visar diagrammet också att politiker från alliansen och SD får prata längre än politiker inom de rödgröna, oavsett kön. Det ska samtidigt påpekas att det är en skillnad på högst två sekunder mellan talartiden för kvinnorna inom de rödgröna och samtliga politiker från alliansen och SD. I jämförelse med i diagram 7.7, som inte visar några större skillnader, framkommer här skillnader inom könen som tidigare inte varit kända. Talartiden inom gruppen män skiljer sig mellan 8 och 15 sekunder beroende på blocktillhörighet.

Signifikansen finns där skillnaderna är som störst, vilket är mellan kvinnliga allianspolitiker och manliga politiker inom de rödgröna ($p = 0,026$, $\text{diff} = 7$) samt mellan manliga allianspolitiker och manliga rödgröna politiker ($p = 0,027$, $\text{diff} = 6$). Diagram 7.12 visar att kvinnliga allianspolitiker pratar i genomsnitt 8 sekunder längre än manliga politiker inom de rödgröna och manliga allianspolitikerna pratar i genomsnitt 6 sekunder längre än manliga rödgröna politiker. Generellt kan sägas att kvinnliga partiledare får prata något längre än manliga partiledare samt att partiledare som tillhör alliansen får prata längre än partiledare som tillhör de rödgröna. Dessa skillnader är större än de mellan enbart manliga och kvinnliga politiker, som är 3 sekunder för alla år (se diagram 7.7).

7.6.3 Fjärde frågeställningen: Journalistens agerande när en partiledare avbryter, kön kombinerat med blocktillhörighet

Som det redogjorts för i föregående avsnitt finns det inga tecken på att journalistens agerande när en politiker avbryter en annan skulle ha att göra med politikernas kön. Men det blir ändå relevant att kontrollera kön i kombination med blocktillhörighet för att se ifall nya nyanser av resultatet uppdragas. Återigen finns det svårigheter och avsaknad av mönster när det kommer till agerandena *ger tillbaka ordet till politiker A*, *låter politiker B få ordet*, *ger ordet till annan politiker* samt *annat*, på grund av det begränsade material som finns i respektive kategori. Därför fokuserar vi här på kategorin *ingenting*, vilket är det som journalisten gör i 78 procent av fallen när en politiker avbryter en annan (se tabell 1.11 i bilaga).

För att förstå potentiella skillnader mellan grupperna jämförs agerandet *ingenting* med hur många avbrott som politikerna faktiskt gör mot varandra, vilket visas i nedanstående tabell. För att jämställd behandling ska råda bör värdena inte skilja sig nämnvärt åt. Inte heller här finns det något mått på hur stora skillnaderna får vara, utan det diskuteras utifrån mer eller mindre jämställt modererande. Det ska även poängteras att resultatet nedan gäller för samtliga år hopslagna.

Tabell 7.13 Andel fall journalisten inte gör någonting när en politiker blir avbruten av en annan, fördelat efter kön kombinerat med blocktillhörighet i SVT:s slutdebatter, år 2010 - 2018 sammanlagt (procent)

Block/kön	Kvinnor	Män
Rödgröna	79	74
Alliansen	80	75
SD	-	85
Totalt	80	78

Kommentar: "Rödgröna" = Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. "Alliansen" = Centerpartiet, Folkpartiet/Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna. "SD" = Sverigedemokraterna. Antalet avbrott mot

kvinnlig partiledare från de rödgröna är 48, mot manlig partiledare från de rödgröna är 85, mot kvinnlig partiledare från alliansen är 45, mot manlig partiledare från alliansen är 73 och mot manlig partiledare från SD är 20.

Det som kan sägas är att skillnaderna mellan blocken i större utsträckning verkar bero på kön, i alla fall om endast blocken rödgröna och alliansen tittas på. Skillnaden mellan männen i alliansen och i de rödgröna är nästintill obefintlig, vilket gäller även skillnaden mellan kvinnorna i båda blocken. Mellan kvinnor och män inom blocken skiljer det sig dock 5 procentenheter inom båda. När det kommer till SD är det en större andel av avbrottsfallen där ingenting görs (85 procent) än för resterande grupper. Särskilt stor är skillnaden mellan SD och de två andra blockens män där det skiljer sig 10 - 11 procentenheter. Det ska dock poängteras att antalet gånger SD avbryts av en annan politiker är markant lägre och att enskilda värden därmed kan få större betydelse.

Det ska också sägas att skillnaderna blir andra om det tas hänsyn till att det råder en obalans i avbrotten gjorda av politiker mot respektive kön kopplat till block. Som nämnts är variationen då större inom samma kön än mellan de olika könen. Det vill säga andelen avbrott mot män och kvinnor inom de rödgröna är fler än andelen de utgör, medan det motsatta gäller för allianspolitiker (se tabell 7.10). Vad gäller talartid är den generellt kortare för rödgröna politiker (både män och kvinnor) än för allianspolitiker (se diagram 7.12). Det råder alltså skillnader inom könen som inte uppdagas när endast könen emellan jämförs. Skillnaderna finns således när block kopplas in i jämförelsen.

Sammanfattningsvis kan journalistens agerande anses vara något mindre jämställt då de oftare låter bli att göra något när en kvinna blir avbruten. Det motsatta gäller för män, bortsett från män som företräder Sverigedemokraterna.

8 Diskussion

I följande kapitel jämförs uppsatsens resultat med några studier som presenteras i kapitlen tidigare forskning och teori samt med redogörelser från kapitlet bakgrund. Eftersom det inte finns någon tidigare forskning om talartid innan avbrott, finns det inte heller några undersökningar att jämföra den här studiens resultat med, avseende talartid. Men på grund av att talartid används som mått på jämställdhet, kan resultatet ändå jämföras med tidigare studier inom området jämställdhet i medierna. Det ska poängteras att alla resultat inte diskuteras i kapitlet, utan enbart intressanta fynd. Det innebär till exempel att debatterna för varje år inte alltid diskuteras separat.

8.1 SVT:s jämställdhetskrav

I SVT:s sändningstillstånd ingår, som tidigare nämnts, ett jämställdhetskrav. Det innebär att all verksamhet ska drivas utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I SVT:s egna mål som ligger i linje med sändningstillståndets krav står det att "I all programverksamhet ska jämställd fördelning mellan kvinnor och män främjas". Talartid och andelen avbrott är som känt uppsatsens mått på hur jämställd avbrytandet av politikerna är i SVT:s slutdebatter på 2010-talet. Resultatet i uppsatsen visar att det finns en risk att SVT, avseende journalisternas avbrott, inte lever upp till sina krav på jämställdhet. Detta för att andelen avbrott mot män är större än andelen manliga partiledare, och vice versa för kvinnorna, med undantag år 2010. Dessutom avbryts manliga politiker efter kortare tid än kvinnorna för samtliga år, även om skillnaden är liten 2010. I genomsnitt avbryts manliga politiker 5 sekunder snabbare än kvinnliga politiker i debatterna. De ojämsställda tendenserna, som riskerar strida mot jämställdhetskravet, är alltså oftast till de kvinnliga politikernas fördel (förutom år 2010) och tvärtom för männen.

Även när de kvinnliga och manliga partiledarnas blocktillhörighet tas hänsyn till så framträder de ojämsställda tendenserna där männen missgynnas. Blocktillhörigheten tittas endast på för alla år sammanlagt, vilket gör att detta resultat inte jämförs med tendenser för enskilda år, som 2010 då kvinnor missgynnas. Både gällande andelen avbrott och talartiden står sig resultatet att kvinnor har en mindre andel avbrott mot sig i jämförelse med andelen de utgör och att de har längre talartid (det motsatta gäller för män).

Samtidigt framkommer det nyansskillnader inom grupperna av politiker med samma kön, som att det är främst manliga politiker inom de rödgröna och SD som får fler avbrott mot sig än andelen de utgör i debatterna. Dessutom framkommer det att manliga rödgröna politiker har kortare talartid innan avbrott än de inom SD och alliansen. Även kvinnliga politiker inom de rödgröna har kortare talartid än kvinnliga allianspolitiker innan avbrott. Skillnaderna mellan könen, även när blocktillhörighet analyseras, visar delvis återigen på den könsskillnad som redan påvisats och som kan vara problematisk mot bakgrund av SVT:s jämställdhetskrav. Ytterligare visar det på en tendens att genomgående göra skillnad på politiker från olika block, där främst de rödgröna men även SD till viss del missgynnas.

Att män avbryts mer av journalister skulle kunna gå att koppla till att det är uteslutande män som varit statsministrar under perioden och att de då skulle bli hårdare utfrågade. Vid en första anblick när endast kön tas hänsyn till, skulle det kunna vara en potentiell förklaring till

resultatet. Men vid en uppdelning av avbrotten mellan parti framkommer det att så inte är fallet (se extrareultat i bilagan). Moderaternas Fredrik Reinfeldt får antingen minst eller näst minst andel avbrott mot sig år 2010 och 2014 när han är statsminister och Socialdemokraternas Stefan Löfven flest år 2018 när han är det. Även talartiden följer liknande mönster, där Moderaterna oavsett ifall de sitter i regeringen eller inte får prata längre än Socialdemokraterna. Detta diskuteras vidare i relation till tidigare forskning nedan i diskussionen.

Journalisternas roll studeras inte bara utifrån hur de avbryter politikerna, utan också utifrån hur de agerar som moderatorer när politikerna avbryter varandra. När det kommer till journalisternas agerande skulle ojämsställda tendenser kunna förekomma, som då riskerar strida mot SVT:s krav och mål om jämställdhet. Shaw (2000) och Grebelsky-Lichtman och Katz (2019) belyser att de könsstereotyper som påverkar hur politiker avbryter varandra är till kvinnornas nackdel och att även moderatorn har en betydelse för dessa strukturer. Eftersom programledaren är moderatorn i slutdebatterna, är dess roll relevant att jämföra med precis nämnda forskning. Dock fokuserar tidigare forskning främst på könet på politikern som avbryter, vilket inte kodas i uppsatsens undersökning. Men om programledarens modererande följer samma könsstereotypa mönster kan ändå jämföras.

Resultatet redovisar, till skillnad från studierna ovan, att programledare i slutdebatterna behandlar manliga och kvinnliga politiker lika avseende modererandet när politiker avbryter varandra. Oftast är programledaren passiv vid avbrott och gör ingenting, vilket sker i stort sett lika mycket oavsett vilket kön den avbrutna politikern har. Det finns inte heller någon tydlig obalans i politikernas avbrytande av varandra som självklart behöver justeras. Anledningen till det är att politikernas andel avbrott i jämförelse med andelen partiledare är till kvinnornas nackdel, medan männen har en kortare talartid innan avbrott. Det blir därför svårt att avgöra vilken av dessa nackdelar som journalisten ska justera. Sammanfattningsvis finns därför inget i uppsatsens undersökning som tyder på att SVT:s programledare inte lever upp till jämställdhetskraven, gällande fjärde frågeställningen om hur programledarna agerar på politikernas avbrott. Det ska också sägas att det är svårt att dra några starka slutsatser kring den fjärde frågeställningen på grund av ett problem i definitionen av avbrott, som även nämns i metodkapitlet. Journalisten kan nämligen ha agerat på ett avbrott men efter att det överlappande talet har upphört, vilket gör att det redan räknas som ett nytt enskilt avbrott av journalisten.

När politikernas avbrott av varandra analyseras tillsammans med blocktillhörighet så framkommer nya skillnader mellan könen, när män från Sverigedemokraterna utesluts. Journalisterna låter då bli att göra något i en större andel av fallen en kvinna blir avbruten, än vice versa. Denna skillnad jämnas dock ut när män från Sverigedemokraterna tas hänsyn till, då andelen gånger journalisten inte gör någonting är betydligt större mot dem jämfört med de andra blockens män. Med det sagt framkommer en skillnad bland de manliga politikerna. Vad gäller talartid hittas endast signifikanta skillnader då kön kombineras med blocktillhörighet, vilket innebär att blocktillhörighet spelar en större roll för hur politikerna avbryter än vad kön gör. Eftersom politikerna har en tendens att rikta en större andel avbrott mot politiker från de rödgröna (om man jämför med den faktiska andelen som de rödgröna politikerna utgör, oavsett kön) och efter kortare tid, finns det en obalans mellan blocken som skulle kunna behöva justeras

av programledaren. Men en sådan justering har ingenting med SVT:s jämställdhetskrav att göra och ska därför inte diskuteras närmare här utan lämnas för vidare forskning.

8.2 Tidigare forskning om jämställdhet

I det här avsnittet analyseras resultatet mot bakgrund av tidigare forskning om jämställdhet. Det är både forskning om representation i medier, mediernas gestaltning av politiker och avbrott av kvinnor och män i både vardagliga och journalistiska samtal som resultatet jämförs med. Även politikernas avbrytande av varandra diskuteras mot bakgrund av forskningen om hur politiker avbryter varandra. Den fjärde frågeställningen om journalisternas agerande vid avbrott diskuteras kortfattat, eftersom den redan jämförts med tidigare forskning.

Resultatet visar, som nämnts, att kvinnliga partiledare får prata längre tid än sina manliga kollegor innan de blir avbrutna av journalisterna. Dessutom blir de kvinnliga partiledarna avbrutna mer sällan i förhållande till hur många de är. Det vill säga andelen avbrott mot kvinnor är mindre än den faktiska andelen som de kvinnliga partiledarna utgör (med undantag år 2010). Det omvända gäller för männen. Men under debatten 2010 är andelen avbrotten större mot kvinnorna större andelen de utgör samtidigt som talartiden för män och kvinnor nästan är densamma. Det vill säga 2010 är journalisternas mindre jämställda behandling till nackdel för kvinnorna och fördel för männen.

Resultatet för 2010 går i linje med vad en stor del av tidigare forskning på jämställdhet i medierna visar. Detta eftersom det går att argumentera för att tidigare studiers resultat visar att det är kvinnorna som drar nitlotten i jämställdhetsfrågan, det vill säga att medierna är ojämsställda på ett sådant vis att männen gynnas. Tidigare forskning visar till exempel att kvinnor inte ges samma utrymme som män (Edström och Jacobsson, 1994; Edström och Jacobsson 2020), att män tillskrivs fler positiva personlighetsdrag och ledaregenskaper (Hammarlin & Jarlbro, 2014) samt att stereotypa manliga frågor ges mer uppmärksamhet i media om de kan kopplas ihop med en man och mindre uppmärksamhet när de relateras till en kvinna (Fridkin & Kittilson 2008). Även vissa studier på avbrott och könsskillnader stämmer överens med forskning om att kvinnor påverkas negativt av ojämsställdheten som råder, som Zimmerman och West (1975). De slår fast att män avbryter kvinnor mer än vad kvinnor avbryter män, dock i vardagliga samtal. Dessutom visar Beatties jämförande studie (1992) att den kvinnliga politikern Margaret Thatcher blir avbruten oftare av den intervjuande journalisten än sin manliga kollega.

Resterande resultat i uppsatsen gällande journalistens avbrott går istället emot vad en stor del av tidigare forskning på jämställdhet i medierna visar. Den här uppsatsen finner att den ojämsställda behandlingen gällande avbrott i SVT:s slutdebatter på 2010-talet främst är till kvinnornas fördel och männen nackdel.

Det finns tidigare studier på avbrott och kön som inte kan fastslå att antalet avbrott i vardagliga samtal kan kopplas till kön (Blumstein, Kollock & Schwartz, 1985; Beattie, 1981). Det går emot en del annan forskning på området, som Zimmerman och Wests (1975) studie. Men studierna som inte finner att skillnaden i antalet avbrott har med kön att göra, stämmer inte heller överens med den här uppsatsens resultat. Detta eftersom en skillnad faktiskt upptäcks, men att det främst är de manliga politikerna som missgynnas av den.

Forskning på politikernas avbrottsbeteende visar att män avbryter oftare än sina kvinnliga kollegor (Shaw, 2000). Ytterligare finner Grebelsky-Lichtman och Katz (2019) att män kan ha en tendens att avbryta kvinnor oftare än vice versa, åtminstone i fallet om Donald Trump och Hillary Clinton. Sådana mönster finns inte i uppsatsens resultat, eftersom kvinnor avbryts å ena sidan mer i proportion till hur många de är, vilket stämmer med tidigare forskning. Å andra sidan blir manliga politiker avbrutna efter kortare tid än kvinnliga, som följaktligen går emot tidigare forskning. Vad gäller talartid hittas endast signifikanta skillnader då kön kombineras med blocktillhörighet, vilket innebär att blocktillhörighet spelar en större roll för hur politikerna avbryter varandra än vad kön gör. När blocktillhörighet studeras finns dessutom ett genomgående mönster, där politiker avbryter rödgröna mest och efter kortast tid. Sett till avbrotten som politikerna gör mot varandra, kan det konstateras att det inte finns lika tydliga könsskillnader som när programledaren avbryter. Som James och Clarke (1993) konstaterar i sin forskningsöversikt kan det finnas andra faktorer, utöver kön, som påverkar avbrottsfrekvensen, vilket verkar vara fallet med politikernas avbrott.

Den fjärde frågeställningen, hur journalisterna agerar när politikerna avbryter varandra, diskuterades utifrån tidigare forskning i föregående avsnitt. Där konstateras det att fynden i Shaws studie (2000) där moderatören bidrar till ett könsstereotyp avbrottsmönster och män avbryter mer, inte hittas i uppsatsens undersökning. Samtidigt har inte könet på den som avbryter kodats i undersökningen, vilket det gör i Shaws studie. Men inga mönster på att programledarens modererande, där avbrott mot ena könet, är mer accepterat än mot det andra framkommer i uppsatsens undersökning.

8.3 Förändringen genom 2010-talets slutdebatter

Esaiasson och Håkansson (2002) finner, som påvisas i tidigare forskning, att benägenheten att avbryta har ökat över tid. I uppsatsens resultat finns liknande tendenser. Under 2010-talet ökar antalet avbrott i SVT:s slutdebatter, då debatten 2010 innehåller minst antal avbrott. Det är dock ingen linjär ökning, avbrotten är som flest år 2014 och då står journalisten för majoriteten av dessa. Det sker dock en generell ökning efter 2010, eftersom debatten 2018 innehåller fler avbrott än den 2010. Det ska också påpekas att den genomsnittliga talartiden innan avbrott (för alla partiledare) är längre i debatten 2018 än vad den är 2010. Det är endast år 2014 som den minskar drastiskt.

Esaiasson och Håkansson (2002) tror att det förändrade medioklimatet kan ligga bakom ökningen av just antalet avbrott. Detta ihop med medialiseringen och offentlighetens anpassning till medielogiken som gör att politiker får större makt över intervjusituationen och att avbrott blir en reaktion på detta. Det är en teori som läggs fram 2002 och om detsamma gäller under 2010-talet är svårt att avgöra. Ändå är det inte otänkbart att det ökade tempot i tv-program och nyhetsflöden på 2010-talet också ligger bakom en ökad avbrottsfrekvens. Dock verkar det inte ha en större påverkan på talartiden innan avbrott.

Ökningen av avbrott mellan 2010 (157 avbrott) och 2014 (260 avbrott) är särskilt markant, där journalister står för majoriteten av avbrotten. Möjligtvis är det ett tecken på den tidigare nämnda reaktionen på offentlighetens anpassning till medielogiken (Esaiasson & Håkansson, 2002). Förutom ett högre tempo i nyhetsflöden har även Sverigedemokraterna kommit in i

riksdagen efter valet 2010, vilket potentiellt kan påverka debattens klimat år 2014. Debatten 2014 sticker inte bara ut med sin stora mängd avbrott, även avbrottens karaktär skiljer sig från tidigare år. I kapitlet tidigare forskning beskriver Al-Ardidi (1986) avbrott där journalisten stoppar medverkande från att fullfölja sitt resonemang som destruktiva. Just destruktiva avbrott förekommer betydligt mer år 2014, då politiker inte tillåts fullfölja sina resonemang särskilt ofta. I de två andra debatterna förekommer oftare det Al-Ardidi kallar konstruktiva avbrott, där journalisten överlappar någon annans prat för att undvika långa pauser i sändningen.

I slutdebatten år 2014 har männen kortast talartid och flest avbrott mot sig i förhållande till andelen de utgör detta år. Skillnaden mellan mäns och kvinnors talartid är dock densamma år 2018. Det ska poängteras att år 2014 är Annie Lööf ensam kvinna i debatten, vilket gör att det är svårt att dra några större växlar på skillnaden mellan män och kvinnor detta år. Å andra sidan är undersökningen ett totalurval och tendenserna 2014 återfinns i mångt och mycket år 2018.

Om man jämför åren 2010 och 2018 med varandra, då tre kvinnliga partiledare är med i båda debatter, är skillnaderna inte lika påtagliga som när år 2014 är med i jämförelsen. Dock syns samma förändring av talartiden som tidigare, nämligen att den i stort sett är densamma för män och kvinnor 2010, men att kvinnor får prata 6 sekunder längre än män år 2018. Vad gäller andelen avbrott går det ifrån att 2010 vara en större andel avbrott mot kvinnor än andelen de utgör, till att råda en ganska jämn balans 2018. Det kan sägas att de kvinnliga partiledarna går från att bli avbrutna mer, till att ha en längre talartid innan avbrott än sina manliga kollegor.

8.4 Andra förklaringar till avbrotten

Resultatet visar att avbrotten, avseende andel och talartid, skiljer sig åt mellan kön och blocktillhörigheter och en potentiell förklaring skulle kunna vara de systematiska faktorer som Esaiasson och Håkansson (2002) redogör för. Den ena handlar om journalisters komplicerade relation till etablissemang (de räknar in Socialdemokraterna, Moderaterna, Folkpartiet/Liberalerna och Centerpartiet i den kategorin), som kan leda till en hårdare utfrågning för att de antingen konkurrerar om kommande mandatperiod eller ska ställas till svars för den gångna mandatperioden. Relationen kan också leda till att etablissemangspartierna får en snällare utfrågning för att journalisterna med tiden lär känna företrädarna för dem.

Med tanke på att Esaiassons och Håkanssons studie har några år på nacken när den här uppsatsen skrivs, behöver man ta hänsyn till att det politiska läget har förändrats. Vilka partier som numera ingår bland etablissemangspartierna är inte självklart, men om man antar att de två största partierna i respektive block under de undersökta åren tillhör dem, går det att diskutera relationen mellan dessa och journalisterna. Med det sagt kategoriseras Socialdemokraterna och Moderaterna som etablissemangspartier här.

Nedan presenteras andelen avbrott och talartiden innan avbrott för varje enskilt parti. Det ska sägas att detta är ett extrareultat som finns i bilagan, men som i det här sammanhanget är intressant att diskutera. Vad gäller andelen avbrott gjorda av journalister under 2010-talet, får Socialdemokraterna flest avbrott mot sig av alla partier (17 procent), medan Moderaterna får minst avbrott mot sig (9 procent). Det här mönstret finns även för varje år, där Socialdemokraterna får flest avbrott mot sig under samtliga år och Moderaterna minst (med

undantag för 2014 där Moderaterna får näst minst). Rangordningen blir inte lika tydlig gällande talartid då dessa partier aldrig ligger högst eller lägst. Däremot är Moderaternas genomsnittliga talartid vid samtliga år längre än Socialdemokraternas. Att det här är ett genomgående mönster och att sittande regering har skiftat mellan dessa år, visar att journalisterna, åtminstone i det här avseendet, inte är snällare eller hårdare mot sittande regering. Det kan, som sagts, på så vis också sägas att inte heller huruvida politikern är statsminister har en vidare betydelse för avbrottsbenägenheten, utan att benägenheten kan tänkas bero på något annat. Om journalisternas relation till partiledarna och de olika blocken kan ha påverkat avbrotten går inte att säga något om, men är som sagt en faktor som Esaiasson och Håkansson (2002) lyfter skulle kunna spela in.

Den andra systematiska faktorn rör politikerns personlighet. De personer som Esaiasson och Håkansson (2002) lyfter är Olof Palme och Carl Bildt, och de beskrivs som ”provocerande personligheter” som tenderar väcka starka känslor hos människor, journalister inkluderat. De ska på grund av detta ha avbrutits oftare än politiker som inte upplevs som lika provocerande.

Detta kan vara en möjlig förklaring till skillnaden i talartid och andel avbrott mellan åren, eftersom olika partiledare, med olika personlighet, deltar i debatterna från år till år. Här ska tilläggas att uppsatsen inte gör anspråk på att avgöra vad som är en provocerande personlighet eller i vilken mån detta skulle kunna påverka. Det här är endast en möjlig förklaring som är värd att presentera med hänvisning till vad tidigare forskning visar.

Man kan utifrån detta också diskutera huruvida det faktiskt är partiledarnas kön samt kön kombinerat med blocktillhörighet som påverkar talartiden och hur mycket de avbryts av journalisterna. En tänkbar förklaring är att det finns generella skillnader i kvinnliga och manliga politikerns personligheter som skulle kunna vara en bidragande faktor som påverkar hur länge de får prata och hur mycket de avbryts. Samma sak skulle kunna gälla för olika block, det vill säga att politiker från alliansen har vissa drag som politiker från de rödgröna inte har, och tvärtom. Således skulle alltså skillnaderna i talartid och andel avbrott mellan män och kvinnor och mellan framför allt kvinnliga allianspolitiker och manliga politiker inom de rödgröna, delvis förklaras med att politikerna från de olika grupperna också har olika personlighet. Det skulle alltså kunna vara deras personlighet, snarare än deras kön eller blocktillhörighet, som påverkar – alternativt en kombination.

Även politikerns personliga uppträdande och retorik kan påverka huruvida de blir avbrutna. Bilmes (1997) påpekar att det är vanligt att överta ordet av ett missförstånd för att någon i slutet av en tur signalerar (t.ex. intonation och röstläge) att hen snart är färdigtalad. Avbrott i slutet av partiledares turer är väldigt vanligt under 2010-talets debatter, inte minst av journalister. Det kan också vara så att partiledare som oftare råkar signalera att deras tur är på väg mot sitt slut, oftare blir avbrutna. Beattie (1982) påpekar att Margaret Thatcher möjligtvis blir avbruten oftare än sin manliga motpart, för att hon omedvetet sänder ut icke-verbala signaler vilka indikerar att hon har pratat klart, trots att detta inte är fallet. Detsamma skulle kunna gälla för exempelvis Stefan Löfven som pratar långsammare än många andra partiledare i debatterna 2014 och 2018. Han är också den partiledare som blir avbruten allra mest under 2010-talets debatter. Dock är det inte det enda som påverkar, då även andra manliga politiker inom det rödgröna blocket generellt blir avbrutna snabbare och oftare, jämfört med andra grupper.

Dessutom blir Socialdemokraterna avbrutna näst flest gånger år 2010 (efter Miljöpartiet), då Mona Sahlin är partiledare. Samtidigt blir inte Mona Sahlin avbruten lika snabbt av journalisterna som Stefan Löfven blir, jämfört med andra politiker.

Ytterligare en aspekt är huruvida relationen till etablissemang och politikernas personlighet påverkar journalisternas agerande när en partiledare avbryter en annan. Det visar sig som bekant att journalisterna inte gör någon större skillnad på kön, men att det finns skillnader kopplade till kön kombinerat med block. Skillnaderna finns främst mellan manliga partiledare från Sverigedemokraterna och manliga partiledare från de övriga blocken, då journalisterna oftare låter bli att göra något när en manlig SD-politiker blir avbruten. Sverigedemokraterna kan, av många, sägas vara ett provocerande parti, vilket skulle kunna vara en potentiell förklaring till att journalisterna oftare inte gör någonting. Det ska dock tilläggas att dessa skillnader inte finns när det kommer till talartid och andel avbrott.

En annan aspekt som är värd att lyfta, är att politikerna till stor del gör skillnad på kön kombinerat med blocktillhörighet, där de rödgröna avbryts både snabbare och oftare än alliansen, detta oavsett kön. När journalisternas agerande *ingenting* sätts i proportion med andelen avbrott ett kön eller block får emot sig, finns inga större skillnader. Men med tanke på att politikerna själva avbryter vardera block olika mycket från början, kan agerandet *ingenting* ändå bli problematiskt. Detta eftersom att journalisternas roll egentligen kanske borde vara att jämna ut de skillnader som politikerna skapar. Återigen är frågan ifall det är präglad av journalisternas relation till etablissemang och partiledarnas personlighet, eller något helt annat.

9 Slutsats

För att summera uppsatsen kan sägas att det finns skillnader i hur journalisterna avbryter partiledarna i SVT:s slutdebatter under 2010-talet. Journalisterna gör skillnad på kön, både när det kommer till andelen avbrott och hur länge partiledarna tillåts prata innan de blir avbrutna. Könsskillnaderna i uppsatsens resultat, i en sammanställning av debatterna, är ofta till männens nackdel, det vill säga att avbrotten mot män är större än andelen de utgör och de får prata kortare tid innan avbrott än kvinnor. Obalansen går i en annan riktning i jämförelse med mycket annan forskning om jämställdhet i medier, som visar att kvinnor ofta är gruppen som missgynnas.

För att se om journalisters avbrottsbenägenhet beror på politikernas kön, studeras ytterligare en aspekt, nämligen partiledarnas blocktillhörighet. Även här framträder skillnaderna mellan könen. Däremot gör sig nya nyanser till känna inom samma kön när blocktillhörighet tas hänsyn till i relation till kön. Manliga och kvinnliga politiker inom de rödgröna missgynnas alltid i relation till både manliga eller kvinnliga allianspolitiker. Det innebär att det inte bara är kön som påverkar hur journalisterna avbryter partiledare.

Politikernas avbrytande av varandra är inte till nackdel mot varken män eller kvinnor, eftersom förhållandet ser olika ut beroende på om man tittar på andel avbrott eller talartid innan avbrott. Journalisten gör oftast ingenting när politikernas avbryter varandra och i lika stor grad mot manliga och kvinnliga politiker. Journalisterna gör också ingenting lika ofta mot politiker från olika block, i stor utsträckning. Dock kan det anses som problematiskt eftersom politikerna från det rödgröna blocket avbryts oftare och efter kortare tid än resterande politiker. Det vill säga journalisternas neutrala agerande blir i det här fallet partiskt, eftersom de skillnader som politikerna själva skapar inte verkar jämnas ut.

Slutligen kan sägas att det är fråga om olik behandling när det kommer till journalisternas avbrottsbenägenhet och talartid innan avbrott och att dessa går att koppla till partiledarnas kön. Huruvida det uteslutande beror på kön går inte att säga då det kan tänkas finnas andra förklaringar till avbrotten, där blocktillhörighet verkar vara en av dem. Hur som helst är journalisternas olika avbrytande av partiledare med olika kön problematiskt mot bakgrund av SVT:s jämställdhetskrav. Att journalisterna avbryter manliga och kvinnliga partiledare på olika sätt riskerar vara problematiskt mot bakgrund av SVT:s jämställdhetskrav.

9.1 Förslag till vidare forskning

Uppsatsens resultat har dels besvarat studiens frågeställningar, dels väckt nya frågor värda att studera vidare. Det vore först och främst intressant att se den här uppsatsens resultat i jämförelse med den generella talartiden för respektive partiledare i slutdebatterna. Det skulle kunna förklara anledningarna till obalansen denna studie upptäckt gällande avbrott mot partiledare, alternativt stärka uppsatsens resultat ytterligare. För att hitta fler förklaringar till varför olika partiledare avbryts olika ofta och efter olika lång tid, skulle en kvalitativ studie på området vara givande.

Som tidigare redogjorts för kan slutdebatten ha en påverkan på publiken. Denna studie visar att det faktiskt finns skillnader mellan hur kvinnliga och manliga partiledare samt partiledare från olika block avbryts. Man kan tänka sig att dessa skillnader påverkar hur de olika partiledarna framstår, vilket i sin tur påverkar publiken och människors röstintentioner. Det hade således varit intressant att studera SVT:s slutdebatters faktiska påverkan på publiken. Ytterligare ett förslag på vidare forskning är att göra en liknande studie som också tar hänsyn till könet på den som avbryter, exempelvis journalisternas kön påverkar hur de avbryter kvinnliga respektive manliga partiledare.

Ett resultat som av förklarliga skäl inte fått särskilt stort utrymme i den här uppsatsen är resultatet för parti och blocktillhörighet (en del finns i bilagan). Avbrottsbenägenheten och talartiden visade skilja sig markant mellan partierna, och journalisterna visade sig inte agera på detta. Detta är något som skulle kunna forskas vidare om. Det vill säga huruvida SVT lever upp till kravet på opartiskhet gällande avbrott i slutdebatter.

Referenslista

- Al-Aridi, Yahya. (1986). *A discourse analysis of political television interviews: Variation in interactants' manipulation of language*. (Doktorsavhandling, Faculty of the Graduate School of Georgetown University. 1-2). Ann Arbor: ProQuest Dissertations Publishing. Hämtad 2021-10-29 från <https://www.proquest.com/docview/303400670/fulltextPDF/A39B339B1C194206PQ/1?accountid=11162>
- Al-Rojaie, Yousef. Ibrahim. (2003). *A discourse analysis of interruption, moderator role, and address terms in arab and american panel news interviews*. (Doktorsavhandling, Faculty of the Graduate College of the Oklahoma State University). Stillwater: Oklahoma State University Library. Hämtad 2021-10-29 från <https://shareok.org/bitstream/handle/11244/44608/Thesis-2003D-A459d.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Beattie, Geoffrey. (1981). Interruption in Conversational Interaction and Its Relation to the Sex and Status of the Interactants. *Linguistics*, 19(1-2), 15-36. doi: 10.1515/ling.1981.19.1-2.15
- Beattie, Geoffrey. (1982). Turn-taking interruption in political interviews: Margaret Thatcher and Jim Callaghan compared and contrasted. *Semiotica*, 39(1-2), 93-114. doi: 10.1515/semi.1982.39.1-2.93
- Benoit, William, L., Hansen, Glenn, J., & Verser, Rebecca, M. (2003). A metaanalysis of the effects of viewing U.S. presidential debates. *Communication Monographs*, 70(4). 335 - 350. doi: 10.1080/0363775032000179133
- Berczés, Judit., & Ekström, Mats. (2008). Avbrott i politiska mediesamtal: en studie av statsministerkandidaterna Persson och Reinfeldt i den svenska valrörelsen 2006. *Nordicom-Information*, 30(1), 3 - 17. doi saknas.
- Bergqvist, Julia., & Johansson, Joakim. (2019). Annie Lööf i svenska tidningsmedier - en diskursanalys. *Statsvetenskaplig Tidskrift nr 2*, 241 - 272.
- Bilmes, Jack. (1997). Being Interrupted. *Language in Society*, 26(4), 507 - 531. doi saknas.
- Bjerling, Johannes. (2007). *Partiledarutfrågningarna i SVT 2006*. (Arbetsrapport, nr 45). Göteborg: Institutionen för Journalistik och Masskommunikation.
- Blumstein, Peter., Kollock, Philip., & Schwartz, Peppper. (1985). Sex and Power in Interaction: Conversational Privileges and Duties. *American Sociological Review*, 50(1), 34 - 46. doi saknas.
- Bromander, Tobias. (2012). *Politiska skandaler! Behandlas kvinnor och män olika i massmedia?* (Doktorsavhandling, Linnaeus University Dissertations, 107). Växjö: Linnaeus University Press. Hämtad 2021-10-12 från <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:574590/FULLTEXT01.pdf>

- Bull, Peter., & Mayer, Kate. (1988). Interruptions in political interviews: A study of Margaret Thatcher and Neil Kinnock. *Journal of Language and Social Psychology*, 7(1), 35- 45. doi:10.1177/0261927X8800700103
- Edström, Maria. (2006). *Tv-rummets eliter. Föreställningar om kön och makt i fakta och fiktion*. (Doktorsavhandling, Göteborgsstudier i journalistik och masskommunikation, 1101 - 4652; 44). Göteborg: Göteborgs universitet. Hämtad 2021-10-14 från <http://hdl.handle.net/2077/16929>
- Edström, Maria., & Nordberg, Karin. (2007). Medierummets eliter. I Anita. Göransson (red), *Maktens kön* (s. 473 - 496). Nora: Nya Doxa.
- Edström, Maria., & Jacobson, Maria. (1994). *Massmediernas enfaldiga typer: Kvinnor och män i mediebruset den 17 mars 1994*. (Arbetsrapport nr. 38). Göteborg: Göteborgs universitet, Institutionen för journalistik och masskommunikation.
- Edström, Maria & Jacobsson, Josefine (Red.). (2021). *Räkna Med Kvinnor 2020. Global Media Monitoring Project 2020. Nationell Rapport Sverige*. Arbetsrapport 87. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborg universitet
- Edström, Maria & Jacobsson, Josefine (Red.). (2015). *Räkna Med Kvinnor 2015. Global Media Monitoring Project 2015. Nationell Rapport Sverige*. Arbetsrapport 73. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborg universitet
- Ekström, Mats., Eriksson, Göran., Johansson, Bengt., &
- Ekström, Mats., & Moberg, Ulla. (2019). Samtalsanalys. I Mats. Ekström, & Bengt. Johansson (Red.), *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (s. 73 - 97). Lund: Studentlitteratur AB.
- Ekström, Mats., & Johansson, Bengt. (2019). Inledning. I Mats. Ekström, & Bengt. Johansson (Red.), *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (s. 11 - 23). Lund: Studentlitteratur AB.
- Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann., & Wängnerud, Lena. (2017). *Metodpraktikan*. Stockholm: Wolters Kluwer
- Esaiasson, Peter., & Håkansson, Nicklas. (2002). *Besked ikväll!: Valprogrammen i svensk radio och tv*. Värnamo: Stiftelsen etermedierna i Sverige.
- European Institute for Gender Equality. (2020). *Gender Equality Index Sweden 2020*. Hämtad 2021-09-30, från <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2020-sweden>
- Everitt, Joanna., & Gidengil, Elisabeth. (2003). Conventional Coverage/Unconventional Politicians: Gender and Media Coverage of Canadian Leaders' Debates, 1993, 1997, 2000. *Canadian Journal of Political Science*, 36(3), 559-577. 10.1017/s0008423903778767
- Fiend, Andy. (2009). *Discovering statistics using SPSS, third edition*. London: Sage Publications Ltd.

Fridkin, Kim., & Kittilson, Miki. Caul. (2008). Gender, Candidate Portrayals and Election Campaigns: A Comparative Perspective. *Politics and Gender*, 4(03), 371 - 392.

<http://dx.doi.org/10.1017/S1743923X08000330>

Förvaltningsstiftelsen. (2021). *Public Service*. Hämtad 2021-10-14, från

<https://www.forvaltningsstiftelsen.se/public-service>

Grebelsky-Lichtman, Tsifira. & Katz, Roy. (2019) When a man debates a woman: Trump vs. Clinton in the first mixed gender presidential debates. *Journal of Gender Studies*, 28(6), 699 - 719. doi: 10.1080/09589236.2019.1566890

Hammarlin, Mia-Marie., & Jarlbro, Gunilla. (2014). *Kvinnor och män i offentlighetens ljus*. Lund: Studentlitteratur AB

Haraldsson, Amanda., & Wängnerud, Lena. (2018). The effect of media sexism on women's political ambition: evidence from a worldwide study. *Feminist Media Studies*, 19(4), 525-541. doi: 10.1080/14680777.2018.1468797

Hillygus, Sunshine. D., & Jackman, Simon. (2003). Voter Decision Making in Election 2000: Campaign Effects, Partisan Activation, and the Clinton Legacy. *American journal of political science*, 47(4), 583-596. doi: 10.1111/1540-5907.00041

Håkansson, Nicklas. & Johansson, Bengt. (2020). Swedish Election Debates. A Long Tradition Adapting to New Times. I Julio. Juárez-Gámiz, Christina. Holtz-Bacha, & Alan. Schroeder (Red.), *Routledge International Handbook on Electoral Debates*. (s.139-146). London: Routledge.

Itaktura, Hiroko (2001). Describing conversational dominance. *Journal of Pragmatics*, 33(12), 1859-1880. [https://doi.org/10.1016/S0378-2166\(00\)00082-5](https://doi.org/10.1016/S0378-2166(00)00082-5)

James, Deborah., & Clarke, Sandra. (1993). Women, men, and interruptions: A critical review. I D. Tannen (Red.), *Gender and conversational interaction* (s. 231–280). Oxford University Press.

Jelinek, Daniel. (Bildproducent), & Andersson, Cecilia. & Tardell, Rolf. (Redaktör). (2018). *Val 2018: Slutdebatten* [TV-program]. Sverige: Sveriges Television.

Jelinek, Daniel. (Bildproducent), & Ek, Judit. & Tardell, Rolf. (Redaktör). (2014). *Slutdebatten 2014* [TV-program]. Sverige: Sveriges Television.

Jelinek, Daniel. (Bildproducent), & Wännström, Kent. (Redaktör). (2010). *Val 2010: Slutdebatten* [TV-program]. Sverige: Sveriges Television.

Jämställdhetsmyndigheten. (2018). *Gender Equality Policy Goals*. Hämtad 2021-10-01, från <https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/en/about-gender-equality/swedens-gender-equality-policy>

Lakoff, Robin. (1990). *Talking Power: The Politics of Language*. USA: Basic Books.

Lindemann, Korinna., & Stoetzer, Lukas. F. (2021). The effect of televised candidate debates on the support for political parties. *Electoral Studies*, 69(1). doi: 10.1016/j.electstud.2020.102243

- Maier, Jürgen., & Faas, Thorsten. (2011). 'Miniature Campaigns' in Comparison: The German Televised Debates, 2002–09. *German politics*, 20(1), 75-91. doi: 10.1080/09644008.2011.554102
- Mediamätning i Skandinavien AB. (2018). *Riksdagsvalet 2018*. https://mms.se/wp-content/uploads/_dokument/rapporter/tv-tittande/eventemang/2018/Riksdagsvalet%202018.pdf
- Myndigheten för press, radio och tv. (2021). *Innehållsregler för radio- och tv-sändningar*. Hämtad 2021-10-11, från <https://www.mprt.se/regelverk/Sa-regleras-radio-och-tv-sandningar/innehallsregler-for-radio-och-tv/>
- Oscarsson, Henrik., & Holmberg, Sören. (2008). *Regeringsskifte: väljarna och valet 2006*. Göteborg: Norstedts Juridik AB.
- Prop. 2005/06:112 Viktigare än någonsin! Radio och TV i allmänhetens tjänst 2007–2012. Stockholm: Utbildnings- och kulturdepartementet. Hämtad 2021-10-13 från <https://data.riksdagen.se/fil/0C19947A-C1EC-465F-8637-01810EA2FB59>
- Regeringsbeslut Ku2019/02007/MD. *Tillstånd för Sveriges Television AB att sända tv och sökbar text-tv*. Hämtad från: <https://www.regeringen.se/4abd2c/contentassets/8c24422cf3ce41848af8d36a8983638a/tillstand-for-sveriges-television-ab-att-sanda-tv-och-sokbar-text-tv.pdf>
- Sacks, Harvey. (1992). *Lectures on Conversation Volumes 1 & 2*. Malden: Blackwell Publishing.
- Schegloff, Emanuel A. (1987). Between Micro and Macro: Contexts and Other Connections. In Alexander, Jeffrey C et al. (Ed.), *The Micro-Macro Link* (207-234). Berkley: University of California Press. SFS 2010:696. *Radio- och tv-lag*. Stockholm: Kulturdepartementet.
- SFS 2018:795. *Lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst*. Stockholm. Kulturdepartementet.
- SFS 2018:1893. *Lag om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst*. Stockholm: Kulturdepartementet.
- Shaw, Sylvia. (2000). Language, gender and floor apportionment in political debates. *Discourse & Society*, 11(3), 401 - 418. doi:42888323
- Statistiska Centralbyrån. (2019). Representation i politik. Hämtad 2021-09-30, från <https://www.scb.se/hitta-statistik/temaomraden/jamstallldhet/jamn-fordelning-av-makt-och-inflytande/representation-i-politiken/#129732>
- Strömbäck, Jesper. 2009. Persson mot Reinfeldt – om effekterna av tv-debatter. I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.) *Väljarna, partierna och medierna, en studie av politisk kommunikation i valrörelsen 2006*. (s. 289 - 327). Stockholm: SNS Förlag.
- Sveriges Television AB. (2020). *Sveriges Television public service-redovisning 2020*. Ängelholm: Sveriges Television AB.

UN Women Sverige. (2020). Facts and figures: Women's leadership and political participation. Hämtad 2021-09-30, från https://www.unwomen.org/en/what-we-do/leadership-and-political-participation/facts-and-figures#_edn4

Wikström, Patrik. (2013). BIASED INTERROGATIONS?, *Journalism Studies*, 14(3), 423 - 439. doi:10.1080/1461670X.2012.689488

Zimmerman, Don. H., & West, Candace. (1975). Sex roles, interruptions and silences in conversation. In Nancy, Henley., & Barrie, Thorne (Ed.), *Language and Sex: Difference and Dominance* (s. 105 - 129). Rowley: Newbury House.

Bilaga 1. Kodschema

Definitioner

politiker A = politikern som har ordet

politiker B = politikern som avbryter

V1 År

1. 2010
2. 2014
3. 2018

V2 Tid på spelaren när avbrottet sker

V3 Kön på politikern som talar

1. Kvinna
2. Man

V4 Partitillhörighet

1. Vänsterpartiet
2. Socialdemokraterna
3. Miljöpartiet
4. Folkpartiet/Liberalerna
5. Centerpartiet
6. Moderaterna
7. Kristdemokraterna
8. Sverigedemokraterna

V5 Tid (hur många sekunder får de tala innan de blir avbrutna?)

V6 Avbruten av

1. Programledare
2. En annan politiker

3. Flera andra politiker
9. Annat

V7 Om annan politiker (B) avbrutit politiker A, vad gör programledaren?

1. Ger tillbaka ordet till politiker A
2. Låter politiker B få ordet
3. Ingenting
4. Ger ordet till annan politiker
9. Annat

Bilaga 2. Resultat

Här redovisas en del av fynden från undersökningen av avbrott i SVT:s slutdebatter under 2010-talet i uppsatsen "...". Det som redovisas först är siffror som diskuteras i texten, men vars tabeller inte finns med i resultatavsnittet. Sedan redovisas resultat som inte är med i uppsatsen alls. Sist finns tabeller och diagram som redovisas i uppsatsens resultat, men här redovisas de med en annan typ av tabeller.

1. Extrareultat

Tabellerna i detta avsnitt redovisar siffror som diskuteras i uppsatsens diskussionsavsnitt. Även ett resultat som nämns när den tredje frågeställningen besvaras finns med här.

1.1 Andel avbrott mot parti

Dessa tabeller har att göra med den första frågeställningen angående andelen avbrott, dock mot respektive parti.

Tabell 1.1 Andel och antal gånger en journalist avbryter vardera parti i SVT:s slutdebatter 2010 – 2018 sammanlagt.

Parti	Andel avbrott	Andel partiledare	Skillnad i procentenhet
S	17	13	+4
MP	15	13	+2
V	14	13	+1
KD	12	13	+1
FP/L	12	13	+1
SD	11	9	+2
C	9	13	-4
M	9	13	-4

Totalt	100 (335)	100 (23)	—
--------	-----------	----------	---

Kommentar: V = Vänsterpartiet, S = Socialdemokraterna, MP = Miljöpartiet, FP/L = Folkpartiet/Liberalerna, C = Centerpartiet, M = Moderaterna, KD = Kristdemokraterna, SD = Sverigedemokraterna. Sverigedemokraterna är med i två av tre debatter, resterande partier är med i alla debatter. I tabellen redovisas andelen avbrott i kolumnen “andel avbrott” och deras absoluta tal redovisas inom parentes. Andelen och antalet är sorterade i storleksordning, från högst till lägst. I kolumnen längst till höger syns skillnaden mellan andelen avbrott och andelen varje partiledare utgör av alla partiledare

Tabell 1.2 Andel gånger en journalist avbryter vardera parti, jämfört med andelen varje partiledare utgör i SVT:s slutdebatten 2010

Parti	Andel avbrott	Andel partiledare	Skillnad procentenhet
S	20	14	+6
MP	20	14	+6
V	14	14	±0
FP/L	14	14	±0
C	14	14	±0
KD	14	14	±0
M	6	14	-8
SD	—	0	—
Total	100 (66)	100 (7)	—

Kommentar: V = Vänsterpartiet, S = Socialdemokraterna, MP = Miljöpartiet, FP/L = Folkpartiet/Liberalerna, C = Centerpartiet, M = Moderaterna, KD = Kristdemokraterna, SD = Sverigedemokraterna. År 2010 är Sverigedemokraterna ännu inte invalda i riksdagen och därför inte med i slutdebatten. I tabellen redovisas andelen avbrott i kolumnen “andel avbrott” och deras absoluta tal redovisas inom parentes. Andel partiledare avser hur stor andel varje partiledare utgör i debatten (1/7). Andelen och antalet är sorterade i storleksordning, från högst till lägst. I kolumnen längst till höger syns skillnaden mellan andelen avbrott och andelen varje partiledare utgör av alla partiledare.

Tabell 1.3 Andelen gånger en journalist avbryter vardera parti, jämfört med andelen varje partiledare utgör i SVT:s slutdebatten 2014

Parti	Andel avbrott	Andel partiledare	Skillnad i procentenhet
S	17	12,5	+4,5
MP	16	12,5	+3,5
V	15	12,5	+2,5
SD	13	12,5	+0,5
FP/L	12	12,5	-0,5
KD	11	12,5	-1,5
M	11	12,5	-1,5
C	6	12,5	-6,5
Total	100 (179)	100 (8)	—

Kommentar: V = Vänsterpartiet, S = Socialdemokraterna, MP = Miljöpartiet, FP/L = Folkpartiet/Liberalerna, C = Centerpartiet, M = Moderaterna, KD = Kristdemokraterna, SD = Sverigedemokraterna. I tabellen redovisas andelen avbrott i kolumnen "andel avbrott" och deras absoluta tal redovisas inom parentes. Andel partiledare avser hur stor andel varje partiledare utgör i debatten (1/7). Anledningen till andelen partiledare inte avrundas till hela tal är att den totala delen partiledare skulle överskrida 100. Andelen och antalet är sorterade i storleksordning, från högst till lägst. I kolumnen längst till höger syns skillnaden mellan andelen avbrott och andelen varje partiledare utgör av alla partiledare.

Tabell 1.4 Andelen gånger en journalist avbryter vardera parti, jämfört med andelen varje partiledare utgör i SVT:s slutdebatten 2018

Parti	Andel avbrott	Andel partiledare	Skillnad i procentenhet
S	17	12,5	+4,5
KD	14	12,5	+1,5
SD	14	12,5	+1,5
V	12	12,5	-0,5
C	12	12,5	-0,5
MP	11	12,5	-1,5
FP/L	11	12,5	-1,5
M	8	12,5	-4,5
Total	100 (90)	100 (8)	—

Kommentar: V = Vänsterpartiet, S = Socialdemokraterna, MP = Miljöpartiet, FP/L = Folkpartiet/Liberalerna, C = Centerpartiet, M = Moderaterna, KD = Kristdemokraterna, SD = Sverigedemokraterna. I tabellen redovisas andelen avbrott i kolumnen “andel avbrott” och deras absoluta tal redovisas inom parentes. Andel partiledare avser hur stor andel varje partiledare utgör i debatten (1/7). Anledningen till andelen partiledare inte avrundas till hela tal är att den totala delen partiledare skulle överskrida 100. Andelen och antalet är sorterade i storleksordning, från högst till lägst. I kolumnen längst till höger syns skillnaden mellan andelen avbrott och andelen varje partiledare utgör av alla partiledare.

Tabell 1.5 Andel och antal gånger en annan politiker avbryter vardera parti i SVT:s slutdebatter 2010 - 2018 sammanlagt.

Parti	Andel avbrott	Andel partiledare	Skillnad i procentenhet
S	21	13	+8
MP	17	13	+4
C	14	13	+1
M	11	13	-2
V	11	13	-2
SD	7	9	-2
FP/L	10	13	-3
KD	8	13	-5
Totalt	100 (271)	100 (23)	—

Kommentar: V = Vänsterpartiet, S = Socialdemokraterna, MP = Miljöpartiet, FP/L = Folkpartiet/Liberalerna, C = Centerpartiet, M = Moderaterna, KD = Kristdemokraterna, SD = Sverigedemokraterna. Sverigedemokraterna är med i två av tre debatter, resterande partier är med i alla debatter. I tabellen redovisas andelen avbrott i kolumnen “andel avbrott” och deras absoluta tal redovisas inom parentes. Andel partiledare avser hur stor andel varje partiledare utgör i debatterna (1/23). Andelen och antalet är sorterade i storleksordning, från högst till lägst. I kolumnen längst till höger syns skillnaden mellan andelen avbrott och andelen varje partiledare utgör av alla partiledare.

1.2 Genomsnittlig talartid innan avbrott mot parti

Nedanstående tabeller har att göra med den andra frågeställningen angående genomsnittlig talartid innan avbrott. Dock inte efter sorterat kön som i resultatet, utan efter part.

Tabell 1.6 Genomsnittlig talartid innan journalist avbryter partiledare från olika partier i SVT:s slutdebatter 2010 - 2018 sammanlagt (sekunder)

Parti	Tid
C	30
KD	30
M	29
SD	26
S	25
MP	24
FP/L	23
V	23
Genomsnitt	26

Kommentar: V = Vänsterpartiet, S = Socialdemokraterna, MP = Miljöpartiet, FP/L = Folkpartiet/Liberalerna, C = Centerpartiet, M = Moderaterna, KD = Kristdemokraterna, SD = Sverigedemokraterna. Den genomsnittliga talartiden är sorterad i storleksordning, vilket gör att partiet med högst genomsnittlig talartid innan de blir avbrutna ligger högst upp i tabellen.

Tabell 1.7 Genomsnittlig talartid innan journalist avbryter partiledare från olika partier i SVT:s slutdebatt 2010 (sekunder)

Parti	Tid
M	37
S	31
V	28

KD	28
MP	26
C	25
FP/L	20
SD	—
Genomsnitt	28

Kommentar: V = Vänsterpartiet, S = Socialdemokraterna, MP = Miljöpartiet, FP/L = Folkpartiet/Liberalerna, C = Centerpartiet, M = Moderaterna, KD = Kristdemokraterna, SD = Sverigedemokraterna. Den genomsnittliga talartiden är sorterad i storleksordning, vilket gör att partiet med högst genomsnittlig talartid innan de blir avbrutna ligger högst upp i tabellen. Journalisterna avbryter 335 gånger.

Tabell 1.8 Genomsnittlig talartid innan journalist avbryter partiledare från olika partier i SVT:s slutdebatt 2014 (sekunder)

Parti	Tid
KD	30
C	29
M	26
FP/L	26
SD	26
MP	21
V	20
S	18

Genomsnitt	24
------------	----

Kommentar: V = Vänsterpartiet, S = Socialdemokraterna, MP = Miljöpartiet, FP/L = Folkpartiet/Liberalerna, C = Centerpartiet, M = Moderaterna, KD = Kristdemokraterna, SD = Sverigedemokraterna. Den genomsnittliga talartiden är sorterad i storleksordning, vilket gör att partiet med högst genomsnittlig talartid innan de blir avbrutna ligger högst upp i tabellen. Journalisterna avbryter 335 gånger.

Tabell 1.9 Genomsnittlig talartid innan journalist avbryter partiledare från olika partier i SVT:s slutdebatt 2018 (sekunder)

Parti	Tid
C	36
KD	32
V	32
M	32
MP	31
SD	26
S	25
FP/L	22
Genomsnitt	30

Kommentar: V = Vänsterpartiet, S = Socialdemokraterna, MP = Miljöpartiet, FP/L = Folkpartiet/Liberalerna, C = Centerpartiet, M = Moderaterna, KD = Kristdemokraterna, SD = Sverigedemokraterna. Den genomsnittliga talartiden är sorterad i storleksordning, vilket gör att partiet med högst genomsnittlig talartid innan de blir avbrutna ligger högst upp i tabellen. Journalisterna avbryter 335 gånger.

Tabell 1.10 Genomsnittlig talartid innan politiker avbryter partiledare från olika partier i SVT:s slutdebatter 2010 - 2018 sammanlagt (sekunder)

Parti	Tid (sek)
M	18
C	15
SD	14
FP/L	13
KD	12
MP	11
S	10
V	8
Totalt	12

Kommentar: V = Vänsterpartiet, S = Socialdemokraterna, MP = Miljöpartiet, FP/L = Folkpartiet/Liberalerna, C = Centerpartiet, M = Moderaterna, KD = Kristdemokraterna, SD = Sverigedemokraterna. Den genomsnittliga talartiden är sorterad i storleksordning, vilket gör att partiet med högst genomsnittlig talartid innan de blir avbrutna ligger högst upp i tabellen. Antalet avbrott gjorda av politiker är 271 stycken.

1.3 Journalistens agerande när politiker avbryter varandra

Tabellerna redovisar journalistens agerande när en partiledare avbryter en annan. Först redovisas det fördelat på kön, därefter kön kombinerat med block.

Tabell 1.11 Journalistens agerande när en politiker avbryter en annan, år 2010 - 2018 fördelat efter kön (procent)

Journalistens agerande vid avbrott	Kvinna	Man	Summa
Ger tillbaka ordet till politiker A	5	6	6
Låter politiker B få ordet	5	6	6

Ger ordet till annan politiker	9	8	8
Ingenting	80	76	78
Annat	1	3	3
Alla ageranden	100 (93)	100 (178)	100 (271)

Kommentar: Siffrorna i kolumnerna avser andelen fall en journalist agerar på ett särskilt sätt mot respektive kön vid ett avbrott av en annan politiker. Ger tillbaka ordet till politiker A avser att den avbrutna politikern får tillbaka ordet av journalisten och ger ordet till annan politiker avser att politikern som avbrutit får ordet av journalisten. Händelser som inte passar in i kodschemats kategorier hamnar under "Annat", och avser händelser som ämnesbyte.

Tabell 1.12 Journalistens agerande när en politiker avbryter en annan, år 2010 - 2018 fördelat efter block/kön (procent)

Journalistens agerande	Rödgröna		Alliansen		SD	Summa
	Kvinna	Man	Kvinna	Man	Man	Totalt
Ger tillbaka ordet till politiker A	0	38	31	25	6	100 (16)
Låter politiker B få ordet	25	19	6	44	6	100 (16)
Ger ordet till annan politiker	23	36	14	27	0	100 (22)
Ingenting	18	30	17	27	8	100 (210)
Annat	14	71	0	0,0	14	100 (7)
Alla ageranden	18	31	17	27	7	100 (271)

Kommentar: "Rödgröna" = Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. "Alliansen" = Centerpartiet, Folkpartiet/Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna. "SD" = Sverigedemokraterna. Siffrorna i kolumnerna visar procentsatsen för hur vanligt förekommande ett särskilt agerande är. *Ger tillbaka ordet till politiker A* avser att den avbrutna politikern får tillbaka ordet av journalisten, *låter politiker B få ordet* avser att politikern som avbrutit tilldelas ordet, *ger ordet till annan politiker* avser att ordet omfördelas av journalisten.

Händelser som inte passar in i kodschemats kategorier hamnar undet “Annat”, och avser händelser som ämnesbyte.

2. Resultat som finns i uppsatsen, presenterat med andra tabeller

I detta avsnitt finns tabeller med siffror som också finns i uppsatsen, här är de dock presenterade på ett annat sätt. Anledningen är för att dessa siffror är lättare att hämta för framtida forskning. Diagrammen i uppsatsen illustrerar dock fenomen som diskuteras bättre.

2.1 Andel avbrott mot kön

Nedanstående diagram och tabeller har att göra med den första frågeställningen angående andelen avbrott.

Tabell 2.1 Avbrott gjorda av journalister mot manliga och kvinnliga partiledare jämfört med andel manliga/kvinnliga partiledare i SVT:s slutdebatter år 2010 - 2018 (procent)

År	Kön	Andel avbrott	Andel partiledare	Skillnad i procentenhet
2010	Kvinnor	53,0	42,9	+10
	Män	47,0	57,1	-10
2014	Kvinnor	6	12,5	-7
	Män	94	87,5	+7
2018	Kvinnor	36,7	37,5	-1
	Män	63,3	62,5	+1
Totalt	Kvinnor	23,6 (79)	30,4 (7)	-7
	Män	76,4 (256)	69,6 (16)	+7

Kommentar: I tabellen redovisas andelen avbrott mot kvinnor och män och andelen kvinnliga och manliga partiledare i varje debatt, samt i alla debatter sammanlagt. Siffrorna i kolumnerna “Andelen avbrott” och “Andelen partiledare” visar procentsatsen för avbrotten och partiledare. I kolumnen längst till höger “Skillnad i procentenhet” redovisas om andelen avbrott är större eller mindre än andelen partiledare för respektive kön. När andelarna avrundas blir skillnaden i procentenheter olika för kvinnor och män, vilket inte kan stämma. Därför behålls decimalerna när andelarna räknas, men skillnaden i procentenheter avrundas till hela tal.

Tabell 2.2 Avbrott gjorda av politiker mot manliga och kvinnliga partiledare jämfört med andel manliga/kvinnliga partiledare i SVT:s slutdebatter år 2010 - 2018 (procent)

År	Kön	Andel avbrott	Andel partiledare	Skillnad i procentenheter
2010	Kvinnor	50,5	42,9	+8
	Män	49,5	57,1	-8
2014	Kvinnor	14,8	12,5	+2
	Män	85,2	87,5	-2
2018	Kvinnor	35,4	37,5	-2
	Män	64,6	62,5	+2
Totalt	Kvinnor	34,3 (93)	30,4 (7)	+4
	Män	65,7 (178)	69,6 (16)	-4

Kommentar: I tabellen redovisas andelen avbrott mot kvinnor och män och andelen kvinnliga och manliga partiledare i varje debatt, samt i alla debatter sammanlagt. Siffrorna i kolumnerna "Andelen avbrott" och "Andelen partiledare" visar procentsatsen för avbrotten och partiledare. I kolumnen längst till höger "Skillnad i procentenhet" redovisas om andelen avbrott är större eller mindre än andelen partiledare för respektive kön. När andelarna avrundas blir skillnaden i procentenheter olika för kvinnor och män, vilket inte kan stämma. Därför behålls decimalerna när andelarna räknas, men skillnaden i procentenheter avrundas till hela tal.

3. Resultat som ej diskuteras i uppsatsen

I detta avsnitt redovisas fynd från materialet som inte besvarar uppsatsens frågeställningar men ändå är värda att presentera.

3.1 Andel avbrott mot block

Nedanstående tabeller besvarar första frågeställningen men gällande blocktillhörighet istället för politikernas könstillhörighet.

Tabell 3.1 Andel och antal gånger en journalist avbryter vardera parti i SVT:s slutdebatter 2010 - 2018 sammanlagt

Andel	Rödgrön	Allians	SD	Totalt
Andel avbrott	47	43	11	100 (335)
Andel partiledare	39	52	9	100 (23)
Skillnad procentenhet	+8	-9	+2	—

Kommentar: Rödgröna = Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Alliansen = Centerpartiet, Folkpartiet/Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna. SD = Sverigedemokraterna. Sverigedemokraterna är med i två av tre debatter, resterande partier är med i alla debatter. Avbrotten gjorda av journalister är 335 stycken. Andelen partiledare inom varje block redovisas också för att kunna jämföra om andelen avbrott liknar mängden partiledare i varje block. Raden längst ner visar skillnaden mellan andelen avbrott och andelen varje partiledare utgör av alla partiledare

Tabell 3.2 Andel och antal gånger en annan politiker avbryter vardera parti i SVT:s slutdebatter 2010 - 2018 sammanlagt.

Andel	Rödgröna	Allians	SD	Totalt
Andel	49	44	7	100 (271)
Andel partiledare	39	52	8	100 (23)
Skillnad procentenhet	+10	-8	-1	—

Kommentar: Rödgröna = Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Alliansen = Centerpartiet, Folkpartiet/Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna. SD = Sverigedemokraterna. Avbrotten gjorda av journalister är 271 stycken. Andelen partiledare inom varje block redovisas också för att kunna jämföra om andelen avbrott liknar mängden partiledare i varje block. Raden längst ner visar skillnaden mellan andelen avbrott och andelen varje partiledare utgör av alla partiledare.